

DORDRECHTS
MUSEUM

JAARVERSLAG 2025

DORDRECHTS MUSEUM
HUIS VAN GIJN
HOF VAN NEDERLAND
REGIONAAL ARCHIEF DORDRECHT

INHOUDSOPGAVE

3	VOORWOORD
	1
6	WAARDE EN POSITIE
	2
11	PROGRAMMERING
	3
35	COLLECTIES
	4
50	PUBLIEK
	5
69	ORGANISATIE
	6
79	SPONSOREN EN FONDSSEN
	7
81	FINANCIEEL VERSLAG
	8
84	GOVERNANCE CULTUUR CODE
	9
86	FACTS & FIGURES
	BIJLAGE 1
88	KENSCHETS
	BIJLAGE 2
90	VERWERVINGEN 2025

VOORWOORD

2025 was een jaar van tegenstellingen, en dat heeft ons goed gedaan ... uiteindelijk.

Aan de ene kant was er een grote ambitie om meer en meer diverse bezoekers te trekken door onder andere veel internationaal geleende topwerken het hele jaar door, uit bijvoorbeeld het Paleis van Versailles en de Britse koninklijke collectie, een tentoonstelling over Johan de Witt die veel bezoekers van ver buiten de regio trok en een familietentoonstelling die voor het eerst echt kinderen als serieus publiek behandelt. Aan de andere kant de nuchtere realiteit van een organisatie die moest bezuinigen en vacatures van vertrekkende medewerkers bewust niet invulde. Die spanning was voelbaar in de organisatie en verdient aandacht in dit jaarverslag.

Maar laat het ons ook omdraaien: juist in dat spanningsveld is iets zichtbaar geworden waarop we trots zijn. De Dordrechts Museum Organisatie heeft in 2025 bewezen, dat artistieke kwaliteit en maatschappelijke betekenis elkaar kunnen versterken in een organisatie. *Liberté!* trok internationale pers én raakte de Dordtse bezoekers in het hart met een speciaal en

gratis event. De *Keti Koti*-herdenking in de museumtuin bracht mensen samen die elkaar anders misschien niet zouden vinden. *Museum in de wijk* bereikte inwoners voor wie een museumbezoek geen vanzelfsprekendheid is. En het verhaal van Ilyas Ali, onze medewerker die TikTok-trends omzet in museumbezoeken, laat zien dat bruggen bouwen gewoon lef en humor vraagt.

Keti Koti-herdenking in de museumtuin
foto van Dordrecht.net

Dat we een museum zijn over zes eeuwen schilderkunst werd in dit jaar onderstreept door een aanwinst die je niet snel vergeet. *The origin of painting* van Marlene Dumas, een monumentaal werk van drie bij een meter, beeldt het mythische moment uit, waarop de schilderkunst zelf werd uitgevonden: een vrouw die de schaduw van haar vertrekkende geliefde op de muur omtrok om hem bij zich te houden. Een werk over verlies, liefde en de drang om vast te leggen wat verdwijnt. Precies wat een museum doet.

In Huis Van Gijn stond 2025 in het teken van een bijzonder jubileum: honderd jaar museum. Niet gevierd met een grote tentoonstelling, maar met zorgvuldigheid en aandacht: een verdiepende jubileumpresentatie, en de restauratie en verplaatsing van de unieke 17de-eeuwse Goudleerkamer die de bezoekers nu voor het eerst echt kunnen betreden. Tegelijk verscheen er een nieuw boek over het leven van Simon van Gijn en zijn echtgenote Cornelia Vriesendorp, en verwelkomde het huis het hoogste bezoekersaantal sinds 2016. Het bewijst dat een huis met geschiedenis alleen maar rijker wordt als je er goed voor blijft zorgen.

Nieuwe Haven 29, Het leven van Simon van Gijn en Cornelia Vriesendorp

Marlene Dumas, *The origin of painting*, 2018

Hof van Nederland zocht in 2025 nadrukkelijk de verbinding met de stad. De Vrijheidsmaaltijd op het Hofplein, de Nationale Archeologiedag, de samenwerking met de Wereldwijven Ateliers die een presentatie kreeg: het zijn programma's die laten zien dat dit gebouw niet alleen een historische locatie is, maar een actieve ontmoetingsplek met geschiedenis als basis. Dat de bezoekersaantallen onder druk stonden, doordat er vanwege de gemeentelijke ombuigingen gestopt moest worden met gratis activiteiten en het verhogen van de entreprijzen, is een gegeven, dat we serieus nemen. De identiteit en het publiekspotentieel van Hof van Nederland verdienen in de komende periode blijvende aandacht.

Het Regionaal Archief Dordrecht groeide met 285 strekkende meter aan nieuwe archieven en zette belangrijke stappen in digitalisering en ontsluiting. Bijzonder was de reis van het Grootprivilege van Maria van Bourgondië, een topstuk uit de collectie dat in bruikleen ging naar het Limburgs Museum. Achter de schermen werkten tientallen vrijwilligers wekelijks aan het toegankelijk maken van

het geheugen van de stad Dordrecht. Werk dat zelden zichtbaar is, maar zonder hetwelk de collectie onzichtbaar blijft.

In het Stadsdepot is de verbetering van de berging en registratie van alle objecten, waaronder ook de conditie en vindplaats voortgezet. Daarnaast is er een start gemaakt met 3D-objectfotografie. Er werden weer vele objecten transportklaar gemaakt voor tentoonstellingen in een van onze locaties of elders en er zijn ruim 8.500 stukken gelicht voor de studiezaal van het Regionaal Archief Dordrecht in het Hof.

Wij zijn halverwege onze strategische periode 2024–2027. De doelen die we onszelf hebben gesteld: 141.500 bezoekers per jaar, een hogere score op de Code Diversiteit & Inclusie, structurele financiële versterking en partnerships die onze missie verdiepen, zijn ambitieus. Ze vragen om keuzes maken. Niet alles kan. Wat we doen, doen we goed. Met dit jaarverslag leggen we verantwoording af aan iedereen die ons vertrouwen geeft: de gemeente Dordrecht, onze fondsen, bruikleengevers en partners, onze medewerkers en vrijwilligers, en niet in de laatste plaats onze bezoekers. Zonder dat vertrouwen bouwen wij geen bruggen.

Wij danken iedereen die in 2025 heeft bijgedragen aan wat de Dordrechts Museum Organisatie is: vijf plekken in één stad, elk anders, samen onmisbaar.

Femke Hameetman,
artistiek directeur

Jeroen van de Beek,
zakelijk directeur

Grootprivilege van Maria van Bourgondië,
14 maart 1477

1

WAARDE EN POSITIE

De waarde en positie van de Dordrechts Museum Organisatie in Dordrecht en de regio

VESTIGINGSKLIMAAT

Landelijk en internationaal onderzoek toont aan, dat zowel bedrijven als werknemers goede culturele voorzieningen in een vestigingsplaats van groot belang vinden. Culturele voorzieningen trekken mensen met creatieve beroepen en kenniswerkers aan, wat de economische dynamiek (creativiteit en innovatie) in een stad versterkt.

De DMO draagt bij aan een goed vestigingsklimaat

De DMO draagt bij aan een goed vestigingsklimaat. Tabel 1 laat zien dat de musea voor een meerderheid van de museumbezoekers van grote invloed zijn op de aantrekkelijkheid van de stad. Zowel voor bezoekers uit Dordrecht als van buiten de stad (belang musea voor woonplezier en bezoek aan de stad in 2025).

Tabel 1

CATEGORIE	PERCENTAGE
DMO speelt belangrijke of bepalende rol in woonplezier	54 tot 62 %
DMO speelt belangrijke of bepalende rol in beslissing Dordrecht te bezoeken	72 tot 84 %

Inwoners zijn na de historische binnenstad het meest trots op de culturele voorzieningen in Dordrecht, onder andere op de musea. De musea staan op plek 2 van meestbezocht cultuuraanbod door inwoners van Dordrecht en de Drechtsteden. De DMO kan rekenen op een grote waardering van bezoekers, met een gemiddelde beoordeling van tussen de 8 en 9. Ook scoren zij bovengemiddeld hoog ten opzichte van andere musea in Nederland op de aspecten aantrekkelijke gebouwen, hoge kwaliteit van het aanbod, leerzaam aanbod, goede bereikbaarheid en goede sfeer. Daarop heeft Dordrecht dus een goede concurrentiepositie in het Nederlandse museumlandschap.

Bron: *Cultuur in Dordrecht: 2024* (Onderzoekcentrum Drechtsteden, 2025)

Tabel 2

WOONPLAATS	BEZOEKERS
Dordrecht	6 – 9 %
Andere Drechtsteden	2 – 3 %
Overig Nederland	83 – 90 %
Buitenland	2 – 8 %

Tabel 2 ondersteunt het feit, dat de musea:

- een belangrijke speler zijn in het (culturele) aanbod voor inwoners van Dordrecht en de regio;
- grote aantrekkingskracht hebben op mensen uit heel Nederland;
- bijdragen aan de aantrekkelijkheid van Dordrecht voor internationale bezoekers.

Bovenstaande cijfers (herkomst bezoekers van de DMO in de periode 2022-2025) sluiten aan bij het onderzoek, dat aantoonde dat voorzieningen zoals musea steden aantrekkelijker maken voor bedrijven, inwoners en toeristen en zo bijdragen aan de lokale economie, de kwaliteit van de leefomgeving en aan een positief vestigingsklimaat.

MAATSCHAPPELIJKE EN WELZIJNSWAARDE

Meerdere onderzoeken hebben recent positieve effecten van culturele voorzieningen en het beleven van kunst in kaart gebracht. Positieve effecten zijn er op fysiek en mentaal welzijn, op sociaal en sociaal-maatschappelijk niveau en op het cognitief functioneren van mensen.

Tabel 3

	Dordrechts Museum	Huis Van Gijn	Hof van Nederland	Totaal
PO	2.364	691	867	3.992
VO	1.926	308	558	2.792
MBO	0	92	0	92
HBO	142	9	0	151
WO	60	0	0	60
Gastlessen (PO)*	30	131	235	396
<i>Cultuursafari</i> (PO)	n.v.t.	n.v.t.	678	678
<i>LessonUp</i> (PO, VO en MBO)**	720	624	240	1.584
Totaal 2025	5.242	1.855	2.578	9.675

Tabel 3 laat zien, dat de musea onderwijsprogramma's aanbieden (onder andere rondleidingen en workshops) voor leerlingen en studenten van basisschool tot aan HBO en WO. Deze worden voornamelijk afgenomen door het onderwijs in Dordrecht en de regio. Ook worden er met groot succes rondleidingen aangeboden voor peuters en hun ouders, om kinderen al op jonge leeftijd te laten kennismaken met kunst. De DMO is een van de weinige museumorganisaties in Nederland die dit aanbiedt.

Daarnaast organiseren de musea meerdere keren per jaar activiteiten voor specifieke groepen, zoals mensen met dementie, doven en slechthorenden, blinden en slechtzienden, voor wie Nederlands (nog) niet de eerste taal is en voor wie kunst niet vanzelfsprekend is. Daarbij werken de musea samen met partners uit verschillende sectoren, zowel binnen de stad als landelijk. Doelen van deze activiteiten zijn de positieve gezondheid te bevorderen, sociale interactie te bevorderen en eenzaamheid te verminderen. Voorbeelden zijn de *Koffiepraatjes*-rondleidingen met 117

deelnemers in 2025 en *Museum in de wijk*, een project in de wijk in samenwerking met Buurtwerk met 224 deelnemende inwoners. Bij elkaar bereiken deze specifieke activiteiten honderden mensen, grotendeels uit Dordrecht en de regio, die anders vanwege sociale, financiële of andere barrières waarschijnlijk het museum niet zouden hebben bezocht.

Museum in de wijk

ECONOMISCHE WAARDE

BEZOEKCIJFERS

De Dordrechts Museum Organisatie (DMO) trok in 2025 ruim 150.000 bezoekers.

EEN GEZELLIGE STAD

De DMO geeft een impuls aan het bezoek aan de binnenstad, ondernemers, erfgoed en andere culturele instellingen in Dordrecht.

Want 68% tot 83% van de museumbezoekers combineert hun museumbezoek met een of meer andere activiteiten in de stad, zoals eten en/of drinken, winkelen, stadswandelingen, bezoek aan de Grote Kerk, bioscoop of filmhuis, de Biesbosch of andere musea. Uit onderzoek blijkt, dat elke euro in het museum er bijna drie in de stad oplevert.

Elke euro in het museum besteedt, levert de stad bijna drie euro op

BESTEDINGEN IN DE MUSEA

Tabel 4 toont de jaarlijkse bestedingen in de DMO aan entreetickets, museumhoreca en museumwinkels (minimum- en maximumbedrag in de periode 2022-2025).

Tabel 4

BESTEDINGEN VAN BEZOEKERS	BEDRAG
Entreetickets (omzet)	€ 750.000 tot € 1.200.000
Omzet eigen horeca en museumwinkels	€ 300.000 tot € 400.000

Tabel 5 laat zien, dat grote tentoonstellingen in het Dordrechts Museum (zoals *In het licht van Cuyp* en *Ary Scheffer & de Franse Romantiek*) nog hogere bestedingen binnen het museum opleveren (bedrag per tentoonstelling in de periode 2022-2025).

Bron: J.M.A. Schalk, I.A.C. Soffers en W. van den Boogaard, *In het licht van Cuyp: Waardering en economische spin-off van de tentoonstelling* (Onderzoekcentrum Drechtsteden, 2022).

Tabel 5

BESTEDINGEN VAN BEZOEKERS	BEDRAG
Museumhoreca en museumwinkels	€ 1.000.000 tot € 1.500.000

BESTEDINGEN IN DE STAD

De bedragen die bezoekers van grote DMO-tentoonstellingen besteden in de stad zijn hoger dan de bedragen besteed in het Dordrechts Museum, zoals te zien is in tabel 6 (bedrag per tentoonstelling in de periode 2022-2025).

Tabel 6

BESTEDINGEN VAN BEZOEKERS	BEDRAG
In de stad (eten en/of drinken, winkelen overnachten, andere musea en de Biesbosch)	€ 1.000.000 tot € 3.000.000

Tabel 7 laat zien wat museumbezoekers gemiddeld per persoon uitgeven in de stad. Museumbezoekers van buiten de Drechtsteden geven meer uit (periode 2022-2025).

Bron: I.A.C. Soffers, J.M.A. Schalk en W. van den Boogaard, *Liberté! Ary Scheffer & de Franse Romantiek. Waardering en economische spin-off van de tentoonstelling* (Onderzoekcentrum Drechtsteden, 2025).

Tabel 7

TYPE BEZOEKERS	BEDRAG
Bezoekers (gemiddeld)	€ 49 tot € 53
Bezoekers van buiten de Drechtsteden (gemiddeld)	€ 51 tot € 62

2

PROGRAMMERING

ONZE STRATEGIE IS HET BIEDEN VAN EEN BETEKENISVOLLE ERVARING VOOR EEN DIVERSER PUBLIEK DOOR EEN AFWISSELENDE PROGRAMMERING

IN DE DORDTSE MUSEA WAREN VEERTIEN TENTOONSTELLINGEN EN COLLECTIEPRESENTATIES TE ZIEN

ER ZIJN WEER FORSE STAPPEN GEZET IN DE VERDERE ONTWIKKELING EN UITBREIDING VAN DE KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE (KIOR)

VASTE PRESENTATIE

Sinds 2025 worden twee keer per jaar wisselingen uitgevoerd in de vaste opstelling. Voorheen gebeurde dit op verschillende momenten door het jaar, wanneer werken naar tentoonstellingen naar andere musea reisden, naar onze eigen tentoonstellingen gingen of wanneer er nieuw verworven werken ingevoegd werden. Door dit te concentreren ontstaat er twee keer per jaar de mogelijkheid om zorgvuldig nieuwe verhalen toe te voegen aan de opstelling van de vaste collectie.

Bij de voorjaarswissel zijn verschillende nieuwe verwervingen toegevoegd aan de vaste collectiepresentatie, zoals een paneel met zingende en drinkende boeren in een schuur door Benjamin Cuyp (in bruikleen van het Gerechtshof in Den Bosch) en werden werken van Samuel van Hoogstraten, die terugkwamen van tentoonstellingen uit Wenen en Amsterdam, weer terug ingevoegd in de zaal met Rembrandtlerlingen. Daarnaast was na afloop van de tentoonstelling *Liberté!* de terugkeer van werken van Ary

De vernieuwde Schefferzaal
foto Jørgen Snoep

Scheffer naar de vaste collectiepresentatie aanleiding om deze zaal in zijn geheel opnieuw vorm te geven. Het oude, deels beschadigde textielbehang is verwijderd en de zaal is voorzien van een nieuwe kleur en een frisse vormgeving.

De najaarswissel in november was omvangrijk. Vele nieuwe verwervingen werden ingevoegd in de vaste collectie, zoals het zonovertogen *Vrouw bij schotelbank in Giethoorn* van Willem Bastiaan Tholen (een schenking van de Stichting Gifted Art), een schelpenstilleven van Marguérite Hynckes-Zahn en een collectie 19de-eeuwse werken verkregen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed via de kwijscheldingsregeling van het Rijk. In deze collectie bevinden zich werken van Johan Barthold Jongkind, Charles Rochussen, Pieter Oyens en de Zweedse schilder Carl Emmerik Skånberg. Ook onderging de Aelbert

Cuyp-zaal een kleine gedaanteverwisseling, omdat veel landschappen uit deze zaal naar de tentoonstelling *Water en Licht* zullen gaan. Andere significantie vernieuwingen in de vaste collectie tijdens de significante najaarswissel waren de presentatie *Vorstelijke vogels* en de nieuwe inrichting van de zaal met 20ste-eeuwse kunst.

Bij *Vorstelijke vogels* zijn drie belangrijke tijdelijke bruiklenen toegevoegd aan het museum: twee recent gerestaureerde behangselschilderingen met vogels uit de menagerie van stadhouder Willem V door Aert Schouman, zeer genereus uitgeleend door de Koninklijke Verzamelingen, en een vogelstuk door een 17de-eeuwse voorganger van Schouman: Melchior d'Hondecoeter. Koningin Maxima besteedde in een persoonlijk interview met de *Volkskrant* eind december 2025 aandacht aan deze bruikleen als voor-

Vorstelijke vogels in Zaal 7

beeld van het delen van de Koninklijke Verzamelingen met een breder publiek. Het museum heeft het werk van d'Hondecoeter, met financiële ondersteuning van de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Fonds Fusien), langdurig kunnen lenen uit de collectie van Museum Arnhem.

In de zaal met 20ste-eeuwse kunst werden niet minder dan elf nieuwe verwervingen toegevoegd. Hieronder zijn drie belangrijke nieuwe schilderijen: abstracte compositie van Nicolaas Warb (pseudoniem voor Sofia Warburg), een landschap van Dora Tuynman, en een bloemstilleven van Lou Loeber. Ook nieuw was een collectie abstract geometrische kunst uit de jaren 70: sculpturen van Yvonne Kracht en Truce Wilmink en wandkleden van Margot Rolf.

Willaertswand

Onderdeel van de seizoenwissels is telkens ook een nieuwe presentatie op de Willaertswand in het centrale trappenhuis van het Dordrechts Museum. Meestal betreft het hier belangrijke aanwinsten, zo ook in 2025. In het voorjaar werd de verwerving van een nieuwe monumentale tekening van Charlotte Schleiffert (*Protecting the city*) aangegrepen voor een presentatie met een in 2021 verworven en eveneens monumentale tekening van dezelfde kunstenaar.

Tijdens de najaarswissel werden deze tekeningen verruild met het werk van de Italiaanse kunstenaar Antonio Mancini, van wie we al meer dan 100 jaar werk in de collectie hebben en van wie we ook in de afgelopen jaren nog werk verworven hebben. Concrete aanleiding was echter een aankoop in het voorjaar op kunst-

Willaertswand met werk van Antonio Mancini met de nieuw aangekochte spiegel

beurs TEFAF in Maastricht van een spectaculaire spiegel waarop Mancini zijn zelfportret heeft geschilderd. Omringd door alle andere werken van zijn hand in de collectie was deze spiegel het stralende middelpunt en meest gefotografeerde collectiestuk van het Dordrechts Museum op de Willaertswand.

VAN DE PARTIJ!, 100 jaar Museum Huis Van Gijn

In Huis Van Gijn stonden we stil bij het 100-jarig bestaan van het huis als museum. Toen de Dordtse verzamelaar en bankier Simon van Gijn overleed, liet hij zijn huis en collecties na om er een museum van te maken over de geschiedenis van Dordrecht. Nu, een eeuw later, beleven bezoekers in het monumentale woonhuis hoe welgestelde burgers en hun personeel leefden rond 1900.

Als medeoprichter van de Vereniging Oud-Dordrecht (VOD) hechtte Van Gijn enorm aan de geschiedenis van Dordrecht en van Nederland.

In 1894 opende Museum Oud-Dordrecht in de Dordtse Groothoofdspoor. Van Gijn besloot zijn huis en zijn prentenverzameling, bibliotheek, antiquiteiten en schilderijen aan de collectie van de VOD te legateren. Hij legde testamentair vast welke interieurs met meubels in zijn woonhuis behouden moesten blijven. Dit vormde samen de basis van het nieuwe museum, dat opende in het huis op 10 juni 1925.

De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan het herstellen van de interieurs zoals ze waren in Van Gijns tijd. Op basis van foto's van begin vorige eeuw, historische notities, teruggevonden fragmenten van behang en stoffering en oude verflagen, is het museum stukje bij beetje teruggebracht naar woonhuis. De 19de-eeuwse bewoners gaan hierdoor weer een rol spelen in de kamers: Simon van Gijn, zijn vrouw Cornelia Vriesendorp en het inwonend personeel, onder wie huis-

Badkamer in Huis Van Gijn
foto Peter den Oude

PROGRAMMERING

houdster en gezelschapsdame juffrouw Fijn van Draat. Middels hen wordt het leven op stand verteld van ruim een eeuw geleden.

Ter gelegenheid van het jubileum is in 2025 in diverse kamers een themapresentatie te zien geweest: *Van de partij!*. Door de jaren heen heeft Huis Van Gijn een bijzondere modecollectie opgebouwd van bijna 1.000 objecten, waarvan een deel ook ontsloten is via het platform *Modemuze*. Het meeste is de afgelopen eeuw door Dordtenaren aan het museum geschonken. Hierdoor is vaak de herkomst en zelfs de drager/draagster bekend. De Dordtse collectie bevat een brede selectie dames-, heren- en kinderkleding. Naast alledaagse dingen zoals bedsokken en ondergoed ook veel prachtige

japonnen en formele kostuums. Speciaal voor deze themapresentatie waren de mooiste stukken feestkleding tentoongesteld. Iedere kamer kende een ander thema, passend bij het jubileumjaar: van trouwen en avondjes uit tot koninklijk bezoek. Bovendien waren er gerelateerde objecten te zien, zoals menukaarten, gedenkgladen en uitnodigingen.

Modecollectie zichtbaar in Huis Van Gijn tijdens *Van de partij!*
foto's Tomas Mutsaers

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

RIVIER, BOOT, STAD

21 september 2024 - 30 maart 2025

Dordrechts Museum

‘Hoogtepunt is de film van de sleepdag op 17 september 2022. Op de gezichten van de kunstenaar, het team en de tientallen sleepers van de boot zijn de wisselende emoties gedurende de dag af te lezen.’

- *Beeldenmagazine*

In 2019 kreeg Edward Clydesdale Thomson opdracht van de gemeente Dordrecht om de verbinding tussen het Dordrechts Museum en museum Hof van Nederland een kunstzinnig karakter te geven. Hij bouwde met vrijwilligers een replica van een historische tjalk die, zwartgeblakerd, door de binnenstad van Dordrecht werd gesleept en in zes stukken uiteen brak. In de tentoonstelling *Rivier, boot, stad* werden

de verschillende facetten van dit spraakmakende kunstproject belicht. Bezoekers konden zien welke stukken uit de collectie van het Dordrechts Museum de kunstenaar hebben geïnspireerd en welke methodes en materialen hij in het hele proces heeft gebruikt. Van ontwerpsschetsen en digitale impressies tot de bouw van de boot en de brokstukken als sculpturen. De bezoeker werd gevraagd na te denken over vragen als: Van wie is de stad? Wie mag er iets aan veranderen? Hoe nemen we de stad mee naar de toekomst? Veel meer dan een terugblik of vooruitblik bood de expositie vooral een blikverbreding.

samenwerking

Edward Clydesdale Thomson

financiering

Havenbedrijf Rotterdam, Dordrechts Museum

Rivier, boot, stad
foto Peter den Ouden

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

ZWART OP WIT – PRENTKUNST ROND 1900

6 oktober 2024 - 12 januari 2025

Dordrechts Museum

‘Het Dordrechts Museum heeft nu een mooi verzorgde, leerzame tentoonstelling aan de Nederlandsche Etsclub gewijd.’

- NRC ****

In *Zwart op wit. Prentkunst rond 1900* maakte de bezoeker kennis met de in 1885 opgerichte Nederlandsche Etsclub, een groep jonge, bevlogen mannelijke en vrouwelijke kunstenaars onder aanvoering van Jan Veth, Willem Witsen en Antoon Derkinderen. Deze groep wilde de ‘vergeten’ kunst van het etsen opnieuw onder de aandacht brengen. Thuis en in kroegen kwamen de leden regelmatig samen om te werken en te discussiëren. Kunst moest voor hen zo direct mogelijk zijn. Om afstand te kunnen nemen van wat ze geleerd hadden aan de traditionele kunstacademies, zochten de generatiegenoten naar een nieuwe, persoonlijke beeldtaal. De Etsclub gaf tussen 1886 en 1895 negen mappen uit met daarin steeds een tiental etsen van eigentijdse kunstenaars:

in totaal 100 prenten van 28 verschillende kunstenaars. Ook organiseerde ze tentoonstellingen in Amsterdam en Den Haag, waar niet alleen prenten en tekeningen van eigen leden te zien waren, maar ook van bekende buitenlandse kunstenaars zoals James McNeill Whistler, Félix Buhot en Mary Cassatt. Hun eigen ambities reikten ook over de grens: de leden exposeerden in Parijs en New York.

Het Dordrechts Museum heeft een omvangrijke collectie grafiek en beheert onder andere de nagenoeg complete portefeuilles met prenten die zijn uitgebracht door de Etsclub, afkomstig uit de collectie van het Teekengenootschap Pictura. Daarnaast kwam *Zwart op wit* mede tot stand dankzij bruiklenen van het Rijksmuseum Amsterdam, Van Gogh Museum, Fondation Custodia, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed/Het Witsenhuis, Kröller-Müller Museum, Museum Het Rembrandthuis, Museum Gouda en Kunsthandel Pygmalion.

samenwerking

Galerie Fons Welters

financiering

Dordrechts Museum

Zwart op wit – Prentkunst rond 1900
foto Peter den Ouden

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

LIBERTÉ! ARY SCHEFFER & DE FRANSE ROMANTIEK

19 oktober 2024 - 23 maart 2025

Dordrechts Museum

‘Een indrukwekkende tentoonstelling die met veel liefde door de medewerkers van het museum is samengesteld. Er zitten geen zwakke punten in.’

– uit het publieksonderzoek

‘A world class exhibition!’

– Laurent Salomé, directeur Château de Versailles
bij de opening

‘In de tentoonstelling *Liberté!* [...] krijgt Scheffer ook in zijn vaderland weer de plek die hem toekomt: te midden van alle grootheden van de Franse Romantiek.’

– De Telegraaf

‘Nu bezit het Dordrechts Museum weliswaar de grootste collectie Scheffer ter wereld, maar zijn er dus ook werken die normaal elders hangen. Het schilderij *Scène uit de julidagen* is er zo een. Na de presentatie in 1831 is het nooit meer getoond aan publiek, al wordt

het als een meesterwerk van de geboren Dordtenaar beschouwd.’

– AD – De Dordtenaar

‘Voor de gedegen tentoonstelling *Liberté!* is geput uit de collecties van 32 bruikleengevers, waaronder veel kleinere Franse provinciemusea. Er zijn nu op één plek schilderijen te zien waar je normaal gesproken vele zomervakanties voor nodig hebt.’

– NRC ****

‘Die [Scheffer] collectie wordt nu een eer aangedaan met een tentoonstelling die trefzeker dwarsverbanden legt met de maatschappelijke en kunstzinnige ontwikkelingen in Scheffers tijd. Zo krijgt zijn werk, dat misschien een beetje uit de mode is geraakt, weer een revolutionaire, actuele glans.’

– Trouw *****

‘De Romantiek is te veelomvattend en te divers om in één tentoonstelling te vangen. Maar wie *Liberté!* in het Dordrechts Museum bezoekt, wordt wel heel veel wijzer. Bijvoorbeeld over de eigentijdse activist Ary Scheffer.’

– de Volkskrant

Liberté! Ary Scheffer & de Franse Romantiek
foto Peter den Ouden

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

Tentoonstellingszalen *Liberté!*
foto's Peter den Ouden

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

Deze tentoonstelling nam de bezoeker mee terug naar het roerige Parijs in de eerste helft van de 19de eeuw, een tijd vol politieke onrust en culturele bloei. Kunstenaars als Eugène Delacroix en Théodore Géricault zetten hun penselen in als wapens of klommen op de barricades. Zo ook de uit Dordrecht afkomstige Ary Scheffer (1795-1858) die al snel een van de beroemdste schilders van de Franse hoofdstad werd. Met Delacroix en Géricault aan zijn zijde streed Scheffer voor vrijheid en gelijkheid; de idealen van de Franse Revolutie van 1789. Het was de tijd van het collectief versus het individu; van individuele vrijheid en expressie. Op allerlei vlakken leeft dit romantische gedachtegoed nu nog voort. Thema's die ook nu weer actueel zijn, zoals de macht van de burger, de kracht van actievoeren en de hang naar nationale autonomie vonden tijdens de Franse Romantiek voor het eerst weerklank in metersgrote schilderijen. Daarnaast waren voor romantici ook literatuur, muziek, religie en de natuur belangrijke bronnen van inspiratie. Dat vertaalde zich in schilderijen met prachtige verbeeldingen van literaire verhalen, landschappen en bijzondere religieuze stukken.

Behalve een indrukwekkend aantal schilderijen van Scheffer (het Dordrechts Museum beschikt over het grootste aantal wereldwijd) waren er tijdens *Liberté!* ook bekende kunstwerken uit het Kasteel van Versailles en het Louvre voor de eerste keer in Nederland te zien. Ook Géricaults olieverfschets van het wereldberoemde *Vlot van de Médusa* en *Episode uit de Griekse onafhankelijkheidsoorlog* van Delacroix waren tijdens de tentoonstelling voor het eerst in ons land te bewonderen.

De tentoonstelling

34 bruikleengevers uit Frankrijk, Nederland, Griekenland, Luxemburg, Oostenrijk en het Verenigd Koninkrijk; 61 bruiklenen en 73 werken uit de eigen collectie.

publicatie

Liberté! Ary Scheffer & de Franse Romantiek met artikelen van Quirine van der Meer Mohr, Mayken Jonkman, Bruno Chenique, Gaëlle Rio, Stephanie Dechamps-Tan en Maarten Doorman; Nederlands en Engelse editie, uitgegeven door Waanders

samenwerking

Musée de la Vie Romantique (Parijs), Paris Musées, Institut Français, De Witt, De Kale, Muziektheater Hollands Diep, Kunstkerk

financiering

Mondriaan Fonds, het Cultuurfonds, Zabawas, Turing Foundation, Ondernemersfonds Dordrecht, M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting, Hendrik Mullerfonds, Institut Français, Dordrechts Museum

Zelf tekenen in de educatiezaal van *Liberté!*
foto Jantijn van den Heuvel

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

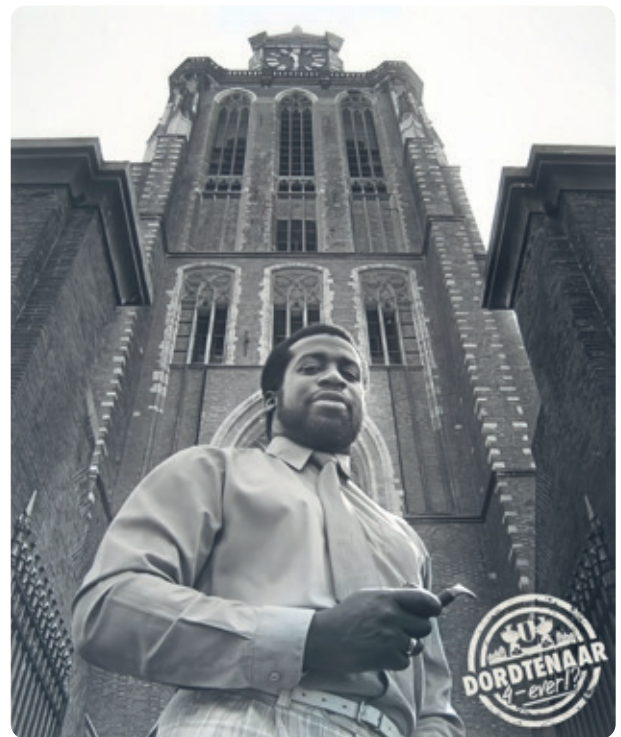
DORDTENAAR 4-EVER?!

1 december 2024 – 30 november 2025

Hof van Nederland

Dordtenaar 4-ever!? vertelde het verhaal van de vele groepen mensen die door de eeuwen heen naar Dordrecht zijn verhuisd en hoe zij de stad hebben verrijkt. De expositie op de zolder van het Hof liet zien wie deze nieuwe Dordtenaren zijn, waar ze vandaan kwamen en hoe ze werden ontvangen. Van de Lombarden in de Middeleeuwen tot Joodse vluchtelingen uit Spanje, protestantse migranten en gastarbeiders uit Turkije en Marokko – allemaal brachten ze nieuwe culturen, religies, smaken en gewoontes mee.

De tentoonstelling belichtte vijf thema's die de invloed van deze nieuwe Dordtenaren laten zien op de economie, samenleving en cultuur van de stad. Hierbij was aandacht voor religieuze diversiteit, mode, muziek en zelfs straatnamen die naar hen zijn vernoemd.

Portret van wethouder H.G. Fermina, 1990
foto Ad Molendijk

financiering

Dordrechts Museum

Personeel in pizzeria Piccola Italia op de Voorstraat, circa 1985
foto Ad Molendijk

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

SCHILDERACHTIG DORDRECHT - EEN TIJDREIS DOOR DE STAD

15 februari 2025 - 1 juni 2025

Dordrechts Museum

‘Prachtige tentoonstelling. Een ode aan Dordrecht, onze Grote Kerk, en aan De Witt’s. Onder de indruk, tranen....’

– *reactie van een bezoeker in het gastenboek*

‘Wat een mooie tentoonstelling van schilderachtig Dordrecht, echt een topper.’

– *reactie van een bezoeker in het gastenboek*

‘Er wordt op een prachtige manier aandacht besteed aan het mooie Dordrecht.’

– *reactie van een bezoeker in het gastenboek*

Met een tentoonstelling en een boek liet het Dordrechts Museum zien, dat Dordrecht tot de meest geschilderde steden van Nederland behoort en nog altijd schilderachtig mooi is. De oudste stad van Holland werd door de eeuwen heen vastgelegd door beroemde meesters als Jan van Goyen, Johan Barthold Jongkind, James Whistler, Charles-François Daubigny, Tina Blau, Willem Witsen en Kees van Dongen. De tentoonstelling *Schilderachtig Dordrecht. Een tijdreis door de stad* toonde de schoonheid van de stad door de ogen van deze kunstenaars en verbond de schilderijen met het Dordrecht van nu. Er werden, naast niet eerder tentoongestelde stadsgezichten uit particulier bezit, niet minder dan zes nieuwe aanwinsten

Schilderachtig Dordrecht - Een tijdreis door de stad
foto Jörgen Snoep

van het Dordrechts Museum getoond. In de bijbehorende publicatie *De schilders van Dordrecht* komt voor het eerst de volledige reikwijdte aan bod van de vele binnen- en buitenlandse kunstenaars die zich vanaf de 15de eeuw lieten inspireren door de stad aan het water.

Aanleiding voor de tentoonstelling waren nieuwe aanwinsten van het museum en de nieuwe publicatie in de populaire door WBOOKS uitgegeven reeks *De schilders van...* over kunstenaarskolonies in Nederland. Het boek staat vol met nieuwe stadsgezichten en nieuwe gegevens van meer dan 215 kunstwerken. Naast beroemde werken van Cuyp in buitenlandse collecties zijn alle hoogtepunten uit het Dordrechts Museum afgebeeld. Zo worden de vroegste en grootste stadsgezichten belicht, komt een Dordts schilderij voorbij, dat in een muziekvideo van Beyoncé te zien is en blijkt Dordrecht ook een 'straatje' te hebben van Abraham van Strij, gebaseerd op het beroemde gelijknamige schilderij van Johannes Vermeer in het Rijksmuseum Amsterdam.

Voor de tentoonstelling is een selectie gemaakt van 75 kunstwerken uit het boek, van kunstenaars als Van Goyen, Adam Willaerts, Hilda Montalba, Jongkind, Boudin, Van Dongen, Daubigny, Willy Sluiter en Jacob Maris.

Er werden panorama's van de mooiste aanzichten van de stad getoond en vergeleken met de echte situatie. Naast schilderijen uit onder andere The National Gallery in Londen, Kunstmuseum Den Haag, Museum Boijmans Van Beuningen, Singer Laren en het Groninger Museum waren er opvallend veel niet eerder tentoongestelde particuliere bruiklenen te bewonderen.

Tijdens de opening werden verschillende recente aankopen, schenkingen en bruiklenen onthuld. Een bijzondere nieuwe aanwinst is een langdurig bruikleen van een schilderij van de Oostenrijkse schilder Tina Blau (1845-1916). Zij was de enige Joodse vrouwelijke kunstenaar van haar generatie die professioneel erkend werd. Dit topstuk dook in het voorjaar van 2024 op in een veiling in Wenen en werd gekocht door de Broere Charitable Foundation om het vervolgens meteen in bruikleen te geven aan het Dordrechts Museum. Stadsgezichten door vrouwelijke kunstenaars zijn relatief zeldzaam en daarom betreft het een belangrijke toevoeging. Het oeuvre van Tina Blau behoort tot het Oostenrijkse Stimmungsimpressionismus (atmosferisch impressionisme). Zij schilderde dikwijls buiten 'en plein air' en maakte in Dordrecht een monumentaal schilderij van houtzaagmolen De Nagtegaal.

publicatie

Sander Paarlberg en Pim Arts, *Schilders van Dordrecht*, WBOOKS

samenwerking

Ambassadeurs uit de stad Dordrecht, Stichting Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum

financiering

Dordrechts Museum

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

GALATEA KUNSTPRIJS

12 april 2025 – 5 oktober 2025

Dordrechts Museum

In de tentoonstelling van de *Galatea Kunstprijs 2025* stond het veelzijdige werk van kunstenaars met een recent migratieverleden centraal. Na de succesvolle editie in 2023 keerde deze stimuleringsprijs terug, georganiseerd in samenwerking met de Galatea Foundation. De *Galatea Kunstprijs* biedt een podium aan statushouders met een verleden als vluchteling. In 2024 werd via een open call gezocht naar talent, waaruit een deskundige jury, bestaande uit Wilma Sütö (conservator Dordrechts Museum), Jaap Versteegh en Joke van Veen (oprichters Galatea Foundation), Natalia Grezina

(winnaar Galatea Kunstprijs 2023) en kunstenaar Senad Alic, vijf veelbelovende kunstenaars selecteerde. Het betrof Charles Badoue (Ivoorkust), Daria Khozhai (Oekraïne), Shamseddin Moradi (Iran), Harrison Omoyater (Nigeria) en Bogdan Seredyak (Oekraïne).

Hun indrukwekkende werken waren te bewonderen in een inspirerende gezamenlijke tentoonstelling die zowel de kracht van kunst als persoonlijke verhalen zichtbaar maakte. Halverwege de tentoonstelling koos de jury Daria Khozhai als winnaar; zij ontving een penning en een geldbedrag van € 2.500 als stimulans voor verdere professionele en artistieke ontwikkeling. Ook koos het publiek een favoriet: Harrison Omoyater.

Daria Khozhai (Oekraïne), winnares Galatea Kunstprijs 2025
foto Studio Roodenburch

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

CAREL DE NERÉE - ANDERS DAN DE ANDEREN

13 april 2025 - 21 september 2025

Dordrechts Museum

‘Tentoonstelling is een cadeau. Het waarom-wist-ik-dit-niet-gevoel’

– *de Volkskrant* ****

‘Een dandy met een groot gevoel voor lijnen en patronen’

– *Trouw* ****

‘Carel de Nerée was een verrassing. Complimenten voor degene die de tentoonstelling heeft ingericht, een kunstwerk op zich’

– *gastenboek Dordrechts Museum*

Deze expositie bood een unieke kans om het intrigerende oeuvre van Carel de Nerée tot Babberich (1880-1909) te ontdekken. De Nerées tekeningen, die tot de meest fascinerende

uit de Nederlandse kunst rond 1900 behoren, roepen associaties op met grote Europese fin-de-siècle kunstenaars als Aubrey Beardsley, Jan Toorop en Gustav Klimt. Carel de Nerée tot Babberich was een opvallende verschijning in het Den Haag rond 1900. Hij groeide op in een vooraanstaande familie, werd opgeleid tot diplomaat, maar koos voor een spannender kunstenaarsleven. Dat leven was kort, op zijn 29ste stierf hij aan tuberculose. In deze tijd had hij zich waarschijnlijk als homo- of biseksueel geïdentificeerd. Hij was volgens zijn vrienden ‘anders dan de anderen’: in zijn tijd codetaal voor alles wat afweek van de hetero-norm. ‘Anders’ vormt ook de kern van zijn werk. Zijn prachtige tekeningen weerspiegelen thema’s als queerness, genderfluiditeit en erotiek. Hij liet zich inspireren door moderne Europese kunst en literatuur, waarin het symbolisme de boventoon voert: het zoeken naar een diepere betekenis achter de zichtbare werkelijkheid.

Carel De Nerée - Anders dan de anderen
foto Jörgen Snoep

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

De tentoonstelling, mede samengesteld door gastconservator Sander Bink, toonde meer dan 40 topstukken uit Nederlandse musea en particuliere collecties, waarvan diverse tekeningen voor het eerst werden gepresenteerd aan het publiek. Daarbij waren bijzondere werken te zien uit de beroemde Barry Humphries Collection, de verzameling van wijlen Barry Humphries die als acteur de rol van Dame Edna vertolkte. Diens collectie herbergt een aantal zeldzame stukken van De Nerée.

Naast de tekeningen was er ook een prachtig groot borduurwerk te zien, die de kunstenaar samen met zijn moeder, Constance van Houten maakte. Carel tekende het ontwerp, Constance werkte het verfijnde borduurwerk uit. De expositie bood bezoekers een unieke gelegenheid om het uitzonderlijke talent van Carel de Nerée te ontdekken en zijn vernieuwende bijdrage aan de kunstwereld te herwaarderen.

Sander Bink schreef de biografie die tijdens de opening van de tentoonstelling verscheen *Verfijnde lijnen. Carel de Nerée tot Babberich 1880-1909. Kunst en leven*.

publicatie

Sander Bink, *Verfijnde lijnen. Carel de Nerée tot Babberich 1880-1909. Kunst en leven*, WBOOKS

samenwerking

Sander Bink, gastconservator, Dick Veeze, schenker, Stichting Feest der poëzie, Barry Humphries Collection, Londen, Familie De Nerée tot Babberich

financiering

Dordrechts Museum

Carel De Nerée - Anders dan de anderen
foto Jörgen Snoep

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

DE WERELD VAN JOHAN DE WITT - KUNST UIT HET HART VAN DE 17DE EEUW

26 april 2025 - 7 december 2025

Dordrechts Museum

‘Brieven onthullen onbekende kant van Johan de Witt. Grote historische sensatie: ontdekken nieuwe dingen’

– AD - De Dordtenaar

‘Johan de Witt, meer dan politicus met wreed einde: levensgenieter en toegewijd echtgenoot’

– De Telegraaf

‘Beestachtig vermoorde Johan de Witt bleek ook een feestnummer over wie pikante roddels gingen’

– De Telegraaf

Het Dordrechts Museum stond in het 400ste geboortjaar stil bij het leven van Johan de Witt, een van de belangrijkste en bekendste politici uit de Nederlandse geschiedenis. In een historische kunsttentoonstelling met werken van de beroemdste kunstenaars uit de 17de eeuw stelde het museum de vraag: Wie was Johan de Witt? In deze tentoonstelling dompelden we de bezoeker onder in 17de-eeuwse schilderkunst die nieuw licht wierp op het leven van Johan de Witt. Hij is bekend als raadpensio-naris die beslissingen nam voor de Nederlandse Republiek die tot op de dag van vandaag doorwerken. In de kunst zag men De Witt als een zwaan die zijn nest beschermde. Tijdens de tentoonstelling leerden de bezoekers hem ook kennen als levensgenieter, echtgenoot,

De wereld van Johan de Witt
foto Aad Hoogendoorn

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

vader, broer en zoon. Hij leerde dansen in het Franse stadje Angers, moest omgaan met het verlies van zijn vrouw en kinderen, en overleefde een moordaanslag voordat hij in 1672 werd gelyncht in Den Haag.

Met schilderijen uit gerenommeerde Europese collecties en uitgebreid onderzoek naar de briefwisseling van Johan de Witt vertelde het Dordrechts Museum een verhaal waarin kunst en geschiedenis met elkaar waren verweven. Op die manier ontstond een nieuw perspectief op bijzondere kunstwerken, het koloniale verleden en de rol van vrouwen in de Republiek.

publicatie

Marianne Eekhout en Ineke Huysman, *De wereld van Johan de Witt 1625-1672*, WBOOKS

samenwerking

Ineke Huysman (Huygens Instituut), Vereniging Vrienden van De Witt

financiering

Mondriaan Fonds, het Cultuurfonds, M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting, Jurriaanse Stichting, A.S.R., Dordrechts Museum

De wereld van Johan de Witt
foto Aad Hoogendoorn

IK ZIE, IK ZIE – EEN WERELD VOL KUNST

5 juli 2025 - 4 oktober 2026

Dordrechts Museum

‘Kunst saai? Aaibare muur en discobol in tentoonstelling bewijzen van niet’

– RTV Dordrecht

‘De familietentoonstelling is een geweldige ervaring. Ik ben nog opzoek naar het eendje gegaan, of was het er eentje?’

– quote uit het gastenboek

Met *Ik zie, ik zie - Een wereld vol kunst* is de eerste familietentoonstelling van het Dordrechts Museum gerealiseerd. In deze familietentoonstelling staat niet alleen het kijken naar kunst centraal, maar juist het samen ervaren en het intergenerationeel leren. Bezoekers jong en oud worden in de tentoonstelling uitgenodigd om nieuwsgierig te zijn, te spelen en hun eigen blik op kunst te ontdekken. In verschillende kunstkamers ervaren bezoekers een kunstwerk

Ik zie, ik zie
foto Jørgen Snoep

telkens op een andere manier. Elke ruimte is geïnspireerd op een kunstwerk uit de collectie en dat werk is vertaald naar een fysieke ervaring. De tentoonstelling wordt gedragen door een eenvoudige verhaallijn. De kunstwerken in het museum hangen er al jaren. Bezoekers lopen erlangs, kijken, praten soms met elkaar – maar zelden met het kunstwerk zelf. Daardoor zijn de kunstwerken nieuwsgierig geworden: *Waarom hang ik hier eigenlijk? Wat maakt mij bijzonder?* Bezoekers worden uitgenodigd om de kunstwerken te helpen hun uniciteit terug te vinden door goed te kijken, hun mening te geven en te vertellen wat zij zien. Het bijzondere is dat er in deze familietentoonstelling authentieke kunst hangt van wereldformaat.

De tentoonstelling vertrekt vanuit werken van onder meer Karel Appel, Jan Schoonhoven en Evelyn Taocheng Wang. Zo kunnen bezoekers bij *Kindje, kerkje, beestje* van Appel één grote muurtekening maken, geïnspireerd op kindertekeningen. Wat *Ik zie, ik zie* extra speciaal maakt, is dat de tentoonstelling in samenwerking met families tot stand is gekomen. Een familiepanel dacht mee over de selectie van kunstwerken en over hoe kinderen en volwassenen samen kunst kunnen ontdekken. Door bezoekers te laten reageren op de kunstwerken en hun eigen interpretatie te formuleren, laat de tentoonstelling zien, dat kunst niet alleen iets is om naar te kijken, maar iets waar je zelf betekenis aan geeft.

samenwerking

Familiepanel, Bibliotheek AanZet, Theater Tortilla, Quiet Drechtsteden

financiering

VSB Fonds, Dordrechts Museum

IMG_0001

12 juli 2025 - 24 augustus 2025

Kunstkerk

In de zomer van 2025 presenteerde de Kunstkerk de tentoonstelling *IMG_0001*, een presentatie rond een digitaal kunstwerk van internet-kunstenaar Riley Walz. *IMG_0001* bestond uit een selectie uit miljoenen korte video's die tussen 2009 en 2012 rechtstreeks vanaf een iPhone naar YouTube werden geüpload. Het zijn alledaagse, spontane momenten: korte fragmenten van mensen, plekken en gebeurtenissen die vaak nauwelijks bekeken zijn, maar samen een uniek beeld geven van de begindagen van het mobiele internettijdperk. De kunstenaar verzamelde deze fragmenten en bracht ze samen in een digitaal, levend archief van het collectieve geheugen van het internet. In de Kunstkerk werd de livestream van *IMG_0001* op meerdere schermen getoond. Bezoekers konden door deze stroom van beelden dwalen en onverwachte fragmenten uit het dagelijks leven tegenkomen. Hierdoor werden bezoekers uitgenodigd om zelf verbanden te leggen en

zich actief tot het werk te verhouden. Daarnaast werd een introductievideo van de kunstenaar getoond, waarin hij het werk en zijn werkwijze toelichtte. Een interactieve wand bood bezoekers daarnaast de mogelijkheid om hun eigen reactie op de tentoonstelling achter te laten.

De tentoonstelling riep regelmatig vragen op bij bezoekers over de status van digitale beelden en de rol van het internet in onze beeldcultuur. Juist de banaliteit van veel fragmenten maakte het werk voor sommigen fascinerend en voor anderen vervreemdend. De vraag die daardoor regelmatig terugkwam, was even eenvoudig als prikkelend: Wanneer wordt een internetvideo eigenlijk kunst? De tentoonstelling kwam tot stand in samenwerking tussen het Dordrechts Museum en de Kunstkerk en was onderdeel van de ambitie om de culturele programmering binnen het Hofkwartier te versterken.

samenwerking

Kunstkerk

financiering

Dordrechts Museum

IMG-0001

PROGRAMMERING TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

ALLES STROOMT – ACTUELE PERSPECTIEVEN IN DE MUSEUMCOLLECTIE

25 oktober 2025 - 15 maart 2026

Dordrechts Museum

‘Wat hier zichtbaar wordt, is geen eenduidig verhaal, maar een veld van frictie en harmonie. Over wat verandert, wat schuurt en wat blijft stromen.’

– [Cream.nl](#)

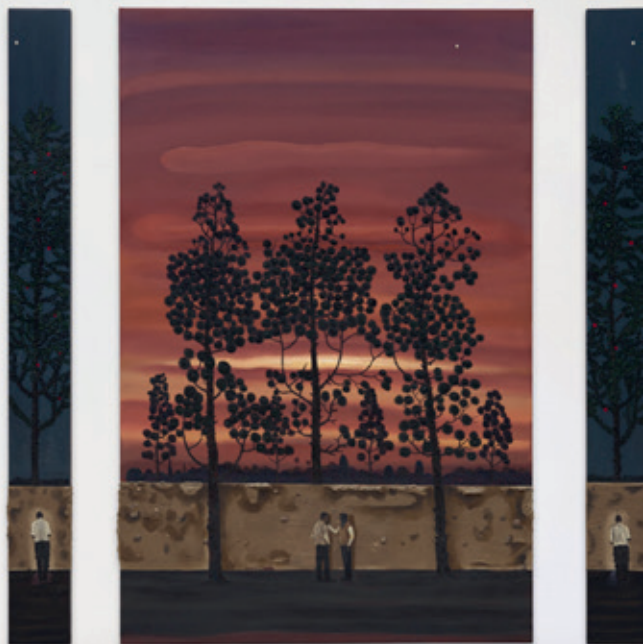
Met *Alles stroomt* presenteerde het Dordrechts Museum een tentoonstelling waarin recente aanwinsten en langdurige bruiklenen uit de periode 2020–2025 voor het eerst samen werden getoond. De tentoonstelling gaf een actueel beeld van de ontwikkeling van de hedendaagse collectie van het museum. In de tentoonstelling waren schilderijen, videowerken en sculpturen van verschillende hedendaagse kunstenaars te zien. De werken boden uiteenlopende perspectieven op de 21ste eeuw: van

landschappen en portretten tot droomachtige beelden en maatschappelijke reflecties. Samen vormden zij een veelzijdige momentopname van hedendaagse kunstpraktijken en de thema's die kunstenaars vandaag de dag bezighouden. Kunstenaars als Abul Hisham, Iris Kensmil, Neo Matloga, Femmy Otten, Emma Talbot en Katinka Lampe zaten in de tentoonstelling.

Met *Alles stroomt* liet het museum zien hoe de collectie zich blijft ontwikkelen en hoe aanwinsten bijdragen aan het vertellen van actuele verhalen. De tentoonstelling bood bezoekers daarmee niet alleen een overzicht van recente toevoegingen aan de collectie, maar ook een inkijk in de richting waarin het museum zijn hedendaagse verzameling verder opbouwt.

[financiering](#)

Mondriaan Fonds, Dordrechts Museum

Abul Hisham, *Another day*, 2024

KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE

Beeldend Kunstloket

Er hebben in 2025 twee commissievergaderingen plaatsgevonden, waarbij acht startsubsidies, negen projectsubsidies en vier werkbeurzen zijn toegekend. Ook zijn er subsidies definitief vastgesteld. Daarnaast heeft er een evaluatie plaatsgevonden van het atelierbeleid.

Verstreckte kunst opdrachten

- Christine Reehorst: fotograferen van alle gemeentelijke kunstwerken in de openbare ruimte.

Kunst in de Openbare Ruimte

Uitvoeringsnota Kunst in de openbare ruimte

Rik van der Linden, voormalig wethouder Cultuur: 'Kunst in de openbare ruimte is van onschatbare waarde voor onze stad. Het verrijkt onze leefomgeving, stimuleert creativiteit en bevordert sociale cohesie. Door kunstwerken te verspreiden over alle wijken van Dordrecht, zorgen we ervoor dat iedereen, ongeacht waar ze wonen, kan genieten van de schoonheid en inspiratie die kunst biedt. Dit draagt bij aan een inclusieve en levendige stad waar kunst een verbindende rol speelt.'

Het college van burgemeester en wethouders heeft in april het uitvoeringsplan voor kunst in de openbare ruimte vastgesteld. Deze uitvoeringsnota betreft de collectie kunst in de openbare ruimte in beheer van de gemeente Dordrecht. De nota gaat achtereenvolgens in op de ambities van de stad, de collectie, de werkwijze, het beheer en eigenaarschap, de capaciteit en de financiering. Om mee te

denken over de plek van bestaande kunstwerken en over nieuwe kunstwerken, wordt in 2026 een adviescommissie van kunstdeskundigen samengesteld. Voor de totstandkoming van de nota zijn er vijftien gesprekken gevoerd met zowel direct betrokkenen, waaronder de beleidsadviseur cultuur en de beheerder, als indirect betrokkenen, waaronder Dordtse kunstenaars. De nota zet in op de lange termijn vanwege de relatie met gebiedsontwikkelingen en wordt vierjaarlijks geactualiseerd.

Website Buitenkunst Dordrecht

De website *Buitenkunst Dordrecht* is ontworpen door ontwerpbureau Fabrique. In 2025 is een vervolg gemaakt met het fotograferen van alle gemeentelijke kunstwerken en met het schrijven van de bijbehorende teksten. In de loop van 2026 gaat de website online.

Edward Clydesdale Thomson - Rivier, boot, stad (sculpturen)

In 2025 is gewerkt aan de voorbereidingen voor de oplevering en de plaatsing van de vijf bronzen sculpturen in 2026.

Jelle Korevaar - On-eenig (herdenkingsmonument Synode van Dordrecht)

In 2025 zijn de voorbereidingen getroffen voor de oplevering, plaatsing en feestelijke onthulling van het monument in januari 2026 in de Grote Kerk van Dordrecht, geopend door burgemeester Nanning Mol en nieuw aangetreden wethouder Cultuur Joost Veldman.

PROGRAMMERING KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE

Kathrin Schlegel en Elise 't Hart - Kunst-opdrachten Dordthuis

Dordrecht bouwt aan het nieuwe Dordthuis. In 2024 heeft een jury, bestaande uit de gebruikers van het Dordthuis en het Dordrecht Museum, een kunstopdracht uitgezet voor de hoofdentree en de daktuin. Voor de daktuin is een open call uitgezet. Uit de circa 75 inzendingen selecteerde de jury drie kunstenaars voor de schetsontwerpfase die vervolgens onderzoek deden naar de stad en de regio. De uiteindelijke keuze is gevallen op Elise 't Hart die een geluidskunstwerk *Concert des Levens* ontwikkelt. Via negen kunstobjecten in de tuin laat zij de geluiden van de stad, het groen en de regio horen.

Wethouder Maarten Burggraaf: 'Het idee dat ieder uur in de tuin een *Concert des Levens* te horen is, dat bezoekers herkennen in het voorbijgaan of waar zij speciaal voor komen, spreekt sterk tot de verbeelding. Het geluidswerk heeft de potentie om mensen met elkaar te

verbinden, het spreekt meerdere zintuigen aan en voegt hiermee aan de tuin een andere dimensie toe.'

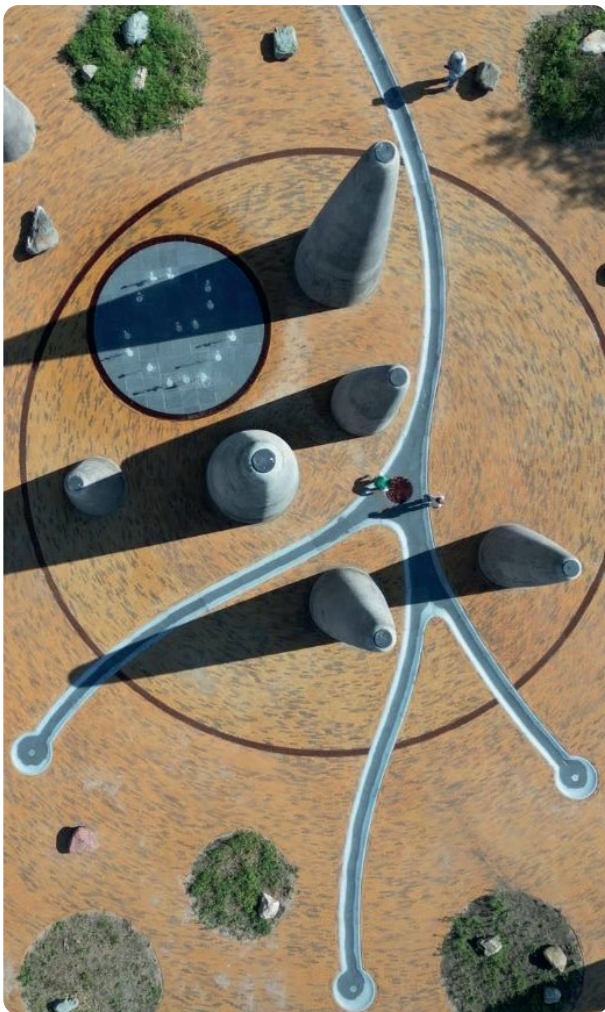
Voor de entreezone is er een gerichte uitvraag gedaan. De jury koos ook hier drie kunstenaars voor het maken van een schetsontwerp. De jury liet zich bij haar keuze leiden door de artistieke kwaliteit, de uitstraling van het Dordthuis, de haalbaarheid en de aansluiting van het kunstwerk bij de stad en regio. De winnaar is Kathrin Schlegel geworden. Zij maakt een sculptuur *Uit water geboren* die bestaat uit twee golven gemaakt van gepolijst roestvrijstaal. De jury was zeer onder de indruk van haar diepgravende onderzoek. 'Het werk verbindt binnen en buiten het gebouw in een vloeiend gebaar en iedereen kan zich in het werk herkennen, letterlijk door de reflectie van het staal en figuurlijk door de link met het water rondom Dordrecht.' In de tweede helft van 2026 worden de kunstwerken opgeleverd.

Impressie daktuin waar *Concert des Levens* zal komen
beeld Orka

Hans Petri - Kunstlandschap

Beeldend kunstenaar Hans Petri (1919-1996) maakte het kunstlandschap in 1973 voor het toenmalige Refajaziekenhuis. Hij ontwierp het langs de Reeweg-Zuid met heuvels, gras, asfalt, keien en water spuitende pylonen. Na de sloop van het ziekenhuis (2019-2020) bleef het achter en door gebrek aan geld en onderhoud werkte de fontein niet meer en overheerste onkruid de plek. Het fonteinlandschap was hard toe aan een opknapbeurt. De bouw van de nieuwe wijk Amstelwijck was de aanleiding om het kunstlandschap te vernieuwen en hier een fijne, groene verblijfsplek van te maken die de omgeving verbindt.

Bovenaanzicht van het vernieuwde kunstlandschap van Hans Petri
Dronefoto: Ben ter Mull (van LinkedIn Wethouder Maarten Burggraaf)

In 2021 is het eerste ontwerp gemaakt. Water en natuurlijke elementen speelden de hoofdrol, net als bij het oorspronkelijke ontwerp van de kunstenaar. Buurtbewoners en toekomstige bewoners dachten mee. In 2024 stelde de gemeenteraad financiering beschikbaar voor de opknapbeurt. Het bleek echter niet meer mogelijk om weer water uit de pylonen te laten spuiten. De waterleidingen en de pomp waren te oud en vervangen bleek technisch bijna onmogelijk en te duur. Daarom is er een nieuw waterelement van natuursteen geplaatst. Vanuit het Dordrechts Museum is erop toegezien, dat de renovatie 'in de geest van' Hans Petri plaatsvond. In 2025 is het nieuwe Hans Petri kunstlandschap opgeleverd en feestelijk onthuld. In 2026 is de opknapbeurt helemaal klaar.

Wethouder Maarten Burggraaf: 'We zijn blij met de vele positieve reacties van omwonenden over hoe het kunstlandschap is opgeknapt. Deze groene verblijfsplek nodigt uit tot ontmoeten en ontspannen.'

Henk van Bennekum – Herplaatsing gevelkunstwerk (rode diagonaal)

De herplaatsing van het beeld uit de jaren 80 aan de gevel van Teekengenootschap Pictura (Voorstraat 190) is onderzocht in samenwerking met Monumentenzorg. Vanuit Monumentenzorg is echter geadviseerd om het kunstwerk niet aan de gevel te plaatsen, omdat de hedendaagse uitstraling ervan botst met het historische karakter van de gevels. In 2025 is gezocht naar een nieuwe passende locatie en in 2026 wordt dit onderzoek gecontinueerd. Gedacht wordt aan de gevel van Filmtheater De Witt.

3

COLLECTIES

DE COLLECTIE DORDRECHT IS IN 2025 VERRIJKT MET 250 KUNSTOBJECTEN

ONZE STRATEGIE IS HET BIEDEN VAN EEN BETEKENISVOLLE ERVARING VOOR
EEN DIVERSER PUBLIEK OP BASIS VAN EEN MEERSTEMMIGE COLLECTIE

64 SCHILDERIJEN EN EEN HONDERDTAL WERKEN OP PAPIER ZIJN
GERESTAUREERD OF GECONSERVEERD

AANWINSTEN

De Dordrechts Museum Organisatie verzamelt om de bestaande collectie te verrijken, om deze inhoudelijk in perspectief te kunnen plaatsen en op die manier in beweging te laten zijn. Het gefundeerd uitbreiden van de collectie, passend bij onze strategische ambities, is een van onze kerntaken. Dankzij collectiegroei worden nieuwe verhalen verteld, bruggen gebouwd en blikken geopend of verruimd. Er wordt niet alleen gekeken naar aanvullingen op de Collectie Dordrecht, maar er wordt ook gelet op de wijze(n) waarop verwervingen zich verhouden tot de Collectie Nederland. In 2025 konden er via aankopen, schenkingen en langdurige bruiklenen 250 objecten aan de collectie worden toegevoegd. Aankopen werden gefinancierd dankzij de steun van verschillende fondsen en particulieren.

Deze betrokkenheid van fondsen en particulieren was in 2025 groter dan ooit tevoren. Zo ontvingen we een genereuze schenking van diverse schilderijen, werken op papier en sculpturen uit een particuliere collectie in Haarlem die belangrijke lacunes vult op het gebied van 20ste-eeuwse kunst, dankzij

werken van kunstenaars als Ad Dekkers, André Volten, André van der Vossen, César Domela en Henk Peeters. Deze aanvullingen sluiten naadloos aan op de geometrisch-abstracte werken van vrouwelijke tijdgenoten Margot Rolf, Truce Wilmink en Yvonne Kracht die we dit jaar deels voor de collectie aankochten en deels in langdurig bruikleen mochten ontvangen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Ook ging een andere, langgekoesterde wens in vervulling: de aankoop van een zelfportret van de Italiaanse kunstenaar Antonio Mancini (1852-1930). Hendrik Willem Mesdag initieerde in 1899 een van de eerste overzichtstentoonstellingen van Antonio Mancini in Nederland, bij Teekengenootschap Pictura in Dordrecht. Als gevolg daarvan maakte werk van Mancini al vroeg deel uit van onze collectie, via het echtpaar Van Bilderbeek-Lamaison. Wat echter nog ontbrak was een zelfportret; Mancini vervaardigde namelijk vele zelfportretten gedurende zijn gehele leven. Het feit dat dit bewuste zelfportret op een spiegel geschilderd is en daarmee een unieke verbintenis aangaat met onze bezoekers, maakte het extra passend.

Antonio Mancini, *Zelfportret op spiegel* (detail), 1884

Dankzij de onmisbare steun van de Stichting Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum en de VriendenLoterij hebben we dit portret kunnen verwerven.

De collectie hedendaagse kunst is, mede dankzij de onmisbare steun van het Mondriaan Fonds en enkele particulieren, verrijkt met schilderijen, tekeningen en fotografie van Iris Kensmil, Katinka Lampe, Pris Roos en Kevin Osepa, en daarnaast met videowerken van de Dordtse kunstenaars Anouk Kruithof en Frans van Lent.

Samen met de AkzoNobel Art Foundation werd het monumentale werk *Untitled* (AASWWEEBBEECCOOMMEEEEOONNEE)

van kunstenaar Navid Nuur aangekocht. Het is voor het eerst dat een Nederlands museum en een bedrijfscollectie samen een hedendaags kunstwerk verwerven. Daarmee zetten beide instellingen een vernieuwende stap richting gedeeld erfgoedbeheer en publieksbereik.

Bij Huis Van Gijn bestond al langere tijd het voornemen om de bestaande collectie gebruiks- linnen aan te vullen. Huishoudlinnen werd uiteraard intensief gebruikt door het personeel en vestigt daarmee de aandacht op de 'down- stairs'-kant van het reilen en zeilen in Huis Van Gijn. De linnenkast was bovendien de verantwoordelijkheid van 'upstairs', de vrouw des huizes dus; eerst van Cornelia van Gijn-Vriesendorp en na haar vroegtijdige over- lijden van het hoofd huishouding juffrouw Fijn van Draat. Om die reden is het extra speciaal, dat de familie van Cornelia, verenigd in de Familie-Vereeniging Vriesendorp, bereid was om de aankoop van onder andere handdoeken, pompdoeken, messendoeken, glazendoeken, fonteindoeken en een zeldzame mangeldoek te financieren. Samen maken we hiermee de aanwezigheid van vrouwen en het werk dat zij verzetten nog zichtbaarder.

Een ander hoogtepunt voor de collectie van Huis Van Gijn was de aankoop van een klokkenstel met daarop een kat en muizen, mede dankzij een ruimhartige bijdrage uit het Van Wageningen & Van Goor Fonds. Het klokkenstel is vervaardigd door de Dordtsche Kunstpotterij (DKP). De DKP was een Dordtse aardewerkfabriek die slechts korte tijd in bedrijf was, van 1903 tot 1908. Van dit complexe klokkenstel zijn destijds slechts enkele exemplaren geproduceerd.

Het succes van de tentoonstelling *De wereld van Johan de Witt* leidde tot meerdere schenkingen gerelateerd aan de familie De Witt, zoals diverse penningen en een speciaal voor de gelegenheid vervaardigde tekening met Fokke en Sukke door Jean-Marc van Tol. Een bijzondere vermelding verdient de particuliere schenking van zeldzame 17de-eeuwse damasten servetten met daarop het familiewapen van De Witt.

In 2025 is de collectie van het Regionaal Archief Dordrecht met ongeveer 285 strekkende meter gegroeid. Het betreft zowel overheids- als particuliere archieven uit Dordrecht en de regiogemeenten, waarmee een dienstverleningsovereenkomst is gesloten.

Het familiewapen van De Witt op een 17de-eeuwse damasten servet

Daarnaast zijn ook de beeldcollectie, de archiefbibliotheek en de collecties bewegend beeld en geluid met honderden objecten verrijkt en is het project *Het archief vertelt ... de Wereldwijven* voor het vastleggen van andersoortige verhalen en het verwerven van egodocumenten voortgezet en afgerond.

Vanuit de AWN (Nederlandse Archeologievereniging) zijn enkele dozen met keramiek, glas, metaal, pijpaaarde en onderzoeksdocumentatie geschonken. Het gaat hierbij niet alleen om dozen met (bulk) onderzoeksmateriaal, waaronder scherven keramiek, maar ook om vondsten met museale waarde. De opgraving aan de Varkenmarkt uit 1966 is nooit uitgewerkt tot een rapport, waardoor het des te meer van belang is om alle vondsten en gegevens goed te bewaren, zodat uitwerking alsnog mogelijk is.

Van C. van der Esch werd een belangrijke schenking aan de archeologische collectie ontvangen, bestaande uit ongeveer 300 vondsten met museale waarde, grotendeels afkomstig van de Merwedeeoever van Papendrecht ter hoogte van de Dordtse binnenstad. Het betreft vondsten van de vuilstort uit Dordrecht, gestort vanaf ongeveer 1670 tot ongeveer 1870. De vondsten zijn zeer divers: van horlogesleutels tot knoopjes en van schoengespen tot fragmenten van pijpaaarden beeldjes. Daarnaast zijn ruim 50 vondsten afkomstig uit de Dordtse binnenstad, zoals een insignebroche van een ridder te paard, gevonden in de omgeving van de Torenstraat – Blijenhoek en verschillende middeleeuwse textiel(laken) loden, waaronder enkele exemplaren met de Dordtse Toltoren, overgedragen.

BRUIKLENEN

Er werden objecten in kortdurend bruikleen gegeven aan museale instellingen in binnen- en buitenland, waaronder Museum Gouda, Stedelijk Museum Alkmaar, Kröller-Müller Museum, Limburgs Museum, Museum De Lakenhal, Koninklijk Paleis op de Dam, Bucerius Kunstforum (Hamburg), Kunstmuseum Bonn en Museum Boijmans van Beuningen.

Onze marmeren portretbuste van Johan de Witt, vervaardigd door Artus Quellinus (1609-1668), maakte een wel heel bijzondere reis in 2025. Hij vertrok vanaf de Ere-galerij in het Rijksmuseum Amsterdam, reisde van daar terug naar 'huis', zijnde de Johan de Witt-tentoonstelling in het Dordrechts Museum, om tussendoor nog enkele weken te schitteren in de overzichtstentoonstelling over Artus Quellinus in het Koninklijk Paleis op de Dam.

De organisatie ontving ook enkele belangrijke werken in langdurig bruikleen. Een van de meest spectaculaire bruiklenen betrof Marlene Dumas' *The origin of painting (The double room)*, een monumentaal schilderij van drie bij een meter met daarop de geboorte van de schilderkunst, verbeeld door het mythische verhaal van de verliefde Kora die de schaduw van haar minnaar op de muur omtrok, voordat hij haar verliet om hem zo voorgoed bij zich te houden.

Daarnaast ontvingen het Dordrechts Museum en Huis Van Gijn twee portretten door Jo Koster (1868-1944) in langdurig bruikleen.

Koster ging in Dordrecht naar school en kreeg les van Roeland Larij. Ze was bovendien een van de eerste vrouwelijke leden van het Teeken-genootschap Pictura. De stil-levenzaal in het Dordrechts Museum werd verrijkt met een 17de-eeuws jachtstilleven van Willem van Aelst,

Artus Quellinus,
Johan de Witt

een bruikleen van de Broere Charitable Foundation. Een bijzonder bruikleen betreft *De engel bij het graf* door Benjamin Cuyp (1612-1652). Dit werk was al bij het museum in langdurig bruikleen via de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en werd in 2025 gerestitueerd aan de erven Gosschalk. De erven hebben ervoor gekozen om het werk vervolgens in langdurig bruikleen bij ons onder te brengen, zodat het verhaal over hun oudoom bij een groter publiek onder de aandacht blijft.

Dankzij Fonds Fusien van de Vereniging Rembrandt waren we in staat om een bruikleen van Melchior d'Hondecoeter (1636-1695) uit de collectie van Museum Arnhem in langdurig bruikleen op te nemen. Het schilderij *Fabel van de kraai die van zijn pronkveren wordt beroofd* werd in zaal 7 gecombineerd met twee zeer bijzondere, recent gerestaureerde behangsel-

schilderijen van de Dordtse kunstenaar Aert Schouman (1710-1792) uit de collectie van de Koninklijke Verzamelingen; een unieke kans om deze werken op zaal te zien.

Tot slot zijn in 2025 22 archeologische vondsten in bruikleen gegeven. Vanwege het grote bereik op de EXPO Greater Amsterdam/Equine studies, een beurs voor paardenliefhebbers, vond er op 6 september medewerking plaats vanuit de collectie archeologie: er waren verschillende skeletelementen van middeleeuwse paarden met diverse aandoeningen door ouderdom of ziekte, evenals twee priksleetjes van paardenkaken en een glis (schaats) van een paardenbot, alsook enkele gebruiksvoorwerpen van ander dierlijk bot om te laten zien wat er in de Middeleeuwen zoal van been werd gemaakt, waaronder dobbelstenen, (mes)heften, borstels en knopen.

Melchior d'Hondecoeter, *Fabel van de kraai die van zijn pronkveren wordt beroofd*, 1678

RESTAURATIE EN CONSERVERING

Een bijzonder project in 2025 betrof de verplaatsing, conservering en restauratie van de Goudleerkamer in Huis Van Gijn naar het naastgelegen pand Nieuwe Haven 30 ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van Huis Van Gijn als museum. De Goudleerkamer uit het Dordtse pand De Rozijnkorf is voor Nederland uniek: het is namelijk de enige goudleerkamer uit een 17de-eeuwse burgerwoning die, op de

raamwand na, volledig bewaard is gebleven. Alle oorspronkelijke onderdelen zijn nog aanwezig: het goudleren behang, de schouw en het haardvloertje, de betimmering met de gesneden decoraties in classicistische stijl, de voorname alkoof (voor het bed) en het plafond met schilderingen van Augustinus Terwesten (1649-1711). Het interieur staat op de lijst van beschermde kunstvoorwerpen die vallen onder de Wet behoud cultuurbezit, nu de Erfgoedlijst.

Nieuwe plek voor de Goudleerkamer in Huis Van Gijn
foto Arjen in 't Veld

In 2001 werd deze bijzondere 17de-eeuwse Goudleerkamer uit het Dordtse huis De Rozijnkorf in het gerestaureerde en gerenoveerde museum Huis Van Gijn ingebouwd. Daar kwam de Goudleerkamer echter niet volledig tot zijn recht. Om dit interieur de aandacht te geven die het verdient, is het interieur in 2025 geres- taureerd, mogelijk gemaakt door onder andere Dioraphte en het Mondriaan Fonds, en ver- plaatst. Dankzij de verplaatsing kunnen de bezoekers de kamer nu voor het eerst echt betreden. Bovendien is de ontbrekende raam- partij gereconstrueerd en zijn de papieren replica's van het goudleer vervangen door echt goudleer, na zorgvuldig onderzoek door een team van experts. Bijkomend voordeel van de verplaatsing is het feit, dat de kamer waar zich

voorheen de Goudleerkamer bevond, komend jaar heringericht kan worden als de zitkamer van juffrouw Fijn van Draat, hoofd huishouding bij Simon van Gijn.

Voor het schilderijenatelier was 2025 een goed jaar, waarin zowel hele restauraties als kleinere behandelingen zijn uitgevoerd. In verband met de tentoonstelling over Johan de Witt zijn portretten van Johan de Witt, zijn moeder Anna van den Corput (beide collectie Huis Van Gijn) en zijn zus Johanna de Witt (collectie van het Arend Maartenshof) geres- taureerd. Daarnaast is de *Rustende soldaten* van Benjamin Cuyp behandeld en is eind 2025 gestart met de totale behandeling van Alexander Wüsts *Grote waterval in het Hardangerfjord*.

Oud en nieuw goudleer
foto Tomas Mutsaers

Restauratie van het goudleer
foto Arjen in 't Veld

Een aantal schilderijen uit de collectie is door externe restauratoren behandeld: *Voorstraats-haven met Pelserbrug* van Johannes Klinkenberg door restaurator Paula Aleixandre en het portret van Alida van Barendrecht uit het Arend Maartenshof door Susanne Stangier. Laatstgenoemde restauratie, evenals de restauratie van Aert van der Neers *Landschap bij maanlicht* (met steun van het VDM Restauratiefonds) door restaurator Barbara Schoonhoven worden voltooid in de loop van 2026.

51 werken kregen kleine, conserverende behandelingen voor zowel eigen presentaties als *Schilderachtig Dordrecht* en de vaste collectie, alsook ten behoeve van uitgaande bruiklenen. Het betrof hierbij werkzaamheden, zoals het aanbrengen van achterkantbeschermingen, (beter) inlijsten, reparatie van lijsten, consolidatie van losse verf, het verwijderen van oppervlaktevuil, extra vernissen etc. Vijf schilderijen werden opnieuw ingelijst zonder verdere behandeling, hetzij omdat er een nieuwe lijst werd besteld of omdat de lijst dit jaar werd gerestaureerd.

In het papierrestauratieatelier werd een honderdtal werken op papier geconserveerd, gerestaureerd, opgezet en ingelijst. De kleine, conserverende behandelingen bestonden met name uit het verwijderen van tape, het herstellen van scheurtjes, droog reinigen en het verwijderen van zure passe-partouts of achterkarton. De werkzaamheden werden uitgevoerd in het kader van tentoonstellingen in huis (waaronder elf werken op papier voor *De wereld van Johan de Witt*), conservering van diverse aanwinsten (zoals de ateliernalatenschap van de gebroeders Van Strij en twee gouaches van Anton Rooskens) en enkele bruiklenen

(uitgaand en terugkerend). Het *Grootprivilege van Maria van Bourgondië* uit de collectie van het Regionaal Archief Dordrecht is opnieuw geconserveerd, omgepakt en transportklaar gemaakt in verband met het bruikleen naar het Limburgs Museum ten behoeve van de tentoonstelling *Bourgondiërs in Limburg*, waar het te zien was van 4 oktober 2025 – 1 februari 2026.

Bij het Regionaal Archief Dordrecht is sprake van doorlopende conservering. Met behulp van een grote groep vrijwilligers is ongeveer honderd strekkende meter archief geconserveerd en verpakt in zuurvrije omslagen en dozen.

Anton Rooskens, *IJsland 1, IJsland 2*, 1960

Daarnaast zijn er weer een groot aantal unica uit de Gemeentelijke Prentverzameling geres- taureerd en opnieuw opgezet. In het kader van conservering en digitalisering zijn in 2025 ongeveer 8.000 foto's, affiches, kaarten en prenten opgenomen, bewerkt en via de beeld- bank op de website beschikbaar gesteld.

Eind oktober 2025 zijn bovendien 21 laatmiddel- eeuwse schoenen naar leerrestaurator Marquita Volken in Lausanne gegaan. De losse schoen- onderdelen zullen weer als hele schoenen getoond worden, doordat ze op een voet van foam worden gemonteerd. Daarnaast zullen er vijf reconstructies van originele middeleeuwse schoenen worden gemaakt van nieuw leer, zodat deze gebruikt kunnen worden bij tentoonstellin- gen en presentaties, zoals de cursus *Dordtologie*.

COLLECTIEREGISTRATIE

Registratie van de Collectie Dordrecht volgens vaststaande richtlijnen in ons collectiemanage- mentsysteem Axiell Collections is van vitaal be- lang om adequaat collectiebeheer en -behoud te kunnen garanderen. De werkzaamheden bestaan uit een combinatie van retro-invoer en nieuwe registratie van objectinformatie. Ook vinden regelmatig standplaatscontroles plaats, bijvoorbeeld in het kader van tentoonstellingen en bij wijzigingen in de vaste presentatie.

Daarnaast is een aantal specifieke registratie- projecten voortgezet, zoals het structureel nalopen en aanvullen van de registratie inclu- sief standplaatscontrole van de collectie Huis Van Gijn, gecombineerd met de periodieke grote schoonmaak in verschillende kamers

De werkplaats van leerrestaurator Marquita Volken in Lausanne
foto Ank van Meel

van het huis. Ook zijn de conservatoren gestart met de registratie van de Atlas Van Gijn. De Atlas is een omvangrijke collectie werken op papier (circa 30.000 objecten), waarvan in het verleden slechts een derde in Axiell Collections geregistreerd is. Samen met de collectie Frederik Muller (Rijksmuseum Amsterdam), de Atlas Amsterdam & Atlas Zeden en Gewoonten (Koninklijk Oudheidkundig Genootschap) en de Atlas van Stolk behoort de Atlas Van Gijn tot de top van de atlassen in Nederland.

In 2025 is ongeveer 330 strekkende meter aan overheids- en particuliere archieven beschreven en daarmee toegankelijk gemaakt via de website van het Regionaal Archief Dordrecht. Bovendien is het beschrijven van de Bibliotheek Vriesendorp en de bibliotheek van de architecten H. Reus en B. van Bilderbeek voortgezet en worden de Documentatieverzameling en de Collectie Bewegend Beeld beter ontsloten. Een grote groep vrijwilligers is doorgegaan met het nader ontsluiten van de registers van de burgerlijke stand van de gemeente Dordrecht, de bevolkingsregisters van de gemeente Dubbeldam en met de notariële akten van Dordrecht. Met de inzet van vrijwilligers en de commentaren van bezoekers van de beeldbank zijn weer vele afbeeldingen beschreven en daarmee beter toegankelijk gemaakt.

Bij de collectie archeologie bestond de registratie in 2025 voornamelijk uit het verwerken van nieuwe overdrachten vanuit opgravingen (Varkenmarkt en rivieroever Papendrecht). Ook zijn er 7.212 nieuwe afbeeldingen, behorend bij 2.807 records, gekoppeld aan de database, waardoor er online honderden archeologische vondsten bijgekomen zijn.

HUIS VAN GIJN

In 2025 was het honderd jaar geleden dat Huis Van Gijn als museum zijn deuren opende voor het publiek. Deze belangrijke mijlpaal voor het museum was een extra aanleiding om de laatste projecten van het zogeheten *Masterplan* af te ronden. Het *Masterplan* bestaat uit kleinere en grotere (re)constructie- en herinrichtingsprojecten, waarbij ruimtes in en rondom het museum weer zijn ingericht en teruggebracht, zoals ze gebruikt werden in de tijd dat Simon van Gijn er woonde. Een van deze projecten is het laten terugkeren van de plafondschildering van een wolkenlucht met vogels in de tuinkamer. De tuinkamer was na het overlijden van Van Gijn namelijk langzaam maar zeker ontmanteld. In de afgelopen twintig jaar is de kamer stap voor stap gereconstrueerd. Dit jaar werd de plafondschildering teruggebracht door Jaap Snijder en Marcelo Gimenes van Snijder&Co, gebaseerd op een ontwerp-tekening en een foto uit 1904.

Jaap Snijder en Marcelo Gimenes van Snijder&Co in hun atelier
foto Snijders&Co

Nieuw plafond in de tuinkamer van Huis Van Gijn
foto Jørgen Snoep

Ook aan het groene erfgoed van Van Gijn is aandacht besteed: de tuin. Net als het monumentale pand vraagt de tuin om regelmatig onderhoud en zorgvuldig beheer, passend bij het historische karakter. Ter ere van het honderdjarig bestaan van het museum is er het afgelopen jaar intensief gewerkt aan het onderhoud en de herinrichting van deze bijzondere stadstuin. Bureau Copijn landschapsarchitecten heeft een uitgebreid herinrichtingsplan opgesteld: er zijn drie historische rozensoorten teruggekeerd, er zijn eenjarigen in het mozaïekperk gezet en de beplanting van de nuts- en pluktuin is aangevuld. Tot slot is er een plantenbak gemaakt in de nutstuin en zijn het terras en de tuinentree opnieuw bestraat. Het eindresultaat is een prachtig ingerichte tuin die de sfeer van de 19de eeuw weer in volle glorie laat herleven. Deze groene oase draagt nu nog meer bij aan de historische beleving van Huis Van Gijn.

Tuinentree met plantenbakken
foto Tomas Mutsaers

STADSDEPOT

In het Stadsdepot is het nulmetingsproject van de deelcollectie schilderijen voortgezet (in totaal zes dagen in 2025), waarbij de conditie wordt vastgelegd en de registratie inhoudelijk wordt gecontroleerd. De periodieke schoonmaak van de verschillende depotruimtes is structureel opgepakt in samenwerking met het interieurteam van Huis Van Gijn. Daarnaast vonden in 2025 de benodigde voorbereidingen plaats voor een groot registratie- en conserveringsproject voor de zilvercollectie in 2026. In het papierdepot zijn tientallen ingelijste werken op papier uitgelijst (in verband met zure passe-partouts en achterkarton), geconserveerd en omgepakt door papierrestaurator Marchelma van Breugel.

Door de overbrenging van overheidsarchieven die ouder zijn dan 20 jaar was er in de archiefdepots een tekort aan ruimte ontstaan. Met de extra ruimte die in 2019 is gerealiseerd, was de verwachting dat er tot uiterlijk 2025 depotruimte beschikbaar zou zijn. De komende jaren is er echter nog ongeveer acht strekkende kilometer aan overheidsarchieven te verwachten. Omdat er in het nieuwe Dordthuis geen archief ruimte is gepland en de achterstanden in het bewerken van de tienjarenblokken en bouw- en milieuvergunningen van de gemeente Dordrecht worden aangepakt, is de overbrenging eerder te verwachten dan gepland. Eind 2023 is er daarom een gemeentelijk projectteam gevormd, dat onderzocht heeft hoe en op welke termijn het Stadsdepot kan worden uitgebreid. In 2024 heeft dat geresulteerd in een uitgewerkte business case, waardoor er in de loop van 2025 door het college van burgemeester en wethouders een besluit over de uitbreiding zou kunnen

worden genomen. De claim is echter niet meegenomen in de Perspectiefnota 2026, zodat die in 2026 nog beter onderbouwd is ingediend voor de Perspectiefnota 2027. Daarnaast staan de verduurzaming van het Stadsdepot met een stabiel klimaat, dat aan alle archiefwettelijke en museale eisen voldoet prominent op de agenda.

Het Regionaal Archief Dordrecht heeft in 2018 besloten om, gelet op de kennis, efficiëntie en kosten, nauw met het Stadsarchief Rotterdam te gaan samenwerken met de ontwikkeling van een e-depot. In 2024 bleek echter, dat de leverancier van de e-depotvoorziening van het Stadsarchief Rotterdam zo'n constructie niet goedkeurt. Eind 2024 is er daarom gestart met een onderzoek naar hoe een eigen e-depotvoorziening voor de gemeente Dordrecht gerealiseerd kan worden. Het onderzoek is in de tweede helft van 2025 afgerond, zodat het college van burgemeester en wethouders van Dordrecht begin 2026 een digitale archiefbewaarplaats met behoud van alle archief-

wettelijke verantwoordelijkheden zal kunnen aanwijzen. De regiogemeenten kunnen vervolgens beslissen of ze hierbij aan zullen sluiten.

De nieuwe collectiebeheerder archeologie die in 2024 begon in het Stadsdepot, heeft per 1 augustus 2025 de Dordrechts Museum Organisatie verlaten. Tot die tijd is gewerkt aan een verbeterde manier van opbergen van metaalvondsten en kleine benen gebruiksvoorwerpen en het verplaatsen van de collectie glas. De vrijwillige fotograaf heeft tot augustus vele objecten gefotografeerd. Daarnaast is er een start gemaakt met 3D-objectfotografie. Dit heeft geresulteerd in een eerste 3D-print van een 16de-eeuwse baardmankruik die (in een gekleurde variant) vanaf medio 2026 verkocht zal gaan worden in de museumwinkel.

In samenwerking met de teams Programmering en Facilitaire Zaken is Axiell Collections in 2025 definitief geïntegreerd in alle in- en externe werkprocessen, samen met de implementatie van een procedure voor interne transporten.

Laden in het depot met bewerkt bot en een deel van de vergelijkingscollectie dierlijk bot

ONDERZOEK EN PUBLICATIES

Onderzoek naar de eigen collectie is van belang om nieuwe verhalen te kunnen vertellen. De meeste publicaties van het Dordrechts Museum verschijnen als catalogus of tijdschrift bij tentoonstellingen. Een voorbeeld is de catalogus bij de tentoonstelling *De wereld van Johan de Witt. Kunst uit het hart van de 17de eeuw* die in 2025 bij WBOOKS verscheen (onder andere door conservator Marianne Eekhout). Daarnaast schreven conservatoren Pim Arts en Sander Paarlberg dit jaar de publicatie *Schilders van Dordrecht* bij de tentoonstelling *Schilderachtig Dordrecht* (uitgave WBOOKS).

Dankzij de toekenning van het Conservatorenstipendium door het Cultuurfonds is in de periode 2023-2024 diepgravend onderzoek verricht naar het bezit en de financiën van Simon van Gijn. In 2025 heeft dit geleid tot een nieuw boek over Huis Van Gijn: *Nieuwe Haven 29. Het leven van Simon van Gijn en Cornelia Vriesendorp*, geschreven door conservator Wyke Sybesma, met een bijdrage door en onder eindredactie van Liesbeth van Noortwijk (uitgegeven door WBOOKS). Het onderzoek naar drie Dordtse familiecollecties (De Witt, Van Beveren en Van Slingelandt) door conservator Marianne Eekhout, dat dankzij een eerdere toekenning van de NWO Museumbeurs kon plaatsvinden, is en wordt verspreid over meerdere artikelen en essays gepubliceerd, onder andere in de congresbundel *The female impact*.

De determinatie van de menselijke skeletten uit de opgraving van het Minderbroederklooster (1982), een onderzoek in opdracht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, dat in 2024 is gestart door een externe specialist,

is afgerond in 2025. De resultaten en het rapport worden in 2026 verwacht. Verder heeft de Dordrechts Museum Organisatie met betrekking tot de collectie archeologie medewerking verleend aan vier onderzoeken van externe onderzoekers. Deze hadden betrekking op onderzoek naar a(ncient)DNA van bunzingen en marterachtigen (onderzoeker universiteit van Oxford), de fabricage van middeleeuwse paternoster gebedskralen van been (onderzoeker uit Hongarije), schaatsen in de Middeleeuwen (onderzoeker uit de VS) en een onderzoek naar eenhands-blokfluiten (onderzoeker uit Spanje/Nederland).

Jaarlijks verschijnt het museumtijdschrift *Culthure* met artikelen over tentoonstellingen, aanwinsten, restauraties en andere wetenswaardigheden over de Collectie Dordrecht. In 2025 was *Culthure* als themanummer gewijd aan Huis Van Gijn in verband met het 100-jarig

Culthure 2025

bestaan. Het Dordrechts Museum nam daarnaast opnieuw deel aan het onderzoekplatform *De andere helft*, een initiatief van het RKD, Rijksmuseum Amsterdam, Stedelijk Museum en de Universiteit van Amsterdam. In dit project wordt het aandeel van vrouwen in de Nederlandse kunstwereld onder de loep genomen, specifiek in museale collecties uit de periode 1780-1980.

Ook restauraties leiden tot nieuwe inzichten. In 2023 is gestart met een onderzoek naar de dragers die Ary Scheffer voor zijn schilderijen gebruikte en de daarop aanwezige stempels van leveranciers. Tegelijkertijd is in kaart gebracht welke lijsten er zijn gebruikt door Scheffer. Tot slot is materiaaltechnisch

onderzoek verricht naar de ondertekeningen in Scheffers onvoltooide schilderijen, in samenwerking met externe onderzoekers. Dit onderzoek is in 2025 voortgezet. Onderzoeksinzichten worden bovendien doorlopend gedeeld in diverse lezingen en gastcolleges, zoals de terugkerende deelname van drie conservatoren aan de basiscursussen en vervolgcursussen *Dordtologie* vanuit Stichting Historisch Platform. Alle conservatoren hebben daarnaast bijdragen geleverd aan verschillende on- en offline media, zoals memoriebundels, tijdschriften en museumcatalogi.

Ary Scheffer, *Burgers van Calais*, 1819

4

PUBLIEK

WIJ STREVEN ERNAAR MEER EN MEER VERSCHILLENDE MENSEN TE
BEREIKEN EN TE BETREKKEN DOOR KUNST, GESCHIEDENIS EN ERFGOED
OP EEN TOEGANKELIJKE, RELEVANTE EN BETEKENISVOLLE MANIER
TE PRESENTEREN

ONZE MUSEA, HET ARCHIEF EN HET AREND MAARTENSHOF ONTVINGEN
IN 2025 RUIM 152.000 BEZOEKERS

BEZOEKCIJFERS

In het Dordrechts Museum ontvingen we in 2025 97.386 bezoekers. De tentoonstelling *De wereld van Johan de Witt* was de best bezochte tentoonstelling van dit jaar. Het publieksbereik overtrof de ambities en was na 2018 niet meer zo hoog geweest. Dit kwam met name door het succes van deze tentoonstelling en de familietentoonstelling *Ik zie, ik zie – Een wereld vol kunst*. Het museum werd vooral meer bezocht door Museumkaarthouders, betalende volwassenen en kinderen.

Huis Van Gijn verwelkomde 32.653 bezoekers, het hoogste aantal sinds 2016. Het publieksbereik van Hof van Nederland daalde en telde 14.520 bezoekers, dat zijn er ongeveer 5.000 minder dan in 2024 en vergelijkbaar met 2023. Het verschil met 2024 komt grotendeels doordat het museum in 2025 vanwege de gemeentelijke ombuigingen moest stoppen met gratis activiteiten en het verhogen van de entreprijzen.

COMMUNICATIE EN PUBLICITEIT

Free publicity was ook in 2025 een belangrijke pijler in de communicatiestrategie. Er verschenen

in de gedrukte pers 231 artikelen (met doorplaatsingen erbij 324) met een totale media-waarde van € 1.093.663 en een bereik van ruim 28.000.000 personen.

Dordrechts Museum

In 2025 kregen verschillende tentoonstellingen in het Dordrechts Museum aandacht in de landelijke media. Uiteraard was er veel belangstelling voor onze grote tentoonstelling over Johan de Witt. Zo verscheen er een mooie publicatie in *Mezza*, het tijdschrift van het *Algemeen Dagblad*, met een oplage van bijna een miljoen exemplaren. Ook in onder meer *De Telegraaf*, *Trouw*, *De Groene Amsterdammer* en *NRC* verschenen artikelen. Ook kleinere tentoonstellingen trokken de aandacht van de pers. Zo gaf de *Volkskrant* vier sterren aan de tentoonstelling over Carel de Nerée en verschenen er positieve recensies in onder meer *Trouw*. Omdat bij deze tentoonstelling een biografie verscheen van een van de samenstellers, trok de tentoonstelling ook de aandacht van de literaire pers. Het tijdschrift *Gay News* voegde tentoonstelling en biografie samen tot een positief verhaal over beide.

Een **dandy** met een groot gevoel voor lijnen en patronen

Tentoonstelling recensie | De Nederlandse kunstenaar Carel de Nerée (1880-1909) werd maar 28 jaar oud, toch liet hij een imposante hoeveelheid tekeningen, schilderijen en borduurwerk achter.

tekst **Joke de Wolf**

Het buitelt, krioelt en zindert in de details. Op hun hoofd dragen ze vlam-mende bladerkransen, aan hun handen hebben ze tentakels of lange dunne vingers. De wezens die Carel de Nerée meer dan honderd jaar geleden tekende en schilderde zou je kunnen omschrijven als fantasiewezens, maar daarmee doe je zijn kunst geen recht. Nu is er in Dordrecht een fraai overzicht te zien van zijn levenswerk en dat van zijn moeder Constance.

Vaak gebruikt De Nerée alleen zwarte inkt, soms aangevuld met goudverf. Of het vrouwen zijn of mannen, mensen of geesten, dat is niet direct duidelijk, soms doen de gezichten in de verte denken aan een Disneyfiguur.

In kleine kring was De Nerée bekend als kunstenaar die werkte in de stijl van Jan Toorop en Andrew Beardsley, maar voor het grotere publiek was hij rond 1900 een decadente dandy over wie, 'mede dankzij zijn opvallende verschijning en bijdehante persoonlijkheid allerlei roddels en wilde verhalen gingen'.

Dat schrijft De Nerée-specialist Sander Bink in de inleiding van zijn Nerée-biografie die tegelijk met de tentoonstelling verscheen, gebaseerd op de vele brieven en andere teksten die over de kunstenaar verschenen. Inmiddels zijn er 330 kunstwerken van De Nerée geïnventariseerd, grotendeels in de handen van particuliere verzamelaars.

In Dordrecht zijn er nu zo'n veertig verzameld, aangevuld met brieven en boeken. De prachtig vormgegeven expositie heeft als ondertitel 'Anders dan de anderen' en dat slaat

om te beginnen op de persoonlijkheid en de kunst van De Nerée.

Hij omschreef zichzelf als 'vreemd, zeer vreemd', en waarschijnlijk was hij homo- of biseksueel. Zo schreef de bevriende kunstcriticus Albert Plasschaert dat De Nerée 'als Oscar Wilde tegenover de vrouwen' stond, maar hij deed er geen nadere uitspraken over, homoseksualiteit was nog steeds een groot taboe.

In zijn kunst, want daar gaat het uiteindelijk om, is er vaak sprake van 'andere' vormen en figuren.

Halve eeuw te vroeg

De Nerée was naar eigen zeggen in 1880 'een halve eeuw te vroeg geboren' in een adellijke familie. Zijn vader, een ziekelijke marine-luitenant, overleed toen Carel de Nerée net twee jaar oud was op hun landgoed in het Gelderse Babberich.

Moeder Constance nam een ongebruikelijk besluit: in plaats van een nieuwe echtgenoot te vinden, vertrok ze met haar drie kinderen naar Den Haag om professioneel kunstenaar te worden. Ook zij was dus 'anders dan de anderen'. Van haar boetseerwerk dat ze maakte aan de Haagse Academie van Beeldende Kunsten is niets bewaard. Een doorbraak komt er niet, zelf schrijft ze dat 'door familieomstandigheden, ziekte etc. de verdere ontwikkeling verhinderd geworden' was.

Ze was ook feminist: ze werd vice-presidente van de Vereniging tot Verbetering der Vrouwenkleding. 'Door literaire ooghalen gezien is Constance soms net een personage uit Couperus', schrijft Bink. 'Een vrijgevochten vrouw die worstelt met haar benepen omgeving en chi que familie.'

Carel deed intussen wat er van hem verwacht werd: hij studeerde

twee jaar voor diplomaat in Antwerpen. Daar maakte hij niet alleen

kennis met het nachtleven, maar leerde ook kunstenaars van de kunstacademie kennen, zoals Gerard Gratama, de latere directeur van het Frans Hals Museum. Die portretteerde de zestienjarige, een dunne, goedgeklede blonde jongen.

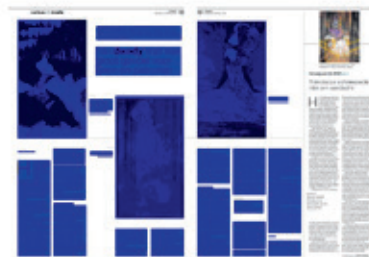
Tijdens het maken van een tweede portret zou Carel 'hele stukken' voordragen uit de boeken die op dat moment geliefd waren bij de intellectuelen, van Heinrich Heine,

Charles Baudelaire, Oscar Wilde en Herman Gorter.

Vanaf 1898 bleef De Nerée in Den Haag. De vriendschap met de drie jaar oudere schrijver en journalist Henri van Booven was hechter dan gebruikelijk voor twee mannen in die tijd, de brieven tussen hen zijn verdwenen. In het portret dat De Nerée van Van Booven schilderde in 1900, en dat ook in Dordrecht is te zien, zette hij hem neer als 'priester', niet als een geestelijke maar iemand die in zijn romans de 'hogere werkelijkheid' verbeeldde.

Vlindervleugels

Het boek *Extaze* van Louis Couperus uit 1892, waarin de heimelijke en vluchtige liefde van een weduwe voor een vrijgezel wordt beschreven, was voor De Nerée aanleiding voor een bijzondere serie prenten waarvan er twee in Dordrecht hangen.

Trouw over de tentoonstelling van Carel de Nerée

De tentoonstelling *Schilderachtig Dordrecht* werd getipt in *Elsevier Weekblad*. Daarnaast kregen onze tentoonstellingen veel aandacht op de radio. Zo was artistiek directeur Femke Hameetman twee keer te gast bij *De Nieuws BV* om te vertellen over Carel de Nerée en over de aanwinst van een werk van Marlene Dumas.

Op 5 juli 2025 opende het Dordrechts Museum haar eerste familietentoonstelling *Ik zie, ik zie – Een wereld vol kunst*. De kleurrijke werken

BINNENSTEBUITEN

19.10
NPO 2 In het centrum van Dordrecht stapt architectuur-historicus Valentijn Carbo het Huis Van Gijn binnen. Dat is vernoemd naar bankier en verzamelaar Simon van Gijn, die het van 1864 tot zijn dood in 1922 bewoonde. Carbo dwaalt door de kamers, waar de tijd lijkt stil te staan. In de eetkamer is de tafel prachtig gedekt. Hij leest het menukaartje uit 1898 op. "Koninginnensoep, lamskoteletten, kreeftensalade en een nogagebakje." In elke kamer valt Carbo's oog op iets bijzonders. "Zie je dat koord met houten mondstuk? Dat is een spreekbuis, de voorloper van de intercom." Al bij leven bepaalde Van Gijn dat zijn woning een museum moest worden. "Ik houd daarvan. Het besef dat je als bewoner maar een tijdelijke passant bent van je huis, en het daarna weer moet doorgeven."

Huis Van Gijn in het tv-programma *BinnensteBuiten*

uit de vaste collectie werden regelmatig genoemd als uit-tip in magazines, zoals *Margriet* en *RD Magazine*. Aan het einde van het jaar werd een bijzondere langdurige bruikleen bekendgemaakt: *De geboorte van de schilderkunst* (*The origin of painting*, 2018) van Marlene Dumas. Het ANP pikte dit nieuws op, waarna het in veel regionale media werd genoemd.

Huis Van Gijn

Wie op 1 april naar het populaire KRO-NCRV tv-programma *BinnensteBuiten* keek, wandelde met architectuurhistoricus Valentijn Carbo mee door Huis Van Gijn. De Zierikzeese behang-schilders van Snijder&Co zetten Huis Van Gijn in de aandacht in diverse Zeeuwse dagbladen vanwege hun bijdrage aan de schildering van het tuinkamerplafond. Van Gijns banden met de Oranjes werden belicht in een groot artikel in *Vorsten*. Wyke Sybesma werd in het blad *Hollands Glorie* geïnterviewd over haar werk als conservator en in *AD - De Dordtenaar* over haar laatste boek *Nieuwe Haven 29* over het leven van Simon van Gijn en Cornelia Vriesendorp.

De heropening van de gerestaureerde Goudleerkamer was voor veel (kunst)historische magazines de aanleiding voor uitgebreide artikelen met prachtige foto's. Zo was de Dordtse kamer te vinden in *VIND*, *Collect*, *Erfgoed Magazine*, *Geschiedenis Magazine* en *Monumentaal*.

Hof van Nederland

In 2025 kreeg Hof van Nederland aandacht in de media door verschillende publieksactiviteiten en samenwerkingen rond actuele maatschappelijke

thema's. *HOF Live* over de kracht en keerzijde van sociale media en de *Dag van de Geschiedenis* in oktober mochten op publiciteit rekenen in de lokale kranten. Een hoogtepunt was de Vrijheidsmaaltijd op het Hofplein. *RTV Dordrecht* maakte hierover een uitgebreid item, mede vanwege de brede samenwerking tussen Dordtse maatschappelijke organisaties en gemeentelijke partners. Ook de aanwezigheid van de burgemeester in het kader van 80 jaar vrijheid droeg bij aan de zichtbaarheid van het evenement.

Hof van Nederland vierde op 14 juni niet alleen de Nationale Archeologiedag, maar ook het 750-jarig bestaan van het Augustijnenklooster. Een artikel verscheen in *AD - De Dordtenaar* met doorplaatsingen in diverse streekedities. Ook de mini-expositie in samenwerking met

de Wereldwijken Ateliers uit Dordrecht kreeg aandacht in de lokale pers. Deze activiteiten onderstrepen de sterke verbinding van het museum met de stad en haar inwoners.

ACTIVITEITEN

Op al onze locaties werden tal van activiteiten georganiseerd voor verschillende doelgroepen. Voor jong en oud waren er workshops, speurtochten en rondleidingen.

Eieren zoeken in de museumtuin

Tijdens het Paasweekend konden kinderen weer eieren zoeken in de museumtuin van het Dordrechts Museum. Het was een groot succes: 37 kinderen stonden te wachten tot de poort opening en na een half uur waren alle 500 eitjes gevonden.

750-jarig bestaan van het Augustijnenklooster
foto Bente van Brummen (van Dordrecht.net)

Dordtse Cultuurnacht

Tijdens de Dordtse Cultuurnacht op 12 oktober 2025 werd een speciaal avondprogramma georganiseerd waarin kunst, muziek en participatieve activiteiten samenkwamen. Bezoekers konden het museum op een andere manier ervaren dan tijdens een regulier museumbezoek. Het programma bestond uit een queer themarondleiding door *Take pART*, een verkorte rondleiding door de Johan de Witt-tentoonstelling, een museumbingo in de collectie, dansen in de museumtuin, theater op zaal en nog een aantal kleinere activiteiten verspreid door het museum. Bijna 1.500 bezoekers bezochten het Dordrechts Museum tijdens de Cultuurnacht.

Familieroute Vreemde vogels

In de Kerstvakantie werd de nieuwe familieroute *Vreemde vogels* in het Dordrechts Museum

gelanceerd. Naar aanleiding van de succesvolle familietentoonstelling *Ik zie, ik zie - Een wereld vol kunst* ontstond de wens om een permanente activiteit voor gezinnen toe te voegen aan het vaste aanbod van het museum.

Tussen kunst en klank

Ook in 2025 werd het onderwijsprogramma *Tussen kunst en klank* georganiseerd in samenwerking met het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Zo'n 110 leerlingen van het voortgezet onderwijs zijn onder begeleiding van een museumdocent op ontdekkingsreis geweest langs beeldende kunst en muziek.

Atelier op zaal

In aanloop naar de bouw van een nieuw atelier op zaal in het Dordrechts Museum is er in samenwerking met Afdeling Buitengewone

Tussen kunst en klank

Zaken een uitgebreid behoefteonderzoek gedaan. Hierin zijn de behoeftes van medewerkers, bezoekers en potentiële bezoekers van het Dordrechts Museum in kaart gebracht, het geeft richting aan de randvoorwaarden voor het atelier, er zijn ontwerpprincipes uiteengezet, beelden toegevoegd die het verschillend gebruik van het atelier laten zien en advies gegeven over het vervolg van het ontwerpproces.

Dag van het Kasteel

In 2025 zette Huis Van Gijn de samenwerking met het landelijke initiatief Dag van het Kasteel voort. Binnen het thema *Naar buiten!* was er het gehele Pinksterweekend van alles te beleven rond tuinieren, picknicken en eetbare planten in de eigen tuin. Zoals rondleidingen door de historische tuin en een botanisch tekenen workshop. Een historische proeverij mocht niet ontbreken. Ter gelegenheid van het 100-jarige jubileum reed op Tweede Pinksterdag een paardentram door de historische binnenstad om bezoekers mee te nemen naar de festiviteiten bij Huis Van Gijn deze dag. Er kwamen 922 bezoekers op het themaweekend af.

Seizoensprogrammering Huis Van Gijn

Het jaar startte goed met het Winterfestijn op 3 januari; ondertussen is dit een mooie traditie geworden. Deze dag kwamen 613 bezoekers in het museumhuis langs voor een ontmoeting met gekostumeerde acteurs. Er werd verkleed, geknutseld en in de museumtuin konden kinderen zelf een broodje bakken. Op de sfeervolle lichtjesrondleidingen in de winterprogrammering van Huis Van Gijn kwamen 135 bezoekers af. In de zomer, op 20 juli, ontdekten 335 bezoekers de zomerse gebruiken van rond 1900 tijdens het Zomerfestijn met onder andere een quadrille dansworkshop en een limonadeproeverij.

HOF Live

In januari vond een editie van de talkshow *HOF Live* plaats met als thema *De kracht en keerzijde van sociale media*. De avonden bestaan uit gesprekken, discussies en live acts, gevolgd door een informele ontmoeting waarbij bezoekers met elkaar en met de sprekers in gesprek kunnen gaan. Voor *HOF Live* werkt Hof van Nederland samen met verschillende lokale partners.

De paardentram voor Huis Van Gijn

Open Monumentendagen – The Big Draw & Johan de Witt

Tijdens de Open Monumentendagen was Hof van Nederland geopend als monument. Bezoekers ontdekten het gebouw niet alleen als museum, maar ook als voormalig Augustijnenklooster en als historische locatie van de Eerste Vrije Statenvergadering. Rondleidingen en activiteiten maakten deze verschillende lagen van de geschiedenis zichtbaar. Op het Hofplein vond daarnaast *The Big Draw* plaats. Bezoekers konden deelnemen aan een tekenworkshop die aansloot bij het thema Johan de Witt. Na een korte introductie over de staatsman – gebaseerd op de tentoonstelling in het Dordrechts Museum – maakten deelnemers een eigen interpretatie van hoe Johan de Witt er in 2025 uit zou hebben kunnen zien.

Vrijheidsmaaltijd

Op 5 mei organiseerde Hof van Nederland, samen met de Werkgroep Vrijheidsmaaltijd (Dordrecht Sociaal, het Platform van Kerken en SOC), een programma in het kader van 80 jaar vrijheid. De dag begon met de voorstelling *Zing en wees gelukkig* van het Weeshuis-theater. Aansluitend namen bezoekers deel aan de Vrijheidsmaaltijd, onderdeel van het landelijke initiatief van het Nationaal Comité 4 en 5 mei, waarbij tafelgesprekken worden gevoerd over de betekenis van vrijheid. Het programma werd verder aangevuld met een optreden van het ToBe Drechtsteden Jeugd-orkest en Ensemble en een performance van schrijver Dorien Dijkhuis die vertelde over het leven van Audrey Hepburn in oorlogstijd. De dag, waarin vrijheid toen en nu centraal stond, werd bezocht door 150 bezoekers.

De Vrijheidsmaaltijd op het Hofplein

Keti Koti

Op 30 juni 2025 vond voor de derde keer de *Keti Koti*-herdenking plaats in de tuin van het Dordrechts Museum. Het was een mooie herdenking. Het thema was dit jaar *Samen met elkaar*. Sidney Breidel (CECD), Femke Hameetman (DMO) en Chris Benschop (wethouder) hebben gesproken. Daarnaast was er een koor en toespraken van enkele kinderen. Ook werd er een plengoffer uitgebracht. Ongeveer 80 mensen woonden de herdenking bij. Tijdens de dialoogborrel was er ruimte om met elkaar in gesprek te gaan over de doorwerking van de geschiedenis. Een moment van verbinding, ontmoeting en gezamenlijke reflectie.

Nationale Archeologiedag

Het Dordrechts Museum leverde samen met het Vakteam Erfgoed en de AWN Lek- en Merwestreek op zaterdag 14 juni 2025 een bijdrage

aan de Nationale Archeologiedagen in en rond museum Hof van Nederland. De activiteiten binnen in het museum en buiten op het plein waren vooral gericht op gezinnen met kinderen en werden door bijna 300 mensen bezocht. Bezoekers konden in het museum een scherp keramiek en een dierlijk bot selecteren en die onderzoeken met behulp van archeologen. Hiervoor was onder meer een keramiek-expert aanwezig en twee botten-experts in een pop-up 'bottenlab'. Buiten op het plein waren re-enactors actief, er was muziek en er stonden diverse kraampjes waar je onder meer 'bij de monniken' een workshop kalligrafie kon volgen of Gregoriaanse zang.

Dag van de Geschiedenis

In het kader van de Maand van de Geschiedenis is op 4 oktober 2025 door het Regionaal Archief Dordrecht in samenwerking met Hof van Neder-

Gestileerd wapen van Dordrecht door Henk 't Jong, 1982

land de Dag van de Geschiedenis georganiseerd. Het thema *Natuurlijk* is met een pubquiz, een lezing en workshop, een wedstrijd papegaaischieten en het tonen van topstukken uit de collectie onder de aandacht gebracht. Aan alle activiteiten is door ongeveer 100 historisch geïnteresseerden deelgenomen.

Take pART

2024-2025 was het laatste jaar waarin *Take pART* werd ondersteund door Fonds21. Deze afsluiting bood de mogelijkheid om het programma te herzien en nieuwe partners te vinden. Met steun van onder andere Maatschappelijke Dienst Tijd en de Hella & Freek

de Jonge Stichting kon een nieuwe editie van het programma worden gestart. *Take pART*-ners leverden een bijdrage aan diverse projecten, waaronder *Art after dark*, rondleidingen tijdens evenementen en activiteiten rondom tentoonstellingen. Ook wordt het jongerenprogramma structureel betrokken bij toekomstige tentoonstellingen, zoals *Water en licht* in 2026.

ONDERWIJS

Sinds 2022 beschikt de organisatie over een educator die zich richt op onderwijs voor alle musea en het archief. Dit resulteert in een nauwere samenwerking met scholen en een vraaggestuurde aanpak.

Take pARTt-ners tijdens Art after dark
foto Lizzy van Leeuwen

Docentenmiddag Burgerschap

Eind november 2025 werd het programma-aanbod van Hof van Nederland op het gebied van burgerschap gepresenteerd tijdens een landelijke docentendag in Woerden, gericht op MBO-docenten. Tijdens een workshop, verzorgd door Hof van Nederland, maakten de docenten kennis met verschillende werkvormen uit de burgerschapsprogramma's van het museum. De deelnemers ervoeren deze werkvormen zelf en verkenden hoe zij deze in hun eigen lessen kunnen toepassen. Zo werden zij geïnspireerd om cultureel erfgoed te gebruiken als middel om actuele en soms lastige maatschappelijke thema's in de klas bespreekbaar te maken.

Schoolprogramma voor MBO-zorgstudenten

Eind 2024 en begin 2025 werd een op maat ontwikkeld schoolprogramma voor MBO-zorgstudenten getest. Tijdens dit programma leren studenten hoe zij als zorgverlener cliënten met een visuele beperking kunnen begeleiden bij een museumbezoek. De studenten gaan onder meer in op vragen als: Hoe organiseer je een museumuitje voor mensen die blind of slechtziend zijn? Hoe begeleid je hen veilig over straat en in het museum? En hoe is het om zelf een visuele beperking te ervaren? Daarnaast wordt gezamenlijk nagedacht over manieren om een museumbezoek voor deze doelgroep toegankelijker en prettiger te maken. Na een succesvolle pilot is het programma in 2025 opgenomen in het vaste curriculum van een lokale MBO-school.

Schoolprogramma bij

De wereld van Johan de Witt

Tijdens de looptijd van de tentoonstelling *De wereld van Johan de Witt* was ook een gelijknamig schoolprogramma te boeken. Vanuit

lokale basisscholen was al voor de ontwikkeling van het programma veel interesse, wat resulteerde in een ongekend hoog aantal boekingen. In de ongeveer 7,5 maanden dat de tentoonstelling te zien was, werd het programma 17 keer geboekt. Daarmee is dit het populairste schoolprogramma bij een tijdelijke tentoonstelling. De boekingen kwamen van twaalf verschillende basisscholen, waarvan vijf scholen het programma zelfs twee keer reserveerden. In totaal namen 434 leerlingen uit groep 7 en 8 deel aan het programma. Tijdens het twee uur durende programma bezochten de leerlingen zowel de tentoonstelling in het Dordrechts Museum als de vaste opstelling in Hof van Nederland. Aansluitend volgde een workshop waarin de leerlingen zelf 17de-eeuwse brieven schreven.

Bezoekcijfers onderwijs

In 2025 volgden 8.091 leerlingen en studenten een onderwijsprogramma bij onze musea, zowel tijdens museumbezoeken als via gastlessen op school. In 2024 lag dit aantal vrijwel gelijk met 8.180 deelnemers. De digitale lessen op het *LessonUp*-kanaal werden in 2025 minder vaak gebruikt dan in 2024. Deze daling hangt waarschijnlijk samen met het feit, dat er in dat jaar weinig nieuwe lessen zijn toegevoegd. Daarnaast promoot *LessonUp* bestaande lessen minder actief, nadat zij eerder onder de aandacht zijn gebracht. Voor 2026 staat de ontwikkeling van nieuwe lessen gepland, waardoor er ook meer mogelijkheden zijn om het digitale aanbod opnieuw onder de aandacht te brengen.

Een duidelijke stijging is zichtbaar bij het voortgezet onderwijs in het Dordrechts Museum: het aantal leerlingen steeg van 1.076 in 2024 naar 1.926 in 2025. Vooral de examentraining voor

kunstvakken werd veel geboekt. Daarnaast bezochten meerdere scholen het museum met grote groepen van 130 tot 260 leerlingen. Bij Hof van Nederland werden in 2025 minder onderwijsprogramma's afgenomen dan het jaar ervoor. Mogelijk hangt dit samen met het vertrek van de locatie-educator, waardoor er minder gerichte aandacht kon worden besteed aan het onder de aandacht brengen van het educatieve aanbod.

De daling in het aantal MBO-studenten bij alle musea hangt bovendien samen met het tijdelijk stopzetten van een reeks taallessen voor NT2-studenten. Deze lessen worden naar verwachting in 2026 weer hervat. Daarnaast wordt in 2026 extra ingezet op het uitbreiden van samenwerkingen met MBO-opleidingen en het versterken van het MBO-netwerk.

MAATSCHAPPELIJKE ACTIVITEITEN

De Dordrechts Museum Organisatie bouwt bruggen tussen collectie en publiek en betreft daarbij regelmatig maatschappelijke vraagstukken. Als gemeentelijke museale organisatie en regionaal archief vinden wij het belangrijk om iets terug te geven aan de inwoners van Dordrecht. Dat vraagt om een open en dienstbare houding, waarbij we actief de samenwerking zoeken met bewoners en lokale organisaties. We zijn ons ervan bewust dat deelname aan kunst en cultuur niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Daarom onderzoeken we welke drempels er bestaan en welke ondersteuning nodig is om verschillende doelgroepen te betrekken bij cultuurparticipatie. In samenwerking met maatschappelijke partners uit Dordrecht ontwikkelen we educatieve programma's en activiteiten die aansluiten bij de behoeften van bewoners.

Volgers	Dordrechts Museum	Huis Van Gijn	Hof van Nederland	Totaal
PO	2.364	691	867	3.922
VO	1.926	308	558	2.792
MBO	0	92	0	92
HBO	142	9	0	151
WO	60	0	0	60
Gastlessen (PO)*	30	131	235	396
<i>Cultuursafari</i> (PO)	n.v.t.	n.v.t.	678	678
<i>LessonUp</i> (PO, VO en MBO)**	720	624	240	1.584
Totaal 2025	5.242	1.855	2.578	9.675

Bezoekcijfers onderwijs

* Het gaat hier niet om fysieke museumbezoeken maar om gastlessen door onze museumdocenten op basisscholen.

** Hier gaat het om digitale lessen op ons online *LessonUp*-kanaal (uitgaande van een klassen-gemiddelde van 24 leerlingen).

Bij deze initiatieven staan thema's als mentale gezondheid, eenzaamheid, zingeving en toegankelijkheid centraal. Door middel van duurzame programma's zoals *Museum in de wijk* en *Koffiepraatjes* proberen we cultuurparticipatie toegankelijker te maken en de verbinding met de stad te versterken.

Museum in de wijk

Met het programma *Museum in de wijk* werken we samen met partners in verschillende Dordtse wijken om bewoners te stimuleren deel te nemen aan kunst en cultuur. In 2025 vonden activiteiten plaats in de wijken De Staart, Noordflank – Lijnbaan en Centrum. Samen met lokale organisaties organiseerden we workshops en museumbezoeken, waaraan in totaal 224 bewoners deelnamen. Daarnaast werkten we samen met onder andere Dubbeldammers voor Dubbeldammers, Wijkcentrum De Eendracht, Buurtcentrum De Nieuwe Stoof, Het Staartje en Het Vogelnest. In overleg met deze partners

werd het programma afgestemd op de wensen van de deelnemers. Zo werd bij de ene organisatie een workshop Tetra-etsen georganiseerd, terwijl bij een andere partner een rondleiding rond het thema krachtige vrouwen centraal stond. Via deze activiteiten hebben we in totaal 170 Dordtenaren bereikt.

Museum in de wijk – Waardevol of waardeloos?

Het Dordrechts Museum bevat vele waardevolle kunstwerken en objecten. De waarde van kunst kan echter op verschillende manieren worden geïnterpreteerd: financieel, historisch of persoonlijk. Vanuit deze gedachte ontstond het project *Waardevol of waardeloos*. Samen met vijftien buurtbewoners uit de wijk Noordflank – Lijnbaan, en in samenwerking met SOC en Buurtwerk Dordrecht, onderzochten we de vraag: Wat maakt kunst waardevol? De deelnemers bekeken kunstwerken uit de museumcollectie en bespraken welke betekenis deze voor hen hebben. Vervolgens bezochten we

Waardevol of waardeloos?

de deelnemers thuis om te kijken naar persoonlijke objecten die voor hen van waarde zijn. De objecten werden samen met hun eigenaar gefotografeerd en de bijbehorende verhalen werden opgetekend. De resultaten zijn gebundeld in een kleine publicatie met foto's en verhalen over persoonlijk Dordts erfgoed.

Koffiepraatjes

Tijdens *Koffiepraatjes* worden het Dordrechts Museum, Huis Van Gijn en Hof van Nederland tijdelijk een ontmoetingsplek voor bewoners. Een keer per maand worden bezoekers op een rustige ochtend ontvangen met koffie door de educator maatschappelijke activiteiten en een medewerker van het museum. De activiteit richt zich vooral op Dordtpashouders en op mensen voor wie een museumbezoek niet vanzelfsprekend is. Naast het gezamenlijk bekijken van de collectie biedt het programma ruimte om nieuwe mensen te ontmoeten en ervaringen te delen. In 2025 namen 117 mensen deel aan *Koffiepraatjes*.

Dordtdenkers

Om beter aan te sluiten bij de behoeften van de inwoners van Dordrecht is in 2024 het initiatief *Dordtdenkers* gestart. Deze groep bestaat uit elf Dordtenaren met uiteenlopende achtergronden en leeftijden. Van september 2024 tot september 2026 denken zij mee over vraagstukken binnen de Dordrechts Museum Organisatie. In 2025 vond een tussentijdse evaluatie plaats. Hieruit bleek dat zowel de deelnemers als de museumorganisatie de samenwerking als waardevol ervaren. De *Dordtdenkers* voelen zich betrokken bij de organisatie en waarderen het inzicht, dat zij krijgen in het werk achter de schermen.

Ook intern wordt de brede samenstelling van de groep als een grote meerwaarde gezien. De *Dordtdenkers* bestaan uit frequente museumbezoekers, mensen die dat graag willen worden en inwoners voor wie een museumbezoek minder vanzelfsprekend is. Hierdoor ontstaat een meerstemmige dialoog die bijdraagt aan diversiteit en inclusiviteit. 'Het is ontzettend leuk om *Dordtdenker* te zijn. Ik leer over dingen waar ik nog nooit over heb nagedacht, ontmoet nieuwe mensen en zie als een van de eersten de nieuwe tentoonstellingen. Het is echt een feestje.'

De Vrolijkheid

In het najaar van 2025 organiseerde het Dordrechts Museum samen met *De Vrolijkheid* een kleine tentoonstelling in de Vrijplaats van Hof van Nederland. *De Vrolijkheid* organiseert creatieve workshops voor kinderen en jongeren op AZC-locaties. De samenwerking ontstond nadat *De Vrolijkheid* in 2024 contact zocht met het museum om werk van deelnemende kinderen zichtbaar te maken. In de zomervakantie bezochten de kinderen de familietentoonstelling *Ik zie, ik zie*, waarna zij werden uitgedaagd hun inspiratie te vertalen naar eigen kunstwerken. De tentoonstelling werd in oktober geopend en was gedurende twee weken te zien in de Vrijplaats.

Stichting Philadelphia

In 2025 werd de samenwerking met Stichting Philadelphia verder versterkt en structureel geïntegreerd binnen de Dordrechts Museum Organisatie. Steeds meer collega's werken samen met de organisatie en ervaren deze samenwerking als waardevol.

De samenwerking kreeg in 2025 onder meer vorm in:

- betrokkenheid van Stichting Philadelphia bij de ontwikkeling van het atelier op zaal;
- producten die de museumwinkel ontwikkelde samen met het 3D-lab van Stichting Philadelphia;
- een eindejaarsgeschenk voor museum-docenten en *Dordtdenkers*, ontworpen in samenwerking met het 3D-lab;
- het verkennen van werkervaringsplekken binnen de organisatie.

In 2025 startten twee deelnemers van Stichting Philadelphia met werkervaring: een in de museumwinkel van het Dordrechts Museum en een als suppoost in Huis Van Gijn. De deelnemer in Huis Van Gijn heeft de werkzaamheden later om persoonlijke redenen beëindigd. Daarnaast vond samenwerking plaats met geluidsstudio Bonk, waar onder meer een audio-fragment voor een onderwijs-programma van Huis Van Gijn werd opgenomen. Ook werd samen met Bonk gewerkt aan de audiotour voor de tentoonstelling *Water en licht*. Voor deelnemers van Stichting Philadelphia werden bovendien drie *Get Inspired*-rondleidingen georganiseerd. Deze rondleidingen werden enthousiast ontvangen en waren volledig volgeboekt.

ONLINE

In 2025 is wederom een uitgebreide mix van online middelen ingezet om mensen te bereiken. We hebben een stabiele community die ons (soms al jaren) online volgt. De gemiddelde leeftijd van online-volgers daalt net als vorig jaar nog steeds, mede doordat onze Instagram-community harder blijft groeien dan Facebook.

De volgers op Instagram stijgen harder dan voorgaande jaren. Onze content is van hoge kwaliteit en erg divers, wat deze stijging in het aantal volgers kan verklaren. Omdat sociale media-gebruikers duidelijk voorkeur hebben voor video boven afbeeldingen, zetten we de lijn om meer video en reels op onze socials te tonen voort, dat blijft resulteren in een groter bereik en meer profielbezoeken. Een flink aandeel van de bezoeken aan het profiel van onze kanalen is van 'niet-volgers'. Dat is, samen met aanhoudende groei, heel positief. Jongeren gebruiken Instagram en TikTok-profielbezoeken als een zoekmachine, in plaats van Google en vinden ons via deze kanalen.

In 2025 is de website <https://www.buitenkunst-dordrecht.nl/> gelanceerd met een kleine selectie van Kunst in de Openbare Ruimte uit de collectie van het Dordrechts Museum. Zomer 2026 moeten alle werken erop te vinden zijn.

Digitale toegankelijkheid

Het Dordrechts Museum, Huis Van Gijn, Hof van Nederland en het Regionaal Archief Dordrecht streven ernaar dat iedereen alle informatie op de websites gemakkelijk kan gebruiken.

[buitenkunst-dordrecht.nl](https://www.buitenkunst-dordrecht.nl)

Hiertoe zijn wij als overheidsinstelling ook verplicht. Daarom werken we continu aan het verbeteren van de toegankelijkheid. In 2025 hebben we gewerkt aan het toegankelijk maken van PDF's. Ook zijn trainingen gevolgd en worden landelijke ontwikkelingen op de voet gevolgd.

Bezoek websites

Dordrechts Museum

In 2025 zijn er in totaal 322.762 bezoeken op de website van Dordrechts Museum gemeten met een totaal van 725.403 views, met een gemiddelde bezoekduur van 1 minuut 16, wat echt geweldig goed is. Google Ads: afgaand op Analytics gaat het om 14.647 sessies, dat is 4,54% van het totaal aantal sessies in 2025.

Huis Van Gijn

De website van Huis van Gijn is in totaal 92.030 keer bezocht met een totaal aantal views van 189.388. Google Ads: afgaand op Analytics gaat het om 6.551 sessies, dat is 7,12% van het totaal aantal sessies in 2025.

Hof van Nederland

De website van Hof van Nederland is 46.668 keer bezocht met een aantal views van 102.033. Er is minder geprogrammeerd. Google Ads: afgaand op Analytics gaat het om 3.811 sessies, dat is 8,17% van het totaal aantal sessies in 2025.

Regionaal Archief Dordrecht

- Bezoekers website 76.900
- Bezoekers Beeldbank 49.800
- Bezoekers Zoeken in archieven 4.003.002
- Paginaweergaves website 1.100.000
- Paginaweergaves Beeldbank 884.100
- Paginaweergaves Zoeken in archieven 29.184.132

Sociale media

Op Facebook Dordrechts Museum, Hof van Nederland en Regionaal Archief Dordrecht bleef het aantal volgers stabiel. Dit is in lijn met de trend die we zien: op de meeste kanalen ziet men een afname van volgers, groei lijkt bijna onmogelijk. Huis Van Gijn echter groeide van 2.600 naar 3.100 volgers. De content is van hoge kwaliteit en dat wordt gewaardeerd. Op Facebook ligt het zwaartepunt van de volgers tussen de 55 en 65+ jaar.

Op Instagram zijn we op alle kanalen flink gegroeid in volgers. Bij het Dordrechts Museum-account zelfs van 11.900 naar 13.300. Het zwaartepunt ligt rond de 34 en 45 jaar en

Reel van Go-kids bezoek op Instagram

jonger. Wat daarnaast interessant is, is dat het aantal profielbezoeken blijft groeien. Het Instagram-profiel wordt meer en meer gebruikt als een soort Google-zoekopdracht naar de organisatie. Om die reden houden we de profielen goed onder de loep en verbeteren deze met vastgepinde berichten en mooie, representatieve highlights. Waar het kan, crossposten we en gebruiken we de nieuwe feature waarbij twee afzenders van een bericht ingezet kunnen worden. Hierdoor neemt het bereik toe, bij posts en bij advertenties.

Influencers met verschillende typen achterban worden ingehuurd om tentoonstellingen te promoten. Hierbij zien we altijd een toename in

Instagram post van Hof van Nederland

profielbezoeken en in de groei van de volgers. Als we naar de berichten op de socials kijken, kunnen we concluderen dat voor het Dordrechts Museum vooral EGC (employer generated content), grappige content en samenwerkings-posts (taggen en bijdragen) het beste scoren. En natuurlijk de kunstwerken zelf. Bij Hof van Nederland presteerden reels over activiteiten het beste. En bij Huis Van Gijn doen de activiteiten en posts met tags het erg goed op de sociale media. Over het algemeen bereiken reels en andere videocontent meer niet-volgers dan normale posts.

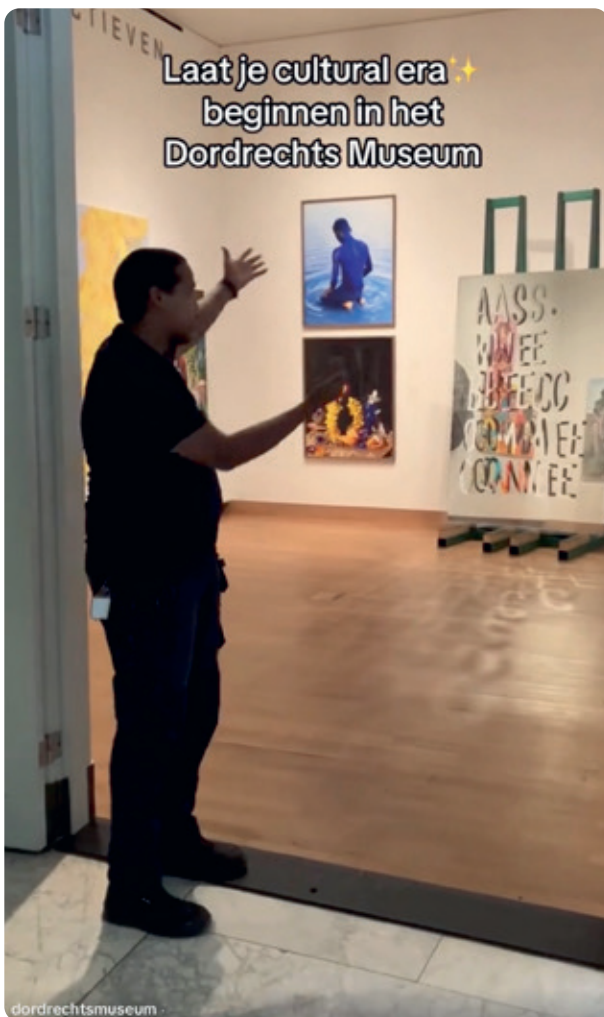
TikTok

Het TikTok-kanaal van het Dordrechts Museum wordt beheerd door het online marketing-team en *Take pART*. Het aantal volgers is met iets minder dan 100 gestegen, wat voor Tik-Tok goed is. Maar het aantal views ligt met 52.000

Het TikTok-kanaal het Dordrechts Museum beheert door *Take pART*

ver boven het aantal volgers en is ook 20.000 meer dan vorig jaar. De meeste kijkers zien onze posts via hun for you page, wat een goed resultaat is voor dit platform. TikTok-gezicht van het Dordrechts Museum Ilyas Ali (een van onze medewerkers) blijft succesvol met meerdere goed scorende posts. De populairste posts waren het onmiddellijk volgen van zogenaamde TikTok-trends. De *House Tour* door Ilyas Ali was met zo'n 23.000 views en bijna 1.900 likes ons populairste filmpje. Bij deze trend inspireerden we zelfs andere musea, zoals het Fries Museum en het Stedelijk Museum Schiedam die onze film namaakten.

House tour door Ilyas Ali

We blijven ons best doen om alert te zijn op trends en deze zo snel mogelijk op te volgen. Ook kregen we juist op TikTok veel reactie op de *Take pART*-vacatures, wat benadrukt hoe belangrijk dit platform voor onze jonge doelgroep is.

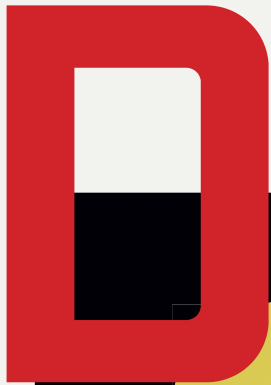
Apostle

Ook afgelopen jaar werkten we met Apostle. Hiermee bereiken we ons publiek via de persoonlijke kanalen van ambassadeurs. Hierdoor neemt het effectieve bereik en de engagement toe. Apostle is uitgerold voor het Dordrechts Museum, Huis Van Gijn en Hof van Nederland met eerst onze medewerkers. De eerste ambassadeurs van buiten de organisatie zijn daarna aangesloten en zijn razend enthousiast. We starten snel met het inzetten van meerdere externe ambassadeurs. Op LinkedIn zorgt dit voor meer individuele reacties en engagement en uiteindelijk ook voor meer bereik van de posts.

Take pART

Website

De website van *Take pART* wordt jaarlijks geüpdatet met de nieuwe *Take pART*-ners en een overzicht van de activiteiten die binnen het programma zijn uitgevoerd. Een belangrijke toevoeging dit jaar is de blog *Kunstkritiek*, waar *Take pART*-ners de ruimte krijgen om eigen werk te publiceren, zoals kunstreviews, gedichten of andere creatieve bijdragen. Hiermee groeit de site uit tot een interactief platform voor en door jongeren. Als we kijken naar de Analytics van de site, zien we dat tijdens online campagnes, zoals *Art after dark* of de wervingsperiode, het aantal bezoekers op de website flink toeneemt.

DORDRECHTS
MUSEUM

ALTIJD
TE ZIEN

ONTDEK
ONZE
BLIK-
VANGERS

ZES EEUWEN
SCHILDERKUNST

Socials

De *Take pART*-ners van 2024-2025 zijn dit jaar weer volop aan de slag gegaan met het maken en delen van online content. Aan het begin van het jaar is geïnterviewd welke *Take pART*-ners graag een actieve rol wilden spelen in het beheren van de socials. Hieruit ontstond de Werkgroep Sociale media 24-25, bestaande uit acht enthousiaste deelnemers. Samen met de projectgroep werkten zij aan het bedenken, maken en plaatsen van sociale media-content. Nieuw dit jaar waren de contentdagen: speciale momenten waarop de werkgroep samenkwam in het museum om gericht content te maken. Niet alle sociale posts zijn namelijk alleen te realiseren; sommige ideeën vragen om samenwerking en een fysieke aanwezigheid in het museum. Deze dagen bleken ideaal voor het maken van foto's en video's. Op Instagram begonnen we dit jaar met 581 volgers; dit aantal groeide met ongeveer 22% naar 709 volgers.

Nieuwsbrief Dordrechts Museum

De nieuwsbrief van het Dordrechts Museum steeg van 12.000 naar bijna 15.000 abonnees. Met een gemiddelde openingsrate van rond de 70% en een klikpercentage tussen de 10 en 12% blijft de nieuwsbrief een bijzonder succesvol middel om mensen te bereiken.

In 2025 zijn er 18 nieuwe *ArcheotopstukDordt*-artikelen verschenen op de Facebookpagina van Dordrecht Ondergronds. Hiermee werd in 2025 het 416de topstuk bereikt. *ArcheotopstukDordt* geeft op publieksvriendelijke wijze bijzonderheden over interessante vondsten in het Stadsdepot en het veld en heeft een bereik dat gemiddeld varieert tussen de 1.000 en 7.000 lezers.

ArcheotopstukkenDordt: mammoettand, dolk en Romeinse sandaal

Volgers	Facebook	Instagram	TikTok	LinkedIn	Nieuwsbrief
Dordrechts Museum	9.700	13.300	1.132	4.390	14.931
Huis Van Gijn	2.900	3.600		726	1.116
Hof van Nederland	1.600	2.000		305	470
Regionaal Archief Dordrecht	2.300	1.200			496
<i>Take pART</i>	318	709			

5

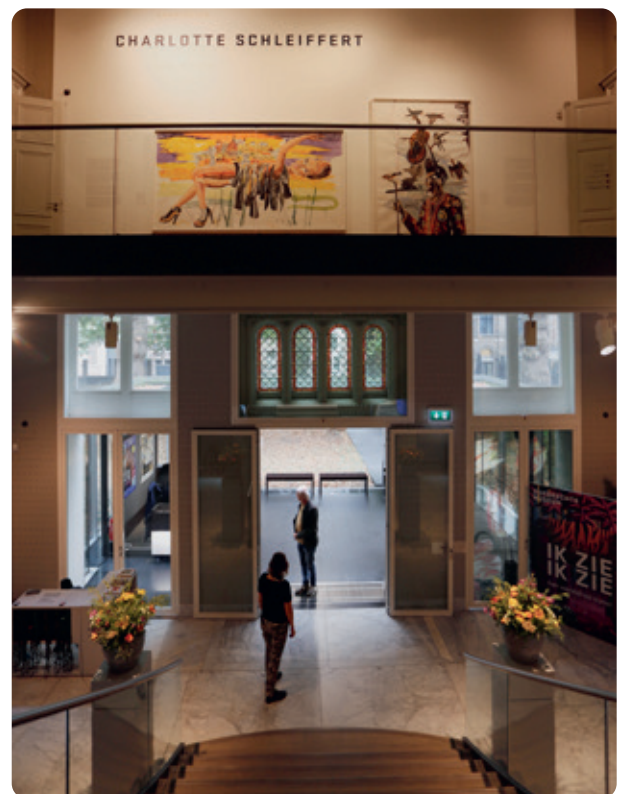
ORGANISATIE

ONZE STRATEGIE IS HET CREËREN VAN EEN INCLUSIEVE WERKOMGEVING, VRIJ VAN DISCRIMINATIE, DOOR WAARDEN EN PRINCIPES CENTRAAL TE STELLEN IN AL ONS HANDELEN EN TE STREVEN NAAR EEN GEVOEL VAN 'THUIS VOELEN' (SENSE OF BELONGING) VOOR IEDERE MEDEWERKER

ER WERKEN 125 MEDEWERKERS BIJ DE DORDRECHTS MUSEUM ORGANISATIE. DAARNAAST ZIJN ER ONGEVEER EVENVEEL VRIJWILLIGERS, ZO'N 20 MUSEUMDOCENTEN OP FREELANCE BASIS EN 13 TAKE PART-NERS ACTIEF IN DE ORGANISATIE

DUURZAAMHEID, TOEGANKELIJKHEID, DIVERSITEIT, INCLUSIE EN GELIJKWAARDIGHEID VORMEN EEN RODE DRAAD IN DE VERSCHILLENDE PROGRAMMA'S EN GESPREKKEN DIE WE VOEREN

In 2025 waren er binnen de Dordrechts Museum Organisatie 125 medewerkers werkzaam, waarvan de meesten in vaste dienst. Er werken vrij veel medewerkers parttime. De totale formatie was 81 fulltime functies en per eind 2025 was de bezetting 79 fte. De medewerkers voor bepaalde tijd zijn voornamelijk inhuurkrachten voor het team Bewaking & Beveiliging. Daarnaast worden er af en toe medewerkers ingehuurd ter ondersteuning van projecten. Binnen de organisatie werken meer vrouwen dan mannen. De gemiddelde leeftijd is 50 jaar. Het ziekte-verzuimpercentage lag rond de 7,5 % in 2025 ten opzichte van 9,5% in 2024. Naast het eigen personeel werken er ongeveer 125 vrijwilligers bij de Dordrechts Museum Organisatie en maken we gebruik van circa 20 museum-docenten op freelancebasis.

Vrijwilligers ontvangen en begeleiden bezoekers bij binnenkomst in het Dordrechts Museum
foto Jantijn van den Heuvel

Ongeveer de helft van de medewerkers bij de Dordrechts Museum Organisatie bestaat uit vrijwilligers. Dat is best veel. De directie is blij met hun inzet en betrokkenheid en noemt hen onmisbare schakels in alles wat er wordt gedaan. Bij diverse gelegenheden in het jaar ontvangen we een blijk van waardering in de vorm van een bedankje met een presentje of een VVV-bon, een etentje of een rondleiding bij een nieuwe tentoonstelling.

Ik ben een van die vrijwilligers en werk al veertien jaar bij het Regionaal Archief Dordrecht (RAD). Dat is, gelet op mijn professionele kennis en ervaring op archiefgebied, een logische werkomgeving. Hieronder vertel ik waar ik mij in het afgelopen jaar zoal mee bezig heb gehouden.

In het Stadsdepot aan de Jade is een grote hoeveelheid archiefdozen opgeslagen met ongeordende documenten van uiteenlopende aard. Je moet dan denken aan gemeentelijke (beleids)rapportages en -voorstellen, krantenknipsels, reclame-uitingen van winkeliers en bedrijven, informatiebrochures en -folders, periodieke uitgaven van instellingen enz. Ze dateren uit de hele vorige eeuw – sommige gaan zelfs terug tot in de 19de eeuw – en zijn door het RAD zelf verzameld of door instellingen en particulieren voor bewaring aangeboden.

Deze verzameling documenten heeft al wel een archiefnummer gekregen, maar het verder toegankelijk maken ervan is uitgebleven; dat heeft nooit prioriteit gehad. Een mooie opdracht voor een vrijwilliger, dacht stadsarchivaris Teun de Bruijn, en dus zit ik elke woensdag in de studiezaal van het RAD in het Hof met een aantal volle archiefdozen om me heen. Mijn taak is de documenten daarin te ordenen op rubriek en onderwerp, van inventarisnummers te voorzien, digitaal vast te leggen en netjes verpakt in enveloppen terug te stoppen in de dozen. Niet alles wordt bewaard, alleen de stukken die een directe relatie hebben met onze stad of de aangesloten regiogemeenten. Het is uiteindelijk de bedoeling, dat de door mij bewerkte documenten door belangstellenden kunnen worden opgevraagd en ingezien. Ik heb al een flink aantal meters archief achter de rug, maar zal er nog wel een tijdje mee zoet zijn. Ik blijf er plezier in houden.

Ik doe bij het RAD nog meer dan dat. Al bijna vijf jaar ben ik op donderdagmorgen ingeroosterd bij het restauratieatelier aan de Vest. Met een zevental collega-vrijwilligers doe ik mee aan het project *Herverpakken voor de toekomst*, dat door papierrestaurator Vera van Kempen-Keijzers wordt gecoördineerd. Wat houdt dit in? Veel in het Stadsdepot opgeslagen documenten zijn weliswaar voorzien van archief- en inventarisnummers, maar ze zitten nog niet in zuurvrije mappen en archiefdozen en dat is niet goed voor het behoud van die documenten. Ze worden daarom door ons opgeborgen in archiefmappen en -dozen die wel zuurvrij zijn. Van tevoren worden voor roest vatbare nietjes verwijderd, enigszins vuil geworden stukken wat toonbaarder gegumd, beschadigde stukken met speciale tape hersteld en vouwen en kreuken in het papier met de strijkbout gladgestreken. Dit allemaal onder deskundig toezicht van restauratiemedewerker Paulus Glerum met wie het van meet af aan plezierig werken is.

Jan de Heus, vrijwilliger bij het RAD

Enkele medewerkers hebben in 2025 de organisatie verlaten. Soms vanwege pensionering of omdat ze een andere baan hebben gevonden. In sommige gevallen is er tijdelijk iemand ingehuurd en in meerdere gevallen is besloten om de positie niet in te vullen om zodoende aan de doelstellingen van de ombuigingen van de gemeente te voldoen. In totaal is er daarmee ruim 5 fte niet meer ingevuld. Om dit op te vangen, wordt er ingezet op het verdelen van werk, efficiënter werken en het verminderen van activiteiten.

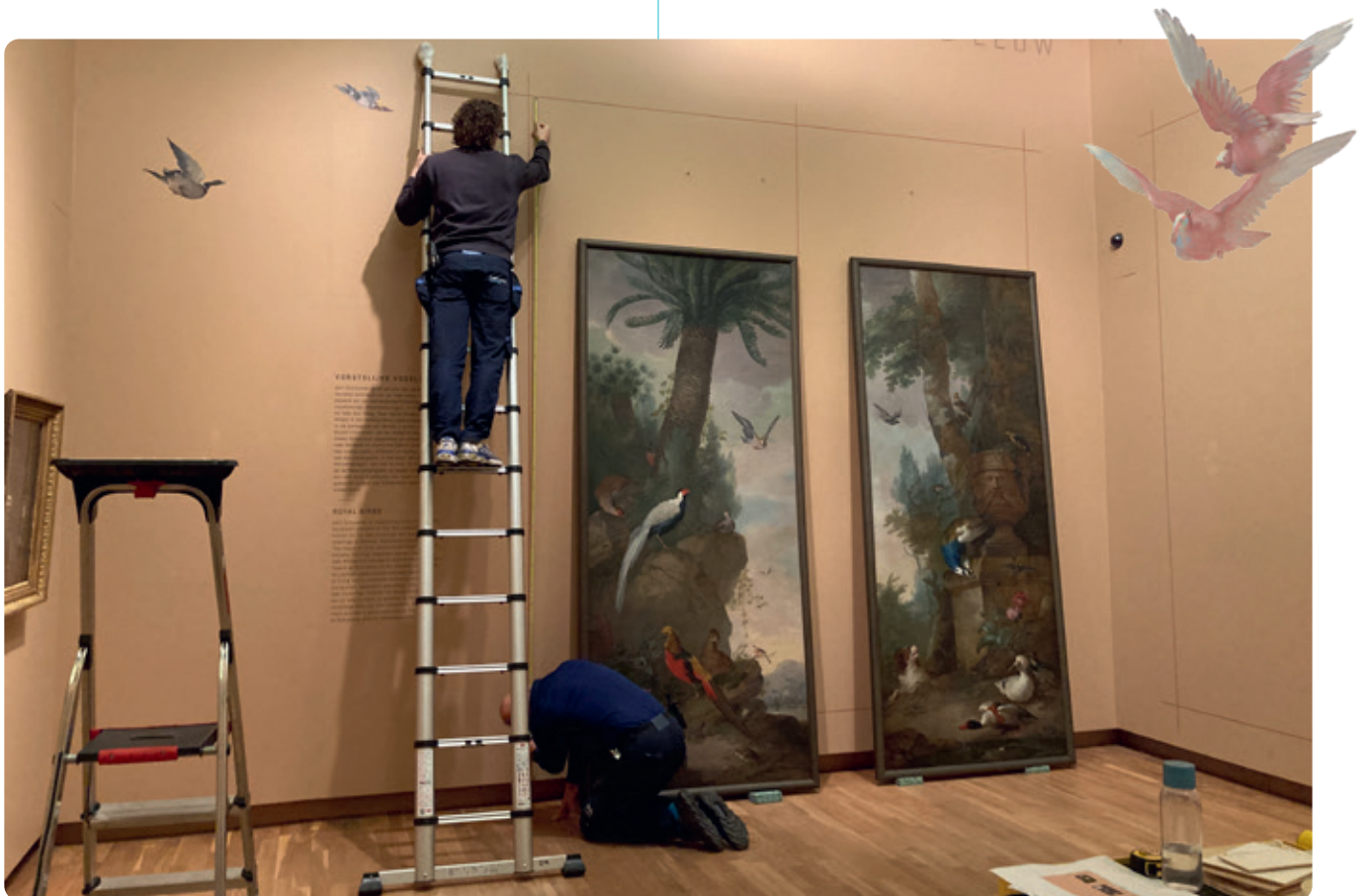
Organisatiewaarden als fundament voor gedrag

Een van de meest wezenlijke stappen in 2025 was de doorontwikkeling van de organisatie-waarden tot concrete gedragsrichtlijnen.

De DMO werkt met vier waarden:

- Nieuwsgierig & Inspirerend
- Open & Inclusief
- Zorgvuldig & Verantwoordelijk
- Dapper & Ondernemend

Begin 2026 zijn deze waarden vertaald naar gedragsuitingen; hoe ze er in de praktijk uitzien. Voor *Open & Inclusief* betekent dat: luisteren zonder direct te oordelen, expliciet vragen naar de stemmen die anders niet gehoord worden en bijdragen aan een sfeer, waarin iedereen zich welkom voelt om bij te dragen. Deze gedragsomschrijvingen vormen voortaan een jaarlijks terugkerend gespreksonderwerp, niet als ritueel maar als onderhoud van wat een organisatie levend houdt. Het invoeren van het Secure Base-principe, teamoverstijgend

Opbouw van *Vorstelijke vogels*
foto Jantijn van den Heuvel

werken vanuit psychologische veiligheid, sluit hierop aan. Het schept de voorwaarden voor oprechte samenwerking: mensen doen pas aan inclusie wanneer ze zich veilig genoeg voelen om eerlijk te zijn.

Eind 2025 is er door de gemeente een medewerkersonderzoek uitgevoerd. Voor de DMO zijn de aandachtspunten onder andere de werkdruk, de informatievoorziening en talentmanagement. De werkdruk wordt soms als hoog ervaren en door het niet invullen van vacatures door de gemeentelijke ombuigingen komt er extra druk op de organisatie. Bij de informatie-

voorziening is het beter informeren van de medewerkers een belangrijke wens. Bij talentmanagement wordt doorstroom nog niet goed ingevuld. Met alle verschillende teams zijn de uitkomsten besproken en wordt er nagedacht over hoe om te gaan met de verschillende aandachtspunten.

Technische dienst werkt aan de Johan de Witt tentoonstelling
foto Aad Hoogendoorn

Als ik terugkijk op het afgelopen jaar denk ik niet als eerste aan plannen of projecten, maar aan momenten. Kleine momenten die je niet vastlegt, maar die wel blijven hangen. Een gesprek dat iets langer duurde dan gepland. Iemand die even bleef zitten. Of een stilte die niet ongemakkelijk was, maar juist ruimte gaf.

In een museum werken we dagelijks met verhalen van anderen. Verhalen die bewaard zijn gebleven, omdat ze ooit de moeite waard waren om vast te leggen. Maar tegelijkertijd ontstaan hier, elke dag ook nieuwe verhalen. Niet op doek of in steen maar in hoe we met elkaar omgaan. Het afgelopen jaar merkte ik hoe krachtig die kleine momenten kunnen zijn. Niet omdat ze groot of georganiseerd zijn, maar juist omdat ze spontaan ontstaan. Zonder plan. Zonder doel.

Op een gegeven moment heb ik dat de naam *Museumvonk* gegeven. Niet omdat het iets nieuws was, maar omdat het al aanwezig was en we het wilden herkennen. Voor mij zit de waarde daarvan in de eenvoud. Het vraagt niets extra's, alleen aandacht. En de bereidheid om soms even stil te staan. Wat mij vooral is bijgebleven, is hoeveel betrokkenheid en talent er in dit huis zit. Bij medewerkers en vrijwilligers voor en achter de schermen. Dat zie je niet altijd in cijfers of plannen, maar wel in hoe mensen elkaar ondersteunen en samenwerken.

Als ik één ding meeneem uit dit jaar, dan is het dat juist die kleine momenten ertoe doen. Ze maken zichtbaar wat een organisatie niet alleen functioneel maar ook menselijk maakt. En misschien is dat wel de kern. Niet alles hoeft groter gemaakt te worden om waardevol te zijn. Ik hoop dat we in 2026 verder kunnen bouwen op wat er al is, en dat we dat samen blijven doen.

Ilyas Ali, functioneel beheerder applicaties en installaties

Take pART rondleider
foto Mauro Kamunen

DIVERSITEIT, INCLUSIE EN GELIJKWAARDIGHEID (DIG)

‘Onze missie is bruggen bouwen voor verbeelding. Die bruggen moeten breed genoeg zijn voor iedereen om overheen te lopen.’ Musea zijn plekken waar verbeelding en fantasie geprikkeld worden en het gesprek op gang wordt gebracht; de plek bij uitstek dus om bij te dragen aan de totstandkoming van een gelijkwaardigere samenleving en gedachtegoed. Musea willen er voor iedereen zijn, maar in een snel veranderende maatschappij is het vandaag de dag een uitdaging om aan alle verschillende perspectieven, verhalen en geluiden gehoor te geven. Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid zijn essentieel voor dit bredere perspectief, niet alleen omdat het voor een inclusievere sector zorgt, maar ook omdat wij hierdoor hogere kwaliteit kunnen bieden aan onze bezoekers. Een museum is geen neutrale

ruimte. Het maakt keuzes: wat wordt bewaard, wiens verhaal wordt verteld, bepaalt mede wie zich welkom en erkend voelt om binnen te stappen. Die keuzes zijn belangrijk en ze raken aan gelijkwaardigheid, aan mensenrechten, aan het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel van artikel 1 van de Grondwet.

Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid (DIG) zijn voor de DMO dan ook geen communicatiemiddel of vinkje in een verantwoordingsdocument. Ze zijn verankerd in onze missie: samen bruggen bouwen voor verbeelding; voor zoveel mogelijk diverse mensen. De Code Diversiteit & Inclusie is integraal opgenomen in onze strategische visie en plannen, waardoor we als organisatie op de vier P’s van Personeel, Publiek, Programma (en Collectie) en Partners werken aan een integraal actieplan met impact op gezamenlijk begrip.

Familietour door de vaste collectie
foto Lizzy van Leeuwen

Al enkele jaren is het Dordrechts Museum aangesloten bij het landelijke samenwerkingsverband Musea Bekennen Kleur. Doelstelling van Musea Bekennen Kleur is om erfgoedinstellingen duurzaam te verenigen in hun streven om diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid te verankeren in het DNA van de erfgoedsector. Onze aanpak sluit daarnaast aan op de ICOM-museumdefinitie (2022) die participatie, toegankelijkheid en gemeenschapsgerichtheid expliciet benoemt als kerntaken van een museum.

Ons hogere doel is dat inclusief beleid zichtbaar en voelbaar is, in programma's, in samenwerkingen (partners), in de samenstelling van ons publiek, in de wijze waarop we communiceren en uiteindelijk ook in de opbouw van ons personeelsbestand. Daarnaast vervullen we een actieve rol in het lopende externe onderzoek naar het koloniaal verleden van

de stad Dordrecht en zijn we samenwerkingsprojecten gestart met onder andere de Wereldwijken Ateliers en de Indische en Molukse gemeenschap in Dordrecht.

De ontwikkeling van een visie en organisatiebreed actieplan voor diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid heeft een belangrijke impact gehad. Dit proces heeft niet alleen geleid tot concrete doelstellingen en activiteiten, maar ook tot een gezamenlijke reflectie binnen de organisatie over wat diversiteit en inclusie betekenen. Het heeft medewerkers betrokken bij het formuleren van de visie, waardoor er een gevoel van eigenaarschap is ontstaan. Hoewel de organisatie nog in de initiële fase van de Code D&I zit, heeft de aanwezigheid van de D&I-adviseur tot een begin van verandering in de werkcultuur geleid. Medewerkers werden aangemoedigd om hun unieke perspectieven en verhalen te delen en om te gaan met ongemak.

De Wereldwijken Ateliers bezoeken de tentoonstelling in Hof van Nederland in 2025

Dit heeft geleid tot een groeiend begrip, dat de uniciteit en verscheidenheid die diversiteit met zich meebrengt, niet alleen waardevol is, maar ook essentieel voor de toekomst van de organisatie. Uit de scan Code D&I scoorde de DMO een 2,9 en het doel is om naar 4,0 te groeien.

Eerlijk kijken: wat gaat goed, wat niet?

Een score van 2,9 op een schaal naar 4,0 betekent: we staan halverwege, en dat is geen reden voor zelfgenoegzaamheid. De nulmeting laat zien dat we in de initiële fase zitten van de Code D&I; er is een visie, er is betrokkenheid, er begint een cultuurverschuiving, maar structurele verankering vraagt meer. Een paar eerlijke observaties:

- Co-creatie is nog niet overal de norm. Op sommige plekken in de organisatie is het een bewust gekozen werkwijze; op andere plekken is het nog nauwelijks zichtbaar. Dat verschil vraagt aandacht, ook in leiderschap.
- Ons panel van *Dordtdenkers* heeft potentie, maar moet steviger gepositioneerd worden.
- De aansluiting op het DIG-beleid van de gemeente Dordrecht biedt kansen die nog niet volledig benut worden, met name via personeelsbeleid, werving, Iftar-activiteiten etc.
- De vervolgmeting van de Code D&I-scan in 2026 moet uitwijzen of de ingezette veranderingen ook daadwerkelijk zichtbaar worden in de scores en niet alleen in gevoel.
- Er is betrokkenheid, er is talent, en er is een groeiend besef dat diversiteit niet alleen waardevol is, maar essentieel voor de kwaliteit van ons werk. Dat fundament is er. Nu gaat het erom dat we dat bouwen.

Publiek en communicatie: zichtbaarheid als signaal

Inclusie is ook zichtbaar in hoe we naar buiten treden. In 2025 is aandacht besteed aan het taalgebruik en aanbod in de museumwinkel van het Dordrechts Museum, een plek die voor veel bezoekers de eerste of laatste indruk bepaalt. Aansluiting bij inclusiviteit in woordkeuze, beelden en aangeboden producten is een lopend aandachtspunt. Voor de komende periode bouwen we door: inclusiechecks worden standaard ingebouwd bij elke start van een project en wervingsprocedures. In de externe communicatie maken we vaker de koppeling met gemeenschappen en erkende gedenken- en herdenkdagen, zoals *Keti Koti*, de Dag van de Rechten van de Mens of Pride Dordrecht. Niet als slogan, maar als inhoud.

Het Rotterdam Festival Doelgroepenmodel is daarbij een bruikbaar instrument: het helpt ons ondervertegenwoordigde groepen proactief te identificeren en gericht te benaderen, in plaats van te wachten tot ze zelf de drempel over komen.

Co-creatie: van format naar werkwijze

Co-creatie is voor de DMO geen projectvorm maar een werkhouding. De bereidheid om beslissingsmacht te delen met gemeenschappen in plaats van hen achteraf te consulteren. In 2025 zijn hierin concrete stappen gezet, ook met vallen en opstaan. De co-creatieworksessie die het team Programmering organiseerde voor meerdere afdelingen, legde zichtbaar bloot waar we al veel doen, zoals met *Take Part*, community archiving bij het Regionaal Archief Dordrecht, de atelier op zaal-aanpak, de *Keti Koti*-herdenking, en waar we

nog kunnen groeien. Een overzicht van de lopende co-creatietrajecten laat de breedte zien: van *Dordtdenkers* en de Wereldwijven Ateliers tot de trajecten rond het koloniale verleden van Dordrecht, van het Huis Van Gijn-project en het KIOR-project *Rivier, boot, stad*.

De *Keti Koti*-herdenking in de museumtuin in 2025 was een duidelijk ankerpunt. De samenwerking met diverse partners leidde tot een programma dat zowel inhoudelijk sterk als breed gedragen was. Het heeft de deur geopend naar nieuwe samenwerkingen en heeft intern laten zien wat mogelijk is als je gemeenschappen echt betreft bij de totstandkoming van een programma.

BEDRIJFSVOERING

Informatiebeheer en inrichting

Het ICT-beheer binnen de DMO is opgedeeld tussen de DMO en de gemeente. De DMO beheert de branche-specifieke systemen, zoals collectiebeheer, ticketsystemen en CRM, terwijl de gemeente verantwoordelijk is voor het werkplekkenbeheer.

In 2025 lag de focus op marktonderzoek en de voorbereiding voor de implementatie van nieuwe CRM- en reserveringssoftware. De bestaande systemen waren verouderd en sloten niet langer aan bij de eisen van de organisatie. De implementatie, gepland voor 2026, zal leiden tot een belangrijke kwaliteitsslag op het gebied van procesautomatisering, klantinformatie en klant-

Kevin Osepa in *Ik zie, ik zie*

tevredenheid, rapportages en interne samenwerking. Daarnaast zijn in 2025 alle medewerkers van de DMO overgestapt op Microsoft Teams 365. Microsoft 365 biedt momenteel geen passende oplossing voor de opslag van de omvangrijke beeldbank. De marktverkenning die in 2025 werd gestart, wordt in 2026 voortgezet met als doel een veilige, duurzame en structurele opslagoplossing te realiseren.

Museumwinkels

De museumwinkel van het Dordrechts Museum kenmerkt zich door een eigentijds aanbod van zorgvuldig gecreëerde en unieke producten. De collectie omvat kwalitatief hoogwaardige artikelen uit de eigen productlijn, kunstboeken en diverse thematische merchandise die de waarden en inhoud van het museum versterken. Het concept met huisstijl- en collectie-custom-made producten heeft een solide positie binnen de winkel en draagt aantoonbaar bij aan de aantrekkingskracht ervan. Deze producten zijn tevens online beschikbaar via de Dutch Museum Gift Shop. De winkel fungeert als het afsluitende onderdeel van het museumbezoek en biedt bezoekers de mogelijkheid hun ervaring vast

te houden en mee naar huis te nemen. Ook in 2025 zijn sterke omzetresultaten behaald.

De museumwinkel van Huis Van Gijn sluit met een nostalgisch assortiment nauw aan bij het karakter van het museum. Historische cijfers laten zien dat de gemiddelde besteding per bezoeker lager ligt dan in de winkel van het Dordrechts Museum.

Horeca

Hof van Nederland en Huis Van Gijn beschikken beide over een museumcafé dat aansluit bij de sfeer en thematiek van het betreffende museum. Gastvrijheid en beleving staan centraal, wat zichtbaar is in de inrichting en in de manier waarop medewerkers de bezoekers ontvangen. De horecafaciliteiten in het Dordrechts Museum zijn in beheer bij Art&Dining. Deze exploitant beschikt over een restaurant, het auditorium (de Schoumanzaal), een wijnbar, een salon voor private dining (de Van Strij-salon), een serre en een terras met uitzicht op de eeuwenoude platanen in de tuin.

Custom-made Dordrechts Museum kussens

SPONSOREN EN FONDSSEN

ONZE STRATEGIE IS HET REALISEREN VAN MISSIEVERSTERKENDE PARTNERSHIPS DOOR EEN ACTIEF WERVINGSBELEID EN DE INZET VAN RELATIEMANAGEMENT

STICHTING BEDRIJFSVRIENDEN

DORDRECHTS MUSEUM

De Stichting Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum (BDM) heeft als doel de bekendheid van het Dordrechts Museum te vergroten.

De stichting richt zich daarbij primair op ondersteuning door het bedrijfsleven en verwerft haar middelen uit bijdragen van aangesloten bedrijfsvrienden. Het begon in 1994 met een dertigtal kunstminnende Dordtenaren; eind 2025 heeft de BDM 100 leden (Cuyp-vrienden, Scheffer-vrienden, Van Strij-vrienden en Art2B-vrienden).

Behalve financiële ondersteuning bij de verwerving van belangrijke kunstwerken geeft de BDM – gevraagd en ongevraagd – advies; of het nu gaat om financiën, juridische kennis of bedrijfsvoering.

VERENIGING DORDRECHTS MUSEUM

De Vereniging Dordrechts Museum (VDM) stond aan de basis van het Dordrechts Museum. Het delen van de liefde voor de kunst was vanaf het begin – 1842 – even belangrijk als het verzamelen van kunstwerken. De vereniging droeg de museumorganisatie eind jaren zeventig van de vorige eeuw over aan de gemeente Dordrecht, maar is sindsdien altijd nauw betrokken gebleven bij de collectie en tentoonstellingen. De meer dan 1.100 leden van de vereniging zijn voor het Dordrechts

Museum onmisbare ambassadeurs. Velen van hen zetten zich ook in als vrijwilliger binnen de organisatie. De collectie inspireert de vereniging tot het bijna maandelijks organiseren van uiteenlopende activiteiten.

STICHTING DORDRECHTS MUSEUM FONDS

De Stichting Dordrechts Museum Fonds is de steunstichting van de Dordtse musea, waarin giften, schenkingen en nalatenschappen bijeengebracht worden. Het fonds biedt de mogelijkheid om vanaf een bepaald bedrag een fonds op naam op te richten binnen de stichting. Een fonds op naam geeft de schenker de mogelijkheid zich op een heel persoonlijke manier te verbinden met de Dordtse musea. De schenker bepaalt in samenspraak met het bestuur van het Dordrechts Museum Fonds de doelstelling van het fonds. Zo is er de mogelijkheid om bij te dragen aan aankopen, restauraties, onderzoek of bijvoorbeeld ondersteuning aan het jongerenproject *Take pART*. De schenker kiest een passende naam voor het fonds; dat kan de eigen naam zijn, de naam van een dierbare of een naam die past bij de inhoud van de ondersteuning.

Het Dordrechts Museum Fonds kent momenteel de volgende fondsen op naam:

- [Van Wageningen & Van Goor Fonds](#), dat zich specifiek richt op de ondersteuning van

Huis Van Gijn, waarbij de nadruk ligt op de uitbreiding van de collectie kunstnijverheid.

- [Gemma Mentzel Fonds](#), met als doel de belangstelling van jonge mensen voor kunst en cultuur – en in het bijzonder de beeldende kunst – op te wekken en te bevorderen.
- [Beelaerts van Emmichoven Fonds](#), opgericht in 2025, met als doel het uitbreiden van de collectie oude tot en met de 19de-eeuwse schilderkunst van het Dordrechts Museum.

VRIENDENLOTERIJ

In februari 2025 werd het museum weer verrast door de VriendenLoterij met een prachtige cheque. Het Dordrechts Museum is vaste partner van de VriendenLoterij voor een bedrag van € 250.000 per jaar. Mede dankzij de bijdrage van de VriendenLoterij konden we onder andere de zeer geslaagde tentoonstelling *De wereld van Johan de Witt* realiseren en blijven investeren in bijzondere aankopen, zoals de spiegel met het zelfportret van Mancini. Femke Hameetman: 'Wij zijn heel blij met de steun van de VriendenLoterij aan onze musea in het mooie Dordrecht. Met deze extra middelen maken we nog mooiere tentoonstellingen, financieren we bijzondere aankopen en realiseren we onze maatschappelijk waardevolle programmering.'

STICHTING DO FELKERS-SNIJDERS

De Do Felkers-Snijders Stichting is een fonds op naam en werd op 14 november 2012 opgericht. De stichting heeft tot doel het Dordrechts Museum en Huis Van Gijn te ondersteunen, waarbij de nadruk ligt op aankopen ten behoeve van het Dordrechts Museum.

FONDSSEN

Er is veel aandacht besteed aan het aanvragen van externe gelden ten behoeve van onder andere de programmering, het doen van aankopen, onderzoek en restauraties. In 2025 heeft de Dordrechts Museum Organisatie samengewerkt met de volgende fondsen en stichtingen:

- BPD Cultuurfonds
- Dioraphte
- Do Felkers-Snijders Stichting
- Erfgoedlijn Waterdriehoek, provincie Zuid-Holland
- Familie-Vereeniging Vriesendorp
- Freek en Hella de Jonge Stichting
- Fonds 21
- Gemma Mentzel Fonds
- Hendrik Mullerfonds
- het Cultuurfonds
- Institut Français
- Jurriaanse Stichting
- M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting
- Mets
- Mondriaan Fonds
- NWO
- Ondernemersfonds Dordrecht
- Provincie Zuid-Holland
- Havenbedrijf Rotterdam
- Turing Foundation
- Van Wageningen & Van Goor Fonds
- Vereniging Rembrandt (Fonds Fusien)
- VriendenLoterij
- VSB Fonds
- Zabawas

7

FINANCIEEL VERSLAG

Hieronder volgt het financiële overzicht van de baten en lasten. In de eerste kolom staat de begroting en in de tweede de realisatie van 2025. Ter vergelijking is in de laatste kolom ook de realisatie van 2024 toegevoegd. Na het overzicht volgt de toelichting op de cijfers.

EXPLOITATIE DMO	BEGROTING	REALISATIE	REALISATIE
Baten	2025	2025	2024
Entree	1.319	1.334	967
Winkel	191	237	174
Horeca	304	302	309
VriendenLoterij	290	288	293
Fondsen	470	446	603
Archief	457	459	445
Overig	450	120	174
Vrijval reserve	1.643	1.544	1.650
Totaal	5.124	4.730	4.615
Lasten			
Salaris	7.438	7.446	7.211
Kapitaallasten	975	1.005	1.175
Dotatie reserve	367	367	367
Algemeen	97	70	319
Gebouwkosten	1.435	1.188	1.031
Verrekenpost Vastgoed	1.581	1.592	1.599
Facilitair	533	544	1.154
Collectiefunctie	572	473	153
Aankopen	149	241	249
Programmering	1.659	1.271	1.264
Projectsubsidies beeldende kunst	201	174	187
Publiekszaken	485	482	562
Totaal	15.492	14.854	15.271
Bijdrage gemeente	-10.368	-10.124	-10.656

bijdragen x €1.000

BATEN

Afgelopen jaar heeft de DMO veel bezoekers mogen verwelkomen die zorgden voor een toename van de entree-inkomsten en winkel-opbrengsten. Het aantal bezoekers is in totaal uitgekomen op ruim 150.000, terwijl er in 2024 140.000 bezoekers waren. De opbrengsten uit entree waren in 2025 ruim € 1.300.000 en zijn daarmee € 300.000 gestegen ten opzichte van 2024. Dit werd ook mede mogelijk gemaakt, doordat begin 2025 er nog een toeslag betaald werd voor de tentoonstelling *Liberté!*. De gemiddelde entreprijs was in 2025 € 8,67. De winkelomzet is gestegen van € 174.000 naar € 237.000 in 2025. De horeca is uitgekomen op € 300.000 conform de begroting en het vorig jaar. In het Dordrechts Museum wordt de horeca verzorgd door Art & Dining die hiervoor verschillende ruimtes in het museum huurt. De horeca in Hof van Nederland en Huis Van Gijn wordt door het museum zelf uitgebaat.

De opbrengsten van de VriendenLoterij zijn € 288.000 en bestaan uit een vaste bijdrage van € 250.000 en een variabele bijdrage van € 38.000. De opbrengsten van de fondsen waren € 446.000 en bestaan uit gelden voor het inrichten van de Goudleerkamer in Huis Van Gijn en verschillende bijdragen voor aankopen en meerdere tentoonstellingen. De opbrengsten van het archief hebben betrekking op het beschikbaar stellen van depotruimte voor onder andere verschillende regiogemeenten. De overige inkomsten waren lager dan de begroting. Deze hebben met name betrekking op de renovatie van de regentenkamer in het Arend Maartenshof. Deze renovatie zal voor het grootste gedeelte in 2026 plaats gaan vinden, waardoor zowel de kosten als de opbrengst om de kosten te dekken volgend jaar worden geboekt.

De vrijval van de reserves zijn onder andere ter dekking van de kapitaallasten, gebouwkosten en gemaakte kosten voor de regeling kunst in

Horeca Huis Van Gijn
foto Mauro Kamunen

de openbare ruimte. De totale opbrengsten over 2025 zijn uitgekomen op € 4.700.000 en zijn iets hoger dan in 2024. Ten opzichte van de begroting komen de totale opbrengsten € 400.000 lager uit. Dit komt met name door de lagere overige inkomsten.

LASTEN

De salarislasten zijn uitgekomen op ruim € 7.400.000 en zijn in lijn met de begroting. Per eind december waren er 79 fte met een formatie van 81 fte. Er zijn gedurende het jaar als gevolg van de gemeentelijke ombuigingen ruim 5 fte niet opnieuw ingevuld en voor een besparing zorgde. De stijging in de salarissen ten opzichte van 2024 wordt veroorzaakt door indexaties, vervanging van verzuim en in sommige gevallen van tijdelijke inhuur bij openstaande vacatures. De kapitaallasten zijn de rente en afschrijvingen van de investeringen. De dotatie reserve heeft betrekking op het reserveren in een voorziening voor toekomstige kosten van het groot onderhoud. De algemene kosten hebben betrekking op advies, verzekeringen en onderzoek.

De gebouwkosten bestaan met name uit de energielasten en waren in totaal € 1.200.000. De gebouwkosten zijn € 200.000 lager uitgekomen dan begroot, doordat de geplande kosten voor de renovatie van de regentenkamer voornamelijk in 2026 geboekt gaan worden. De verrekenkosten van Vastgoed hebben betrekking op de doorbelaste vaste lasten van het onderhoud. De facilitaire kosten bestaan uit schoonmaak, inkoop en ICT en zijn uitgekomen op € 544.000 conform de begroting. In 2024 waren de facilitaire kosten fors hoger als gevolg van het eenmalig afboeken van investeringen in facilitaire voorzieningen.

De kosten voor collectie waren in 2025 € 473.000 en hoger dan in 2024 als gevolg van de kosten van de nieuwe Goudleerkamer in Huis Van Gijn. De extra kosten van verschillende aankopen overtroffen de begroting. Dit werd mogelijk gemaakt door additionele bijdragen van de Stichting Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum, fondsen en particulieren; een bevestiging van het vertrouwen dat de buitenwereld in de DMO stelt. De kosten van programmering zijn uitgekomen op € 1.300.000. De kosten waren lager dan begroot, doordat de kosten voor kunst in de openbare ruimte lager uitvielen en de kosten van sommige tentoonstellingen verlaagd zijn door onder andere het schrappen van twee kleine tentoonstellingen. De project-subsidies beeldende kunst worden uitgekeerd om kunstenaars te ondersteunen bij hun activiteiten. De kosten van publiekszaken zijn uitgekomen op € 500.000 conform de begroting. Deze kosten bestaan uit marketing, communicatie en educatie.

De totale lasten zijn uitgekomen op € 14.800.000. Hiermee komen de totale lasten € 400.000 lager uit dan 2024 en € 600.000 lager dan begroot. Uit het saldo van de baten en lasten volgt de bijdrage van de gemeente en deze is in 2025 ten opzichte van 2024 met € 500.000 gedaald tot € 10.100.000. De inspanningen van de DMO om de kosten te verlagen, betalen zich inmiddels uit in een verlaging van de gemeentelijke bijdrage. In het kader van de ombuigingen is het aantal fte met ruim 5 verminderd, zijn de facilitaire kosten verlaagd en zorgt de sluiting op dinsdag bij Huis Van Gijn en Hof van Nederland voor een verlaging van de kosten voor de beveiliging en kassa.

GOVERNANCE CODE CULTUUR

Daar waar van toepassing als gemeentelijke instelling past de Dordrechts Museum Organisatie de Governance Code Cultuur toe:

- De gemeenteraad houdt via de gemeentelijke begroting en jaarrekening financieel toezicht. Daarnaast is de Cultuurnota die iedere vier jaar wordt vastgesteld, een belangrijke pijler op het gebied van cultuur in de stad en daarmee een stuurinstrument van de gemeenteraad.
- Er bestaat daarnaast een Raad van Advies die de directie gevraagd en ongevraagd (niet bindend) adviseert op een aantal terreinen. De leden van de Raad van Advies ontvangen geen vergoeding.
- De directie voert regelmatig overleg met zowel het bestuur van de Vereniging Dordrechts Museum als het bestuur van de Stichting Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum. De directie is adviseur van deze besturen en geen formeel onderdeel van deze besturen.
- Interne controles, kascontroles en functiescheidingen in bestel- en betaalprocessen zijn ingericht conform de gemeentelijke standaarden en onderdeel van de gemeentelijke accountantscontrole.
- Het gemeentelijk vastgoedbedrijf draagt als eigenaar zorg voor de museale panden en archiefbewaarplaats en samen met de Dordrechts Museum Organisatie voor de klimaatinstallaties.
- Het beloningsbeleid van de directie volgt, net als voor alle betaalde medewerkers,

de gemeentelijke CAO. De directie is in vaste dienst bij de gemeente Dordrecht.

- Nevenfuncties van de artistiek directeur in 2025 waren bestuurslid van het Vermogensfonds Zabawas, lid van het Comité van Aanbeveling van Merwe's Oratorium Vereniging Dordrecht, lid van het Dordts Cultuurteam met de directeuren van de (middel)grote cultuurinstellingen van Dordrecht en lid van het Comité van Aanbeveling voor de uitgave Dudok van Heel bij het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.
- Nevenfunctie van de zakelijk directeur in 2025 was voorzitter van de Stichting Dordrechts Museum Fonds. Samen met twee andere bestuursleden van buiten de organisatie vormen zij gedrieën het bestuur van deze stichting die tot doel heeft schenkingen, eventuele nalatenschappen en fondsen op naam voor de musea mogelijk te maken.
- Nevenfunctie van de teamleider Collectie & Onderzoek in 2025 was medebeheerder van het Witsenhuis in Amsterdam.
- Nevenfuncties van de teamleider Archief – gemeentearchivaris in 2025 waren lid van de Commissie Benoemen van de Openbare Ruimte van de gemeente Dordrecht, lid van de Activiteitencommissie van de Vereniging Oud-Dordrecht en lid van de Adviescommissie Archieven van de Orde van Vrijmetselaren onder het Grootoosten der Nederlanden.
- Er hebben zich in 2025 geen dilemma's voorgedaan rondom belangenverstrengeling.

RAAD VAN ADVIES

De Raad van Advies bestaat uit onafhankelijke objectieve personen die als doel hebben om de museumdirectie het beste uit zichzelf te laten halen in het belang van de organisatie. De leden van de Raad van Advies voelen zich verbonden met het Dordrechts Museum en de organisatie en geven gevraagd en ongevraagd advies. Zij brengen waardevolle kennis, ervaring en een netwerk in en leveren daar waar mogelijk nieuwe gezichtspunten. Hiermee dragen ze bij aan het scherpen van de geest en het nemen van beter gewogen beslissingen. Bij de samenstelling van de Raad wordt rekening gehouden met een zo groot mogelijke spreiding in relevante deskundigheid en maatschappelijke ervaring. De opvolging van de leden gebeurt volgens een rooster van aftreden.

In 2025 kwam de Raad van Advies viermaal bij elkaar met de artistiek en zakelijk directeur. Een greep uit de onderwerpen die tijdens de vergaderingen zijn besproken: de aangekondigde ombuigingen van de gemeente Dordrecht, de naar aanleiding daarvan opgestelde quickscan, aanwinsten voor de collectie, tentoonstellingen en ontwikkelingen binnen de personele organisatie. De vergaderingen zijn in een constructieve sfeer verlopen, waarbij de beide directeuren diverse gerichte vragen en dilemma's hebben voorgelegd aan de Raad, terwijl de Raad ook ongevraagd reflectie heeft gegeven op onderwerpen. Waar wenselijk zoeken de beide directeuren de individuele leden van de Raad van Advies op om te klankborden of om mee te denken. Zo zijn de vergaderingen, die altijd in het Dordrechts Museum plaatsvinden, voor alle deelnemers ook in 2025 inspirerend geweest.

Waar mogelijk dragen de leden van de Raad van Advies bij aan het verder verstevigen van de positie van de Dordrechts Museum Organisatie. Tijdens het najaarsdiner van de Stichting Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum heeft Raad van Advieslid Focco Vijselaar een inleiding gehouden die door de aanwezigen zeer werd gewaardeerd. De Raad streeft ernaar met ten minste een van zijn leden vertegenwoordigd te zijn bij openingen van tentoonstellingen en diners van bijvoorbeeld de (bedrijfs)vrienden. De leden van de Raad voelen zich betrokken bij het museum en waardeerden ook in 2025 de open relatie met de beide directeuren.

In 2025 bestond de Raad van Advies uit:

–

Drs. Marja van Bijsterveldt
burgemeester van Delft tot 1 september 2025, Delft

–

Drs. Lisette Pelsers
voormalig directeur Kröller-Müller Museum, Otterlo

–

Drs. Focco Vijselaar
algemeen directeur VNO-NCW, Den Haag

–

Drs. Monique de Vos
oprichter en partner Chasse Executive Search, Den Haag (voorzitter)

–

9

FACTS & FIGURES

PROGRAMMERING	AANTAL
Presentaties	4
Tentoonstellingen	10

COLLECTIE	AANTAL OBJECTEN
Verwervingen	250
Aankopen	30
Schenken	172
Bruiklenen	48
Restauratie en conservering	2.185
Schilderijen	64
Werken op papier	100
Regionaal Archief Dordrecht	2.000
Archeologie	21

DIGITALISERING COLLECTIE	SCHATTING IN PROCENTEN
Dordrechts Museum	95
Huis Van Gijn	50
Archeologie	65
Regionaal Archief Dordrecht	60

FACTS & FIGURES

PUBLIEK	BEZOEKCIJFERS
Tentoonstellingen	146.508
Dordrechts Museum	97.386
Huis Van Gijn	32.653
Hof van Nederland	14.520
Studiezaal Regionaal Archief Dordrecht	1.949
Onderwijs	9.675
Primair onderwijs	3.357
Voortgezet onderwijs	2.792
Overig onderwijs	2.961
Activiteiten	4.500
Publieksbereik	649.584
Bezoek websites	588.160
Volgers sociale media	61.193
Free publicity	231

BEDRIJFSVOERING	AANTAL
Medewerkers	125
Aantal fte	79
Percentage ziekteverzuim	7,5
Vrijwilligers	125

BIJLAGE 1

KENSCHETS

MISSIE EN VISIE

Wij zijn de Dordrechts Museum Organisatie. Vier blikopeners in één: Huis Van Gijn, het Regionaal Archief Dordrecht, Hof van Nederland en het Dordrechts Museum zelf. We zijn net zo verschillend als onze bezoekers, maar hebben één ding gemeen: we kijken met ons hart. Of je nu voor het eerst een archief of museum bezoekt of er de deur platloopt, uit Dordrecht komt of van ver daarbuiten, een kleine portemonnee hebt of een grote; voor ons ben je net zo belangrijk als de collectie die we beheren. We zijn namelijk – zoals het Dordtenaren betaamt – bruggenbouwers. Wat wil je, met al dat water om ons heen.

Als oudste stad van Holland heeft Dordrecht door de eeuwen heen een schat aan verhalen verzameld. Over de Eerste Vrije Statenvergadering bijvoorbeeld die hier gehouden werd. Het begin van de gedachte dat je vrij moet kunnen zijn om te denken wat je denkt, te geloven wat je gelooft en te zijn wie je bent. Of over de handelsroutes die in de Middeleeuwen dwars door de stad liepen en waarmee Dordrecht niet alleen kruispunt van goederen, maar ook van

culturen en ideeën werd. Dit erfgoed vormt de basis van onze organisatie. We bewaren deze collectie zorgvuldig, voor nu en voor de toekomst en zorgen ervoor, dat iedereen ervan kan genieten.

Door bruggen te bouwen tussen vroeger en nu, tussen verschillende perspectieven, werelden, bezoekers, kunstenaars en meningen. Dat doen we zorgvuldig en samen met jou. Zodat er ruimte ontstaat. Ruimte waarin je kan verkennen, dromen, ontdekken, fantaseren. Kortom, ruimte voor verbeeldingskracht. Jouw verbeeldingskracht vergroten is onze drijfveer. Het opent je hart en voedt je hoofd. En met vier gebouwen vol kunst en geschiedenis kunnen we je een overvloed aan veranderende denkbeelden, invalshoeken en ideeën bieden.

We nodigen je uit in onze collectie op zoek te gaan. Te interpreteren, grenzen te verleggen, je te verwonderen, te laten troosten of nieuwe inzichten op te doen. Zo maken we nieuwe verhalen en voorzien we de oude van context. Samen bouwen we bruggen, zodat jij met een frisse blik de wereld in kan kijken.

Adam Willaerts, *Gezicht op Dordrecht*, 1629

BIJLAGE 1

KENSCHETS

ORGANISATIE

Dordrechts Museum

Het Dordrechts Museum, opgericht in 1842, is een van de oudste musea in Nederland. De initiatiefnemers stond 'een museum van schilderijen' voor ogen en die ambitie heeft in 182 jaar verzamelen geresulteerd in een collectie van zes eeuwen schilderkunst van (inter)nationaal niveau.

Hof van Nederland

Hof van Nederland is een historisch museum over het belang van Dordrecht voor de geschiedenis van vrijheid in Nederland. Het Hof is een belangrijke plaats van herinnering van onder meer de Eerste Vrije Statenvergadering (1572) en de Synode van Dordrecht (1618-1619).

Huis Van Gijn

Huis Van Gijn is een uniek historisch woonhuis, dat de Dordtse bankier en verzamelaar Simon van Gijn bij zijn overlijden in 1922 met inboedel en verzameling naliet aan de Vereniging Oud-Dordrecht. Het is in 1949 aan de gemeente Dordrecht overgedragen. Het leven rond 1900 van Simon van Gijn, zijn vrouw Cornelia van Gijn-Vriesendorp en hun personeel wordt hier tastbaar: van kelder tot kap.

Regionaal Archief Dordrecht

Het Regionaal Archief Dordrecht, opgericht in 1885, beheert en verwerft overheids- en particuliere archieven afkomstig uit Dordrecht en diverse regiogemeenten. Voor overheidsarchieven gaat het om een wettelijke plicht, zoals vastgelegd in de Archiefwet en de gemeentelijke Archiefverordening. Het archief beschikt bovendien over een uitgebreide collectie beeld-, film- en audio-materiaal en een omvangrijke archiefbibliotheek.

**DORDRECHTS
MUSEUM**

HOF
van NL

**HUIS
VAN
GIJN**

**regionaal
archief
dordrecht**

BIJLAGE 2

VERWERVINGEN 2025

SCHENKINGEN

Hans von Bartels

Een kreek in de Zwijndrechtse waard, 1871

Olieverf op doek, 33 × 54 cm

Dordrechts Museum, legaat A. van Brakel-

Griffioen, 2025

DM/O25/1630

Morgan Betz

Untitled/Ghost vase, Kanazawa, circa 2012-2014

Acryl en gouache op papier, 109 × 79 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere
collectie, 2025

DM/O25/T2107

Johanna Bouwe

Merklap, circa 1828

Katoen, 21 × 40 × 1,5 cm

Huis Van Gijn, schenking J. Herrewijn, 2025

20303

Ad Dekkers

Reliëf met schuine, oplopende zaagsnede,
1968

Beschilderd hout, 120 × 120 × 2 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere
collectie Haarlem, 2025

DM/O25/S136

César Domela

Zonder titel, circa 1957

Gouache op papier, 70 × 50 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere
collectie Haarlem, 2025

DM/O25/T2105

Rein Dool

Kersentijd, 2003

Ets op papier, 325 × 381 mm

Dordrechts Museum, schenking F. van den

Steen ter nagedachtenis aan J.E. Budwilowitz,
2025

DM/O25/P2361

Pieter Fontijn

Portret van Simon van Brakel (1761-1836), 1812

Olieverf op paneel, 31,2 × 24,7 cm

Dordrechts Museum, legaat A. van Brakel-
Griffioen, 2025

DM/O25/1628

Hermanus Petrus Antonius Gunneweg

Voorjaar (polderlandschap met boerderijen), 1903

Olieverf op doek, 68 × 110 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere
collectie, 2025

DM/O25/1627

Ad Dekkers, *Reliëf met schuine, oplopende zaagsnede*, 1968

Jacob Cornelis Anne Gerard Jantzon van Erffrenten

Rivierlandschap met vissers in een roeiboot, 1862

Olieverf op paneel, 47 × 39,1 cm

Dordrecht Museum, schenking particuliere collectie, 2025

DM/025/1598

Jacob Cornelis Anne Gerard Jantzon van Erffrenten

Landschap met rijtuig op een pad langs een sloot, 1862

Olieverf op paneel, 46,7 × 39,2 cm

Dordrecht Museum, schenking particuliere collectie, 2025

DM/025/1599

Willem Jorissen

Kopie naar 'Milo van Croton', 1893

Terracotta, 53 × 60 × 48 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere collectie, 2025

DM/025/S126

Johannes Christiaan Karel Klinkenberg

Voorstraatshaven met Pelserbrug in Dordrecht, circa 1870-1924

Olieverf op paneel, 31,7 × 21 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere collectie, 2025

DM/025/1586

Johannes Christiaan Karel Klinkenberg

Spuihaven richting de Spuibrug in Dordrecht

Waterverf op papier, 340 × 490 mm

Dordrechts Museum, schenking Joke en Paul van der Eerden, 2025

DM/025/T2104

François van Knibbergen

Landschap met obelisk en ruïne, circa 1640

Olieverf op paneel, 39 × 55 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere collectie, 2025

DM/024/1578

L. van der Koogh

Portret van Catharina van Brakel, 1812

Olieverf op paneel, 37,3 × 32 cm

Dordrechts Museum, legaat A. van Brakel-Griffioen, 2025

DM/025/1629

Daniel Mühlhaus

Zelfportret, circa 1948-1955

Olieverf op doek, 21,9 × 14,9 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere collectie, 2025

DM/025/1602

Carel de Nerée tot Babberich

Johannes Viator, 1903

Potlood en Oost-Indische inkt op papier, 240 × 175 mm

Dordrechts Museum, schenking Joke en Dick Veeze, 2025

DM/025/T2082

Johannes Christiaan Karel Klinkenberg, *Voorstraatshaven met Pelserbrug in Dordrecht*, circa 1870-1924

Carel de Nerée tot Babberich, *Johannes Viator*, 1903

Carel de Nerée tot Babberich

Portret van een vrouw (mogelijk Bertha Kappler), circa 1904

Potlood op papier, 346 × 221 mm

Dordrechts Museum, schenking Joke en Dick Veeze, 2025

DM/025/T2081

Carel de Nerée tot Babberich

Portretstudie van een vrouw en face, circa 1901-1904

Potlood op papier, 181 × 180 mm

Dordrechts Museum, schenking Joke en Dick Veeze, 2025

DM/025/T2080

Firma Nieber und Zwang

Piano met kruk, circa 1900

Hout en messing

Huis Van Gijn, schenking van mr. S. Bins-Van Waegeningh, mr. P.J. Bins, dr. drs. A.D. Bins, mr. L.A.E. Bins, namens wijlen dr. M. Bins, 2025

20305 a-b

Femmy Otten

And i began to forget where i came from #2, 2016

Olieverf, potlood en bladgoud op doek, 54,5 × 44,9 cm

Dordrechts Museum, schenking Fons Welters, 2025

DM/025/1589

Henk Peeters

Zonder titel, 1959

WATERVERF EN INKT OP PAPIER, 50 × 64,5 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere collectie Haarlem, 2025

DM/025/T2106

De Porceleyne Fles

Bord met portret van Johan de Witt, 1938

Aardewerk met tinglazuur, 2,7 × 26,5 cm

Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie, 2025

20403

Jos Reniers

Twee voorstudies voor penningen met portretten van Johan en Cornelis de Witt, 2006

Terracotta, 90 mm (diameter)

Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie, 2025

20401 en 20402

Anton Rooskens

IJsland 1 & 2, 1960

Gouache op papier, diverse afmetingen

Dordrechts Museum, schenking Paul Mentzel en Simone Rooskens, 2025

DM/025/T2095 en DM/025/T2096

Charlotte Schleiffert

Couple in nature, 2018

Acryl, potlood en krijt op papier, 500 × 650 mm

Dordrechts Museum, schenking van de kunstenaar en Galerie Roof-A, 2025

DM/025/T2079

Charlotte Schleiffert *Couple in nature*, 2018

Aert Schouman

Portret van Jan Lievens, 1792

Waterverf op papier, 177 × 136 mm

Dordrechts Museum, schenking Reinder

Eggens en Pieter van Loon, 2025

DM/O25/T2101

Frederik Stolk, Joanne Edgar, Magdalena Duncan

Beschilderde daklei van de Grote Kerk in Dordrecht, 2023

Beschilderde leisteek

Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie, 2025

20278

Abraham van Strij

Pilaster met arabesk, circa 1768-1826

Olieverf op paneel, ca. 209 × 28,5 cm

Dordrechts Museum, legaat particuliere collectie, 2025

DM/O25/1641

Willem Bastiaan Tholen

Vrouw bij schotelbank in Giethoorn, circa 1880-1885

Olieverf op doek, 86 × 111 cm

Dordrechts Museum, schenking Stichting Gifted Art, 2025

DM/O25/1619

Jean-Marc van Tol

Fokke & Sukke, samen met twee voorstudies, 2025

Stift op papier, 419 × 296 mm

Huis Van Gijn, schenking J.-M. van Tol, namens Reid, Geleijnse & Van Tol, 2025

20395 t/m -97

Wouter Uiterlommige

Broedende eend door een hond van haar nest gejaagd, circa 1775

Olieverf op doek, 49 × 57,5 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere collectie, 2025

DM/O25/1636

Willem Tholen, *Vrouw bij schotelbank in Giethoorn*, circa 1880-1885
foto Mauro Kamunen

Bram van Velde

Groep van 3 prenten, 1976-1978

Lithografie op papier en Japans papier,
verschillende afmetingen

Dordrechts Museum, schenking F. van den Steen
ter nagedachtenis aan J.E. Budwilowitz, 2025

DM/O25/P2358 t/m -60

Gerard Verdijk

Perspex reliëf, circa 1969-1970

Perspex, 100 × 100 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere
collectie Haarlem, 2025

DM/O25/1640

Jan Veth

Portret Dr. P.J. Veth (1814-1895), 1894

Inkt en potlood op papier, 38 × 30 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere
collectie, 2025

DM/O25/T2108

Jan Veth, *Portret Dr. P.J. Veth (1814-1895)*, 1894

Jan Veth

Portret van zijn zus Cornelia (1848-1945),
1890

Olieverf op paneel, 20 × 15,5 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere
collectie, 2025

DM/O14/1042

Carel Visser

Compositie, 1967

Houtsnede op Japans papier, 62 × 88 cm

Dordrechts Museum, schenking Paul Mentzel
en Simone Rooskens, 2025

DM/O25/P2368

André Volten

Zonder titel, 1977

Messing, 15 × 30 × 30 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere
collectie Haarlem, 2025

DM/O25/S138

André van der Vossen

Rayon jaune, 1956

Olieverf op doek, 100 × 65 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere
collectie Haarlem, 2025

DM/O25/1639

André van der Vossen

Zonder titel, 1947

Olieverf op doek, 65 × 100 cm

Dordrechts Museum, schenking particuliere
collectie Haarlem, 2025

DM/O25/1638

Walt Disney Productions

Kartonnen figuren Sneeuwwitje en de

7 dwergen, circa 1937-1950

Bedrukt karton, 13,5 × 5 cm

Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025

20407.1-8

Agnes Waruguru

Untitled (Small things to consider), 2020

Acryl op doek op karton, 153,2 × 140,3 × 2 cm

Dordrechts Museum, schenking Van Valen

Beheer B.V., 2025

DM/O25/1631

Erich Wichman

Groep van 11 prenten en 2 publicaties, 1915-

1928

Diverse technieken op papier en karton, diverse afmetingen

Dordrechts Museum, schenking W. Röling, 2025

DM/O25/P2369 t/m -81

Agnes Waruguru, *Untitled (Small things to consider)*, 2020

Anoniem

Diverse stuks huishoudlinnen, rond 1900

Linnen en katoen, diverse afmetingen

Huis Van Gijn, schenking Familie-Vereeniging

Vriesendorp, 2025

20335, 20337 t/m -43, 20347 t/m -51, 20353

t/m -65, 20370 t/m -93

Anoniem

Aankleedpoppen met kleding en accessoires, circa 1950

Papier, 18 × 8 cm

Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025

20408 en 20409

Anoniem

Aankleedpoppen Ineke en Dionne-vijfing met kleding en accessoires, 1938-1950

Papier, diverse afmetingen

Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025

20404 en 20405

Anoniem

Aankleedpoppen 3 dames en 8 meisjes met accessoires, circa 1900

Papier, 18 × 10 cm

Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025

20406

Anoniem

Twee ansichtkaarten van E.W.C. Six, 1935-1936

Karton, diverse afmetingen

Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025

VGB2467 en VGB2468

Anoniem

Bellenbord, ca. 1890-1910

Hout en metaal, 27,5 × 38,5 × 7,5 cm

Huis Van Gijn, schenking, 2025

20333

Anoniem

Damesbadpak, circa 1960-1964

Kunststof en katoen, 59 × 42 cm

Huis Van Gijn, schenking M. van den Bosch,

2025

20302

Anoniem

Dooptjurk, circa 1830-1870

Textiel

Huis Van Gijn, schenking familie Knüppe, 2025

20320 a-c

Anoniem

Dooptjurk, jurk en muts, 1874-1972

Textiel

Huis Van Gijn, schenking A.J.M. Vriesendorp,

2025

20346 a-c

Anoniem

Foto van een portret van Ary Scheffer

door Henry Scheffer

Fotografie

Dordrechts Museum, schenking particuliere
collectie, 2025

DM/O25/P2367

Anoniem

Gezicht op Dordrecht

Waterverf en inkt op papier, 14,5 × 92 cm

Dordrechts Museum, legaat A. van Brakel-

Griffioen, 2025

DM/O25/T2099

Anoniem

Twaalf menukaarthouders, circa 1920

Metaal, 2,4 × 2,4 × 2 cm

Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025

20298.1-12

Anoniem

Notitieboekje met navulling in doos, circa 1910

Leer en papier, 8,8 × 9 × 5,5 cm

Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025

20223

Anoniem

Oorwarmers, circa 1940

IJzer en katoen, 6 × 13,5 × 17,5 cm

Huis van Gijn, schenking M. van den Bosch, 2025

20301

Anoniem

Pasteivorm, circa 1900-1930

IJzer

Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025

20410 a-c

Anoniem

Penning met de moord op de gebroeders

De Witt in 1672

40 mm (diameter)

Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025

20399

Penning op de moord op de gebroeders De Witt in 1672

Anoniem

*Penning met portret van Johan de Witt als
lijfrentebedenker*
40 mm (diameter)
Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025
20400

Anoniem

Pet Gemeentelijk Elektriciteitsbedrijf Dordrecht,
circa 1940
Katoen en kunststof, 6 × 19,5 cm
Huis Van Gijn, schenking M. van den Bosch,
2025
20300

Anoniem

Puddingschaaltjes, circa 1920-1930
Kristal, 4 × 14,4 × 11,6 cm
Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025
20221.1-9

Anoniem

Puddingvorm, De Dortsche toren, circa 1900-
1930
Aardewerk
Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025
20412

Anoniem

Puddingvorm, circa 1880-1900
Geglazuurd aardewerk, 8,5 × 20 × 13,3 cm
Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025
20222

Anoniem

Rokvlinder, circa 1920
IJzer, 4,5 × 6 × 2 cm
Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025
20297.1-2

Anoniem

Thesaurierspenning van Samuel Onderwater,
1745
Lood, 28 mm (diameter)
Huis Van Gijn, schenking A. Kussendrager, 2025
20334

Anoniem

*Twee damasten servetten voorzien van het
familiewapen van de familie De Witt*
Damast
Huis Van Gijn, schenking erven José Tepelmann,
2025
20398.1-2

Anoniem

Vorm, circa 1900-1930
IJzer
Huis Van Gijn, schenking particuliere collectie,
2025
20411

AANKOPEN

Floris Arntzenius

Schepen in de haven van Dordrecht, circa 1895-1910
Houtskool, waterverf en gouache op papier, 20 × 28 cm
Dordrechts Museum, aankoop, 2025
DM/025/T2097

Calvé

Fles Delftsche slaolie - Calvé,
Glas, papier, lood, olie en kurk, 30 × 8 cm
Huis Van Gijn, aankoop 2025
20312

Dordrechtsche Kunstpotterij

Spaarpot in de vorm van een zittende aap, 1903-1908
Aardewerk, 16,3 × 9,5 cm
Huis Van Gijn, aankoop, 2025
20336

Dordrechtsche Kunstpotterij (Cornelis de Bruin)

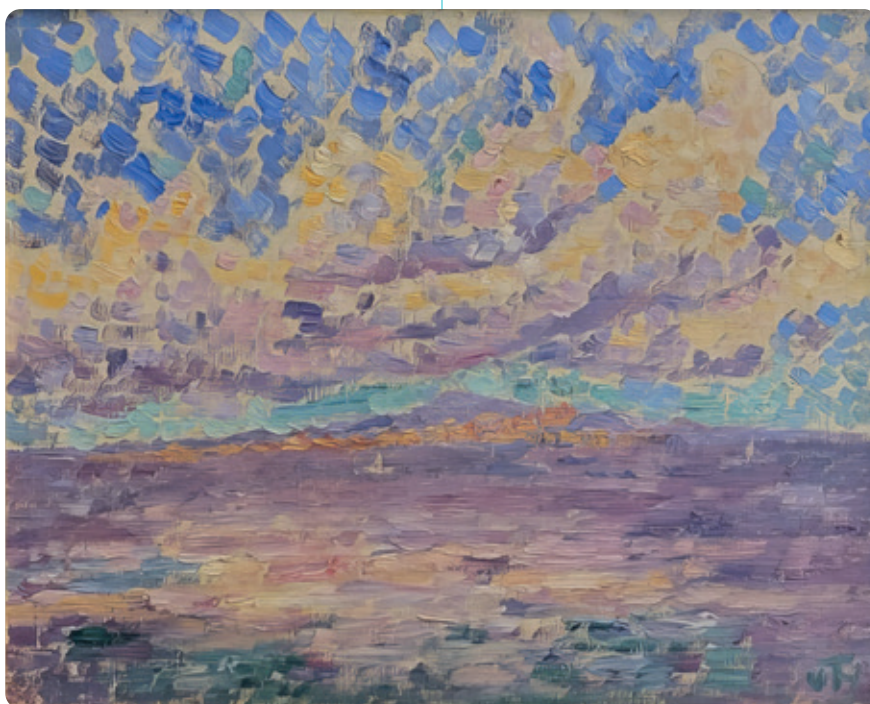
Klokkenstel bestaande uit een klok en een tweetal vazen, ca. 1903-1906
Aardewerk met loodglazuur, 39,9 × 25,1 cm
Huis Van Gijn, aankoop met steun van het Van Wageningen Van Goor Fonds, 2025
20345 a-c

Cornelia Christina Johanna Hoevenaar

Duinen bij Noordwijk, 1920
Waterverf op papier, 256 × 356 mm
Dordrechts Museum, aankoop, 2025
DM/025/T2102

Cornelia Christina Johanna Hoevenaar

Landschap, circa 1920-1924
Olieverf op doek op board, 35,5 × 43 cm
Dordrechts Museum, aankoop, 2025
DM/025/1622

Cornelia Christina Johanna Hoevenaar, *Landschap*, circa 1920-1924

Marguerite Hynckes-Zahn

Stilleven met schelpen, circa 1912-1978

Olieverf op doek, 48 × 58 cm

Dordrechts Museum, aankoop, 2025

DM/025/1601

Johannes Keeman

Tabaksdoos, 1786

Zilver, 3,5 × 11 cm

Huis Van Gijn, aankoop 2025

20344

Iris Kensmil

Te midden van zoveel geschiedenis, 2023

Olieverf op doek, 97 × 100 cm

Dordrechts Museum, aankoop met steun van het Mondriaan Fonds, 2025

DM/025/1608

Yvonne Kracht

Kubus nr. 1, 1969

Perspex, 32,5 × 32,5 cm

Dordrechts Museum, aankoop, 2025

DM/025/S122

Yvonne Kracht, *Kubus nr. 1*, 1969

Yvonne Kracht

Zonder titel, circa 1970

Roestvrij staal, 46 × 46 cm

Dordrechts Museum, aankoop, 2025

DM/025/S123

Anouk Kruithof

Seafluence, 2024

Video, 04:24 minuten

Dordrechts Museum, aankoop met steun van het Mondriaan Fonds, 2025

DM/025/S125

Katinka Lampe

2117252, 2025

Olieverf op doek, 210 × 170 cm

Dordrechts Museum, aankoop met steun van het Mondriaan Fonds, 2025

DM/025/1604

Frans van Lent

Binoculars, 2022

Fotopapier en tekstbord, 134 × 110 cm

Dordrechts Museum, aankoop met steun van het Mondriaan Fonds, 2025

DM/025/P2334

Frans van Lent

Untitled (2021), 2021

Video, 15:04 minuten

Dordrechts Museum, aankoop met steun van het Mondriaan Fonds, 2025

DM/025/P2335

Antonio Mancini

Zelfportret op een spiegel, circa 1915-1918
 Olieverf op spiegelglas, 99 × 75 cm
 Dordrechts Museum, aankoop met steun van de
 Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum en de
 VriendenLoterij, 2025
 DM/O25/1596

Navid Nuur

Untitled (ASSWEEBBEECCOOMMEEONNEE),
 2021
 Glas en staal, 145 × 220 cm
 Gezamenlijke aankoop van het Dordrechts
 Museum en AkzoNobel Art Foundation, 2025
 DM/O24/S119

Kevin Osepa

La protektora, 2019
 Fotografie, 120 × 91 cm
 Dordrechts Museum, aankoop met steun van
 het Mondriaan Fonds, 2025
 DM/O25/P2339

Evert Pieters

Portret van Jacobus Slagmulder, 1902
 Olieverf op paneel, 26,5 × 42,5 cm
 Dordrechts Museum, aankoop, 2025
 DM/O25/1617

Coba Ritsema

Atelier, circa 1891-1961
 Olieverf op doek op paneel, 40,5 × 36,5 cm
 Dordrechts Museum, aankoop, 2025
 DM/O25/1621

Pris Roos

Mijn vader bij de kapper, 2024
 Oliepastel op papier, 42 × 29,7 cm
 Dordrechts Museum, aankoop met steun van
 het Mondriaan Fonds, 2025
 DM/O25/T2085

Zaal 1 met Navid Nuur, *Untitled (ASSWEEBBEECCOOMMEEONNEE)*, 2021 en Kevin Osepa, *La protektora*, 2019

Pris Roos

Sharvin on the streets in Bali, 2024

Oliepastel op papier, 42 × 29,7 cm

Dordrechts Museum, aankoop met steun van
het Mondriaan Fonds, 2025

DM/O25/T2094

Pris Roos

Zeedijk (Thaise snackbar Bird), 2025

Oliepastel op papier, 42,1 × 29,7 cm

Dordrechts Museum, aankoop met steun van
het Mondriaan Fonds, 2025

DM/O25/T2093

Pris Roos

Zwart-Janstraat, 2024

Oliepastel op papier, 29,7 × 41,8 cm

Dordrechts Museum, aankoop met steun van
het Mondriaan Fonds, 2025

DM/O25/T2086

Charlotte Schleiffert

Protecting the city, 2024

Acryl, potlood en krijt op papier, 1510 × 2900 mm

Dordrechts Museum, aankoop met steun van
het Mondriaan Fonds, 2025

DM/O25/T2078

Snijder & Co

*Beschilderd plafond tuinkamer incl. ontwerp-
tekeningen*, 2024-2025

Diverse materialen en technieken

Huis Van Gijn, aankoop 2025

20308

Saar de Swart

Vrouw met lotusbloem, circa 1876-1951

brons, 21 × 7 cm

Dordrechts Museum, aankoop, 2025

DM/O25/S127

Nicolaas Warb

Le désert psychique (studie voor schilderij), 1948

Gouache op karton, 12,5 × 9,5 cm

Dordrechts Museum, aankoop, 2025

DM/O25/T2103

Anoniem

Gangpop van een dienstmeid met bezem,

17de eeuw

olieverf op paneel, 155,5 × 42,5 cm

Dordrechts Museum, aankoop met steun van
de Vriendenloterij, 2025

DM/O25/1618

Anoniem

Voltaire

Hout met textiel

Huis Van Gijn, aankoop 2025

20314

Nicolaas Warb, *Le désert psychique (studie voor schilderij)*, 1948

BRUIKLENEN

Willem van Aelst

Stilleven met dode vogels met jachtattributen, 1675

Olieverf op doek, 67,3 × 54,6 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Broere Charitable Foundation, 2025

DM/025/1620

Bob Bonies

Verschuiving positief negatief, 1977

Zeefdruk op doek, 90 × 90 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (collectie Van Bilderbeek-Lamaison), 2025

VBL/119

Bob Bonies

Zonder titel, 1973

Acryl op doek, 170 × 170 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (collectie Van Bilderbeek-Lamaison), 2025

VBL/120

Bob Bonies, *Zonder titel*, 1973

Siebe Johannes ten Cate

Gezicht op Zwijndrecht bij winter, 1892

Olieverf op doek, 38,5 × 61 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2025

DM/025/1587

Benjamin Gerritsz. Cuyp

Zingende en drinkende boeren in een schuur, circa 1640

Olieverf op paneel, 78 × 112 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 2025

DM/025/1597

Benjamin Gerritsz. Cuyp

De engel bij het graf, circa 1630-1649

Olieverf op paneel, 34,5 × 27,2 cm

Dordrechts Museum, bruikleen erven Gosschalk ter nagedachtenis aan hun oudoom J.H. Gos-schalk die dit bezit tijdens de Tweede Wereld-oorlog onvrijwillig als gevolg van het naziregime heeft verloren, 2025

DM/968/94

William Degouve de Nuncques

Le clos Briançon, 1916

Olieverf op doek, 46,3 × 55 cm

Dordrechts Museum, bruikleen particuliere collectie, 2025

DM/025/1615

Marlene Dumas

The origin of painting (The double room), 2018

Olieverf op doek, 300 × 100 cm

Dordrechts Museum, bruikleen particuliere collectie, 2025

DM/025/1600

Melchior d'Hondecoeter

Fabel van de kraai die van zijn pronkveren wordt beroofd, 1678

Olieverf op doek, 132,5 × 168,5 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Museum Arnhem, 2025. Dit bruikleen is tot stand gekomen met steun van de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Fonds Fusien)

DM/025/1626

Johan Barthold Jongkind

De schaatsers bij Overschie, 1867

Olieverf op doek, 52,5 × 81 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Verworven door het Rijk via de kwijtscheldingsregeling, 2025

DM/023/1528

Jo Koster

Man met hoed, 1916

Olieverf op doek, 48,3 × 48,3 cm

Dordrechts Museum, bruikleen particuliere collectie, 2025

DM/025/1616

Jo Koster

Portret van Willemina Cornelia Blussé-Soek, 1894

Olieverf op doek, 100 × 75,5 cm

Huis Van Gijn, bruikleen Stichting Blussé van Oud-Alblas, 2025

20366

Yvonne Kracht

Kubus, circa 1971

Perspex, 17,5 × 17,5 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2025

DM/025/S128

Lou Loeber

Bloemen in een interieur, 1949

Olieverf op doek, 99 × 74,5 cm

Dordrechts Museum, bruikleen particuliere collectie (promised gift), 2025

DM/025/1624

Johan Barthold Jongkind, *De schaatsers bij Overschie*, 1867

Jacobus van Looy

Zanderij bij Velsen, 1887

Olieverf op doek op paneel, 40,8 × 63 cm
Dordrechts Museum, bruikleen particuliere
collectie, 2025
DM/025/1611

Willem Maris

Eenden bij het water

Olieverf op paneel, 19 × 23 cm
Dordrechts Museum, bruikleen particuliere
collectie, 2025
DM/025/1612

Willem Maris

Eenden met jongen aan de oever

Waterverf op papier, 38,5 × 55 cm
Dordrechts Museum, bruikleen particuliere
collectie, 2025
DM/025/T2089

Pieter Oyens, *De zakenpartners*, circa 1883

Sientje Mesdag-van Houten

Landschap met boerderijen

Olieverf op doek, 50,5 × 60,5 cm
Dordrechts Museum, bruikleen particuliere
collectie, 2025
DM/025/1613

Dirk Hidde Nijland

"Tramhalte", 1911

Olieverf op doek, 60,4 × 45 cm
Dordrechts Museum, bruikleen particuliere
collectie, 2025
DM/025/1614

Pieter Oyens

De zakenpartners, circa 1883

Olieverf op doek, 37 × 28,3 cm
Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor
het Cultureel Erfgoed (RCE). Verworven door
het Rijk via de kwijtscheldingsregeling, 2025
DM/023/1530

Charles Rochussen

De eerste regatta op het IJ, 1846

Olieverf op paneel, 28 × 45 cm
Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor
het Cultureel Erfgoed (RCE). Verworven door
het Rijk via de kwijtscheldingsregeling, 2025
DM/023/1529

Willem Roelofs

Avond bij Noorden te Woerden, 1875

Olieverf op doek op paneel, 26,7 × 43,5 cm
Dordrechts Museum, bruikleen particuliere
collectie, 2025
DM/025/1609

Margot Rolf

Reeks van vier wandtapijten: Hexahedron, Icosahedron, Octahedron, Rhonbicuboctahedron, 1972

Polypropeen, 100 × 100 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2025

DM/O25/S130 t/m -33

Margot Rolf

Werktekening weefsels Hexahedron, Octahedron, Icosahedron en Rhombicubotahedron, 1972

Papier, 30,4 × 50 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2025

DM/O25/T2098

Henriëtte Ronner-Knip

Studie van vijf slapende kittens (Jeunes chats dormants), circa 1890

Olieverf op paneel, 36,2 × 54,7 cm

Dordrechts Museum, bruikleen particuliere collectie, 2025

DM/O24/1603

Aert Schouman

Twee behangselschilderijen met vogels in een park, met dieren die afkomstig zijn uit de menagerie van Willem V, 1781

Olieverf op doek, 250 × 123 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Koninklijke Verzamelingen, Den Haag, 2025

DM/O25/1634 en DM/O25/1635

Carl Emmerik Skånberg

De haven van Dordrecht (Merwedekade vanaf het Groothoofd), circa 1876-1880

Olieverf op paneel, 40,3 × 70,8 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Verworven door het Rijk via de kwijscheldingsregeling, 2025

DM/O23/1527

Peter Struycken

Structuur IV, 1967

Olieverf op perspex, 100 × 100,4 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2025

DM/O25/1625

Carl Emmerik Skånberg, *De haven van Dordrecht (Merwedekade vanaf het Groothoofd)*, circa 1876-1880

Willem Bastiaan Tholen

*De stille begraafplaats bij de Groenkerk,
Oegstgeest*

WATERVERF EN KRIJT OP PAPIER, 45,7 × 60,2 cm
Dordrechts Museum, bruikleen particuliere
collectie, 2025
DM/025/T2090

Dora Tuynman

Landschap, 1957

OLIEVERF OP DOEK, 170,5 × 99,5 cm
Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor
het Cultureel Erfgoed, 2025
DM/025/1607

Dora Tuynman, *Landschap*, 1957

Dora Tuynman

Landschap, 1969

OLIEVERF OP DOEK, 100 × 99,5 cm
Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor
het Cultureel Erfgoed, 2025
DM/025/1606

Dora Tuynman

Zonder titel, 1979

ACRYL OP DOEK, 43,1 × 46,3 cm
Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor
het Cultureel Erfgoed, 2025
DM/025/1605

Geer van Velde

Zonder titel

GOUACHE OP PAPIER, 31,7 × 48,5 cm
Dordrechts Museum, bruikleen particuliere
collectie, 2025
DM/025/T2092

Carel Visser

Zonder titel, circa 1948-2025

STAAL, 25,7 × 25,2 cm
Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor
het Cultureel Erfgoed, 2025
DM/025/S129

Nicolaas Warb

Le désert psychique, 1948

OLIEVERF OP TRIPLEX, 51,5 × 38 cm
Dordrechts Museum, bruikleen particuliere
collectie (promised gift), 2025
DM/025/1623

Jan Hendrik Weissenbruch

Molen in een polderlandschap

Waterverf en gouache op papier, 51,7 × 70,8 cm

Dordrechts Museum, bruikleen particuliere collectie, 2025

DM/025/T2088

Jan Hendrik Weissenbruch

Panorama

olieverf op paneel, 20,5 × 32 cm

Dordrechts Museum, bruikleen particuliere collectie, 2025

DM/025/1610

Jan Hendrik Weissenbruch

Wolkenstudie

krijt, aquarelverf, dekverf op papier,

20,5 × 30,5 cm

Dordrechts Museum, bruikleen particuliere collectie, 2025

DM/025/T2087

Truus Wilmink, *Ruimtelijke coordinatie*, 1969

Truus Wilmink

Ruimtelijke coordinatie, 1969

sculptuur, perspex, 80,2 × 80,4 cm

Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2025

DM/025/S134

Truus Wilmink

Suspension, 1972

Serie van vijf zeefdrukken op papier, 649 × 650 mm

Dordrechts Museum, bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2025

DM/025/P2362 t/m 66

Willem de Zwart

Grondwerkers bij een haven

aquarelverf op papier, 35,5 × 23 cm

Dordrechts Museum, bruikleen particuliere collectie, 2025

DM/025/T2091

Anoniem

Bed

IJzer, hout

Huis Van Gijn, bruikleen particuliere collectie, 2025

20307.1-2

Anoniem

Fotolijst

Metaal, 15,3 × 11 × 1,2 cm

Huis Van Gijn, bruikleen particuliere collectie, 2025

20330

DORDRECHTS MUSEUM

regionaal archief dordrecht

juni 2026

Dordrechts Museum
Museumstraat 32
3311 XP Dordrecht
(078) 7708708

info@dordrechtsmuseum.nl
www.dordrechtsmuseum.nl

Tekst

Dordrechts Museum Organisatie

Redactie

Teun de Bruijn

Fotografie

Jørgen Snoep, e.a.

Vormgeving

Jantijn van den Heuvel